Գ. ՍԽՖՐԱՆՑՅԱՆ

ԽՐԱՏԱԿԱՆ

ՇԱՐԱԴՐԱՆՔ

Ն. ՏԻԳՐԱՆՅԱՆ

ԻՐԱՆԱԿԱՆ ՄՈՒՂԱՄՆԵՐ

ԴԱՇՆԱՄՈՒՐԻ ՀԱՄԱՐ

(7235)

ZUUՈ-Арм.ССР
698-2017
(22052-66)

2013
F--2009

5454

ՅԵՐԿՈՒ ԽՈՍՔ

Այս հատորում ամփոփված են հանրապետության ժողովրդական կոմպոզիտոր և ա-ֆատանքի հերոս Նիկողայոս Տիգրանյանի մշակած տասը իրանական մուղամները, որոնք բոլորն էլ գրված են դաշնամուրի համար։

Կոմպոզիտորի տված ծանոթագրություններից կերևում է, որ այս յոթանակները գրի են առնված անվանի թառիստ Ադամալ Մելիք-Ադամալյանից, որն իրանական մուղամները նվագում էր մեծ վիրտուոզությամբ։

Վաղ հասակից, Նիկողայոս Տիգրանյանն իրեն նվիրում է արևելյան և հատկապես իրանական կլասիկ մոտիվների մշակմանը։ Մեզանում, նա առաջին դիանական կերաժշտագետն էր, որն այդ մելոդիաների մշակումը լուրջ հիմքերի վրա դրեց։ Հենց այս մուղամներն էլ կազմում են արվեստագետի ստեղծագործությունների անկյունաքարը։

Վերջին շրջանում, Նիկողայոս Տիգրանյանը, այս հատորում ամփոփված մի քանի կերկերը, ինչպես որինակ, «Զարգահ», «Բայաթի քուրդ», «Բայաթի Շիրազ» վերածել է սիմֆոնիկ նվագախմբի և լարային կվարտետի համար, որոնք հանդիսանում են նոր վորակ մեր կերաժշտական կուլտուրայի պատմության մեջ։

Վերոհիշյալ գործերը, տարբեր ժամանակներում, լույս են տեսել առանձին-առանձին։ Այդ բոլորը ամփոփելով մի հատորում, մենք հնարավորություն ենք տալիս լրիվ կերպով ծանոթանալու կոմպոզիտորի լավագույն կերկերի հետ։

Ռ. Թերլեմեզյան։

1938 թ. հունվար, Երևան

ԲԱՅԱԹԻ ՔՈՒՐԴ

БАЯТИ КУРД
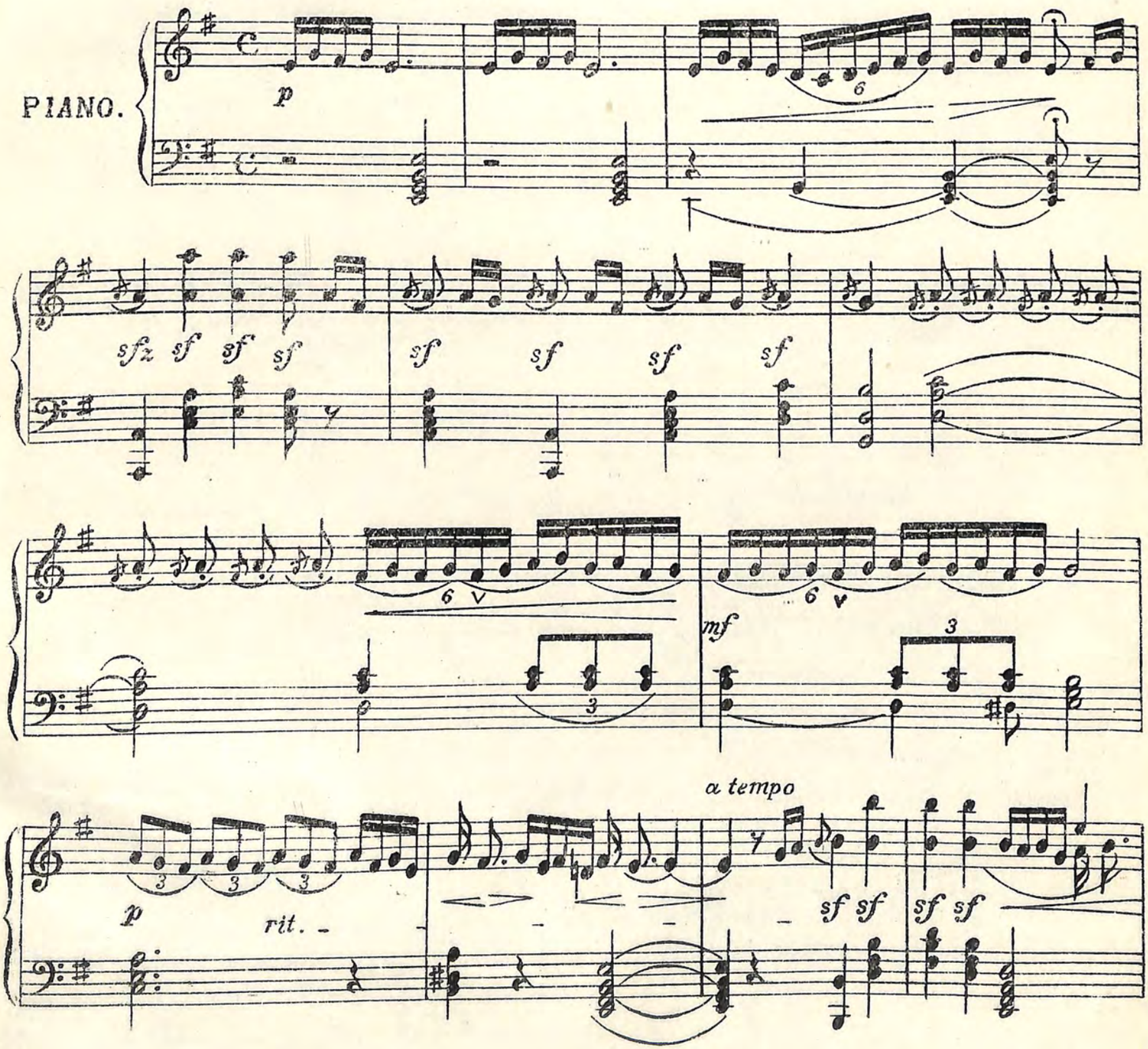
(Այս յերկի առաջին մասը գրի յե առնված ասուդ
Համբոյից, յերգուողը՝ Աղամալ Մելիք—Աղամալյանից)
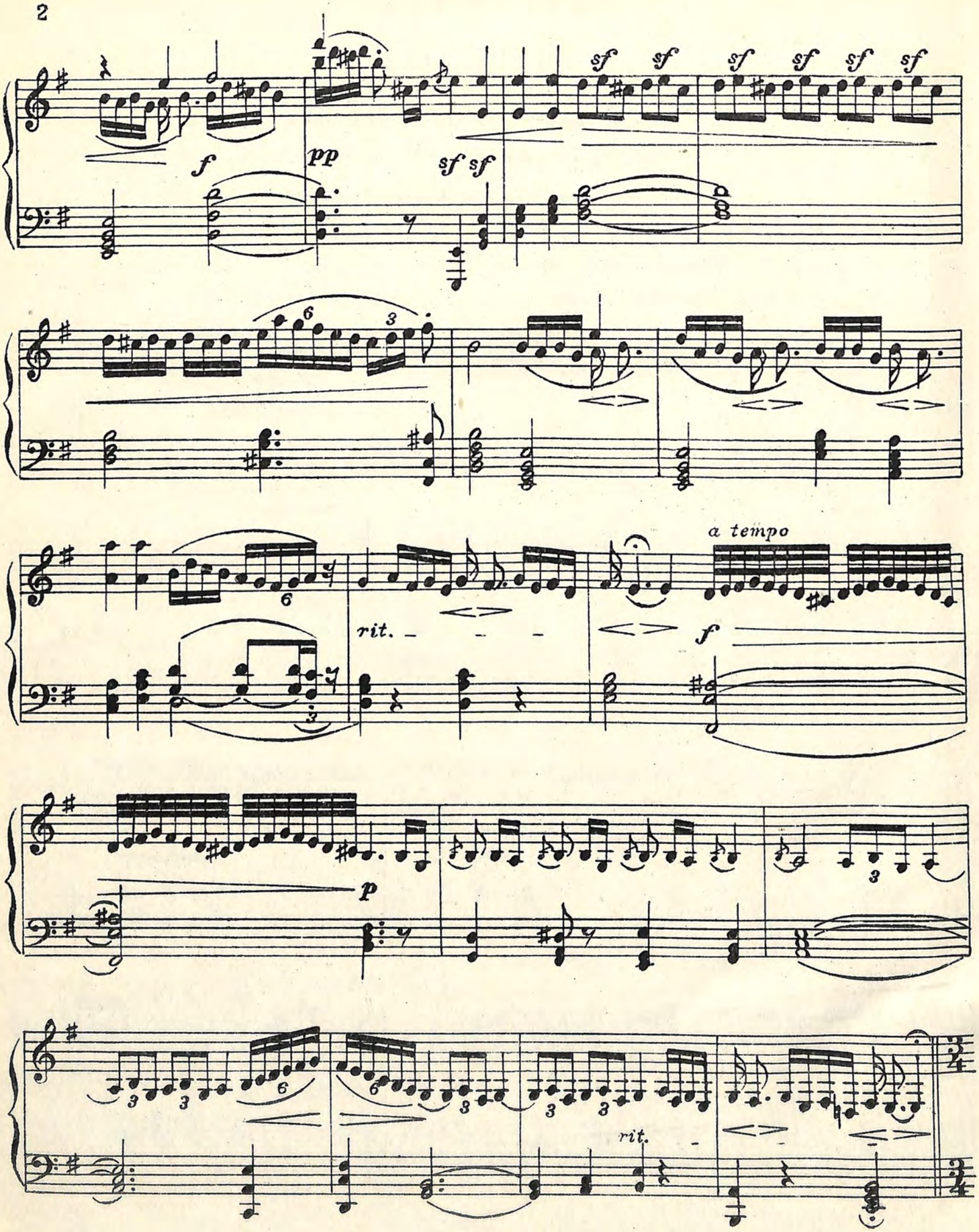
Записано по Агамалу Мелик—Агамаляну

Introduction. „Tchobane" „Чобан"

Andante. M.M. ♩=100.
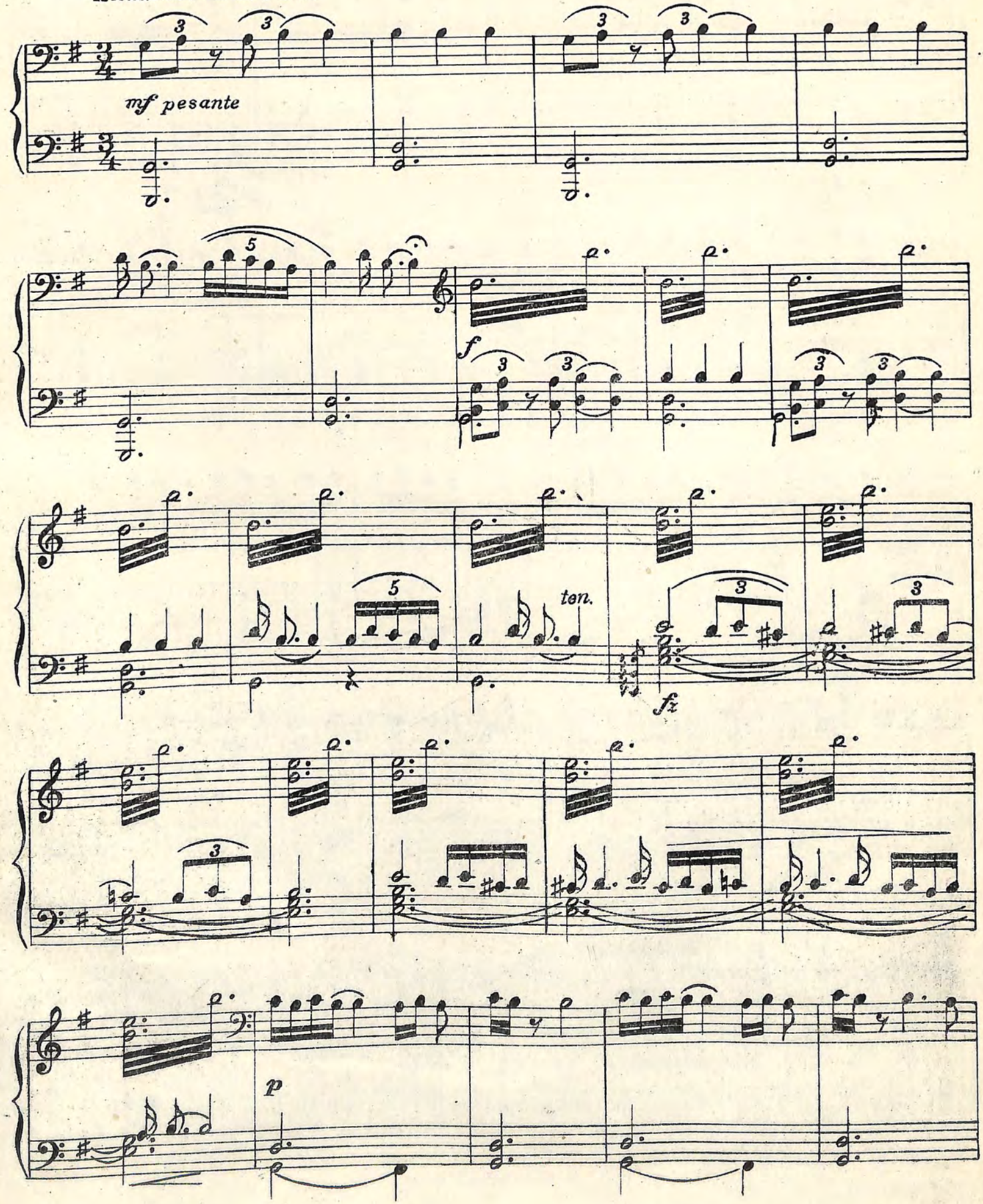
Op. 2 (1888 р.)
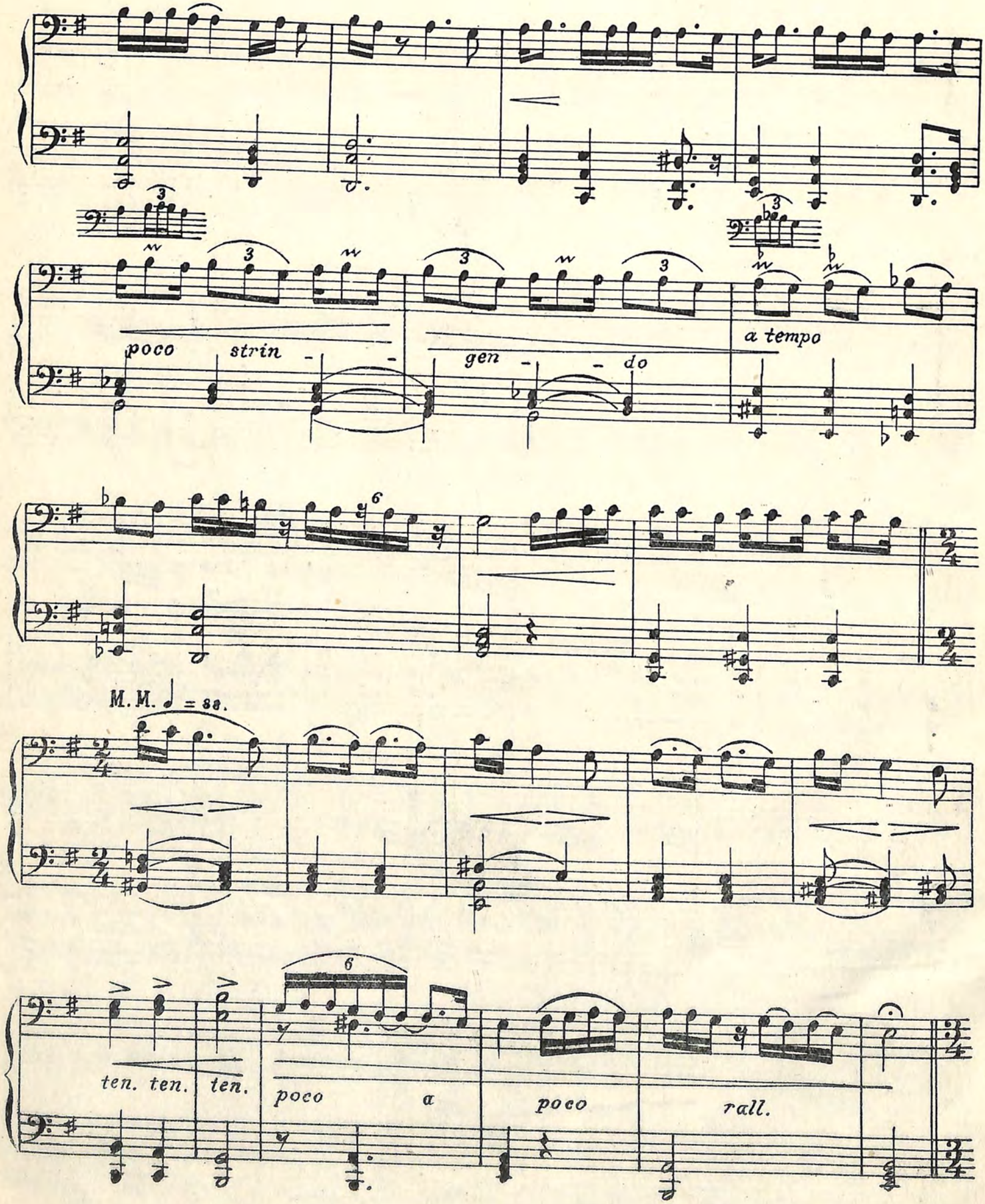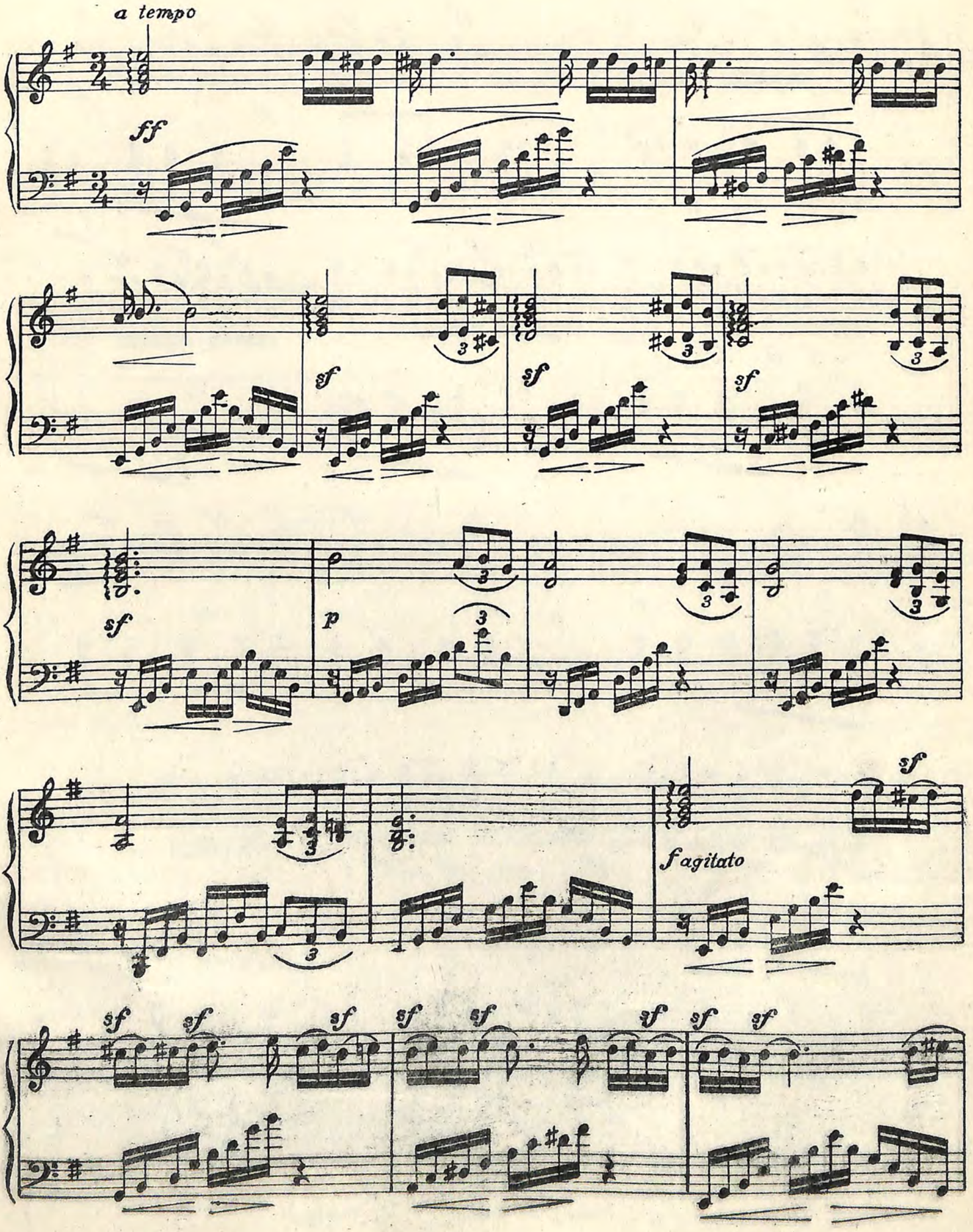

sf sf sf sf sf sf
f
pp
sf sf
a tempo
rit.
f
p
rit.
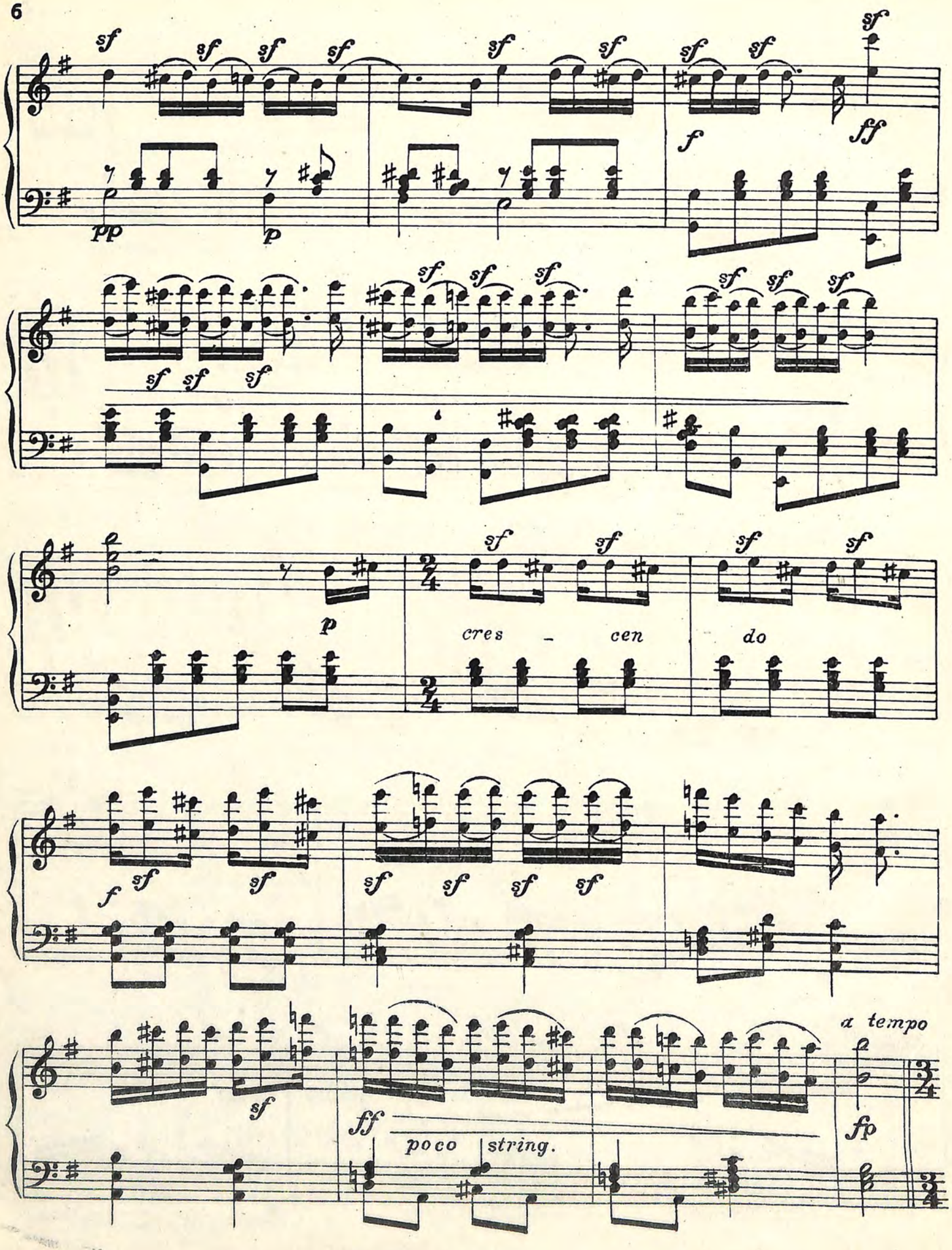
„Baiathi" „Баяти"

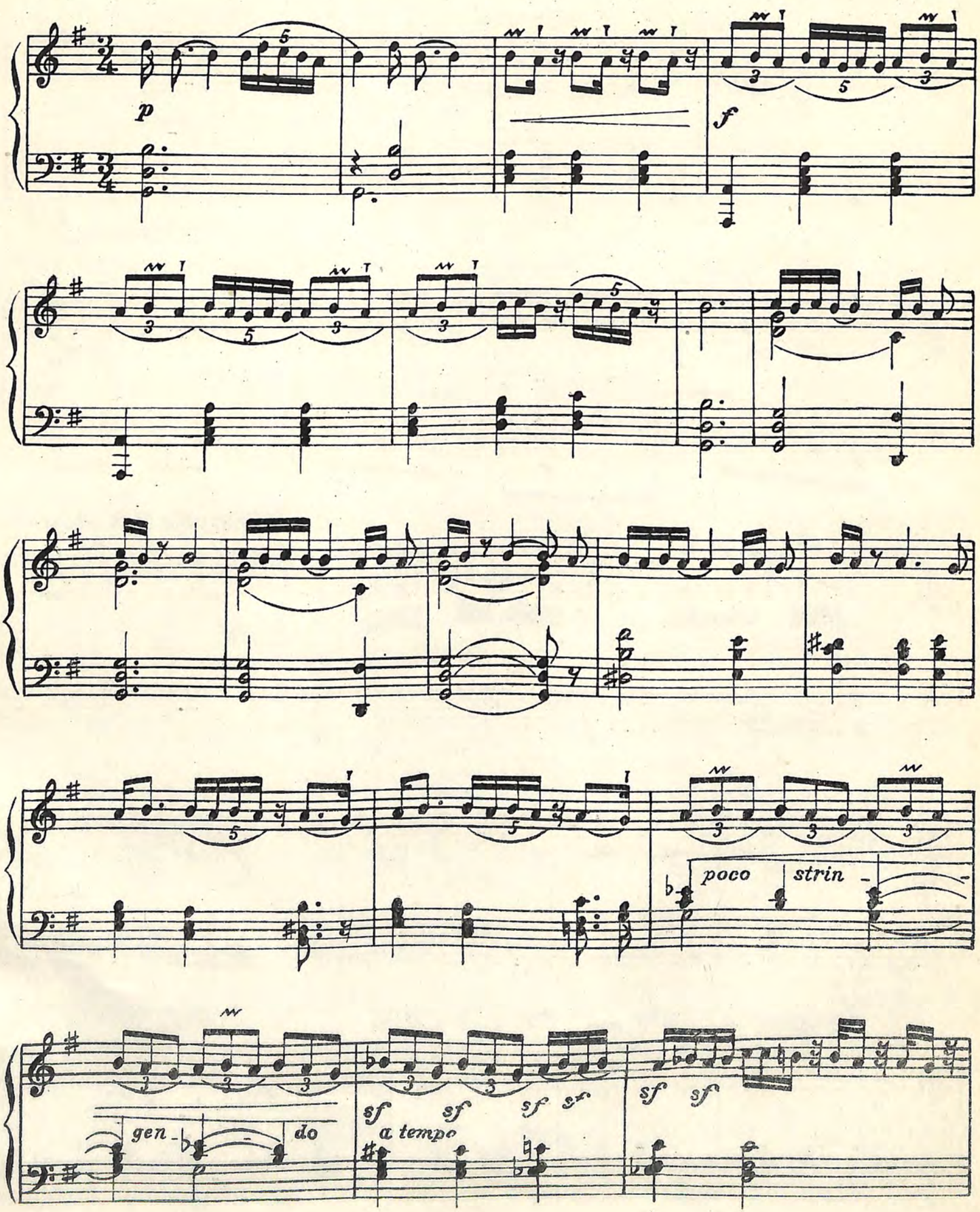
Andante. M. M. ♩ = 88.

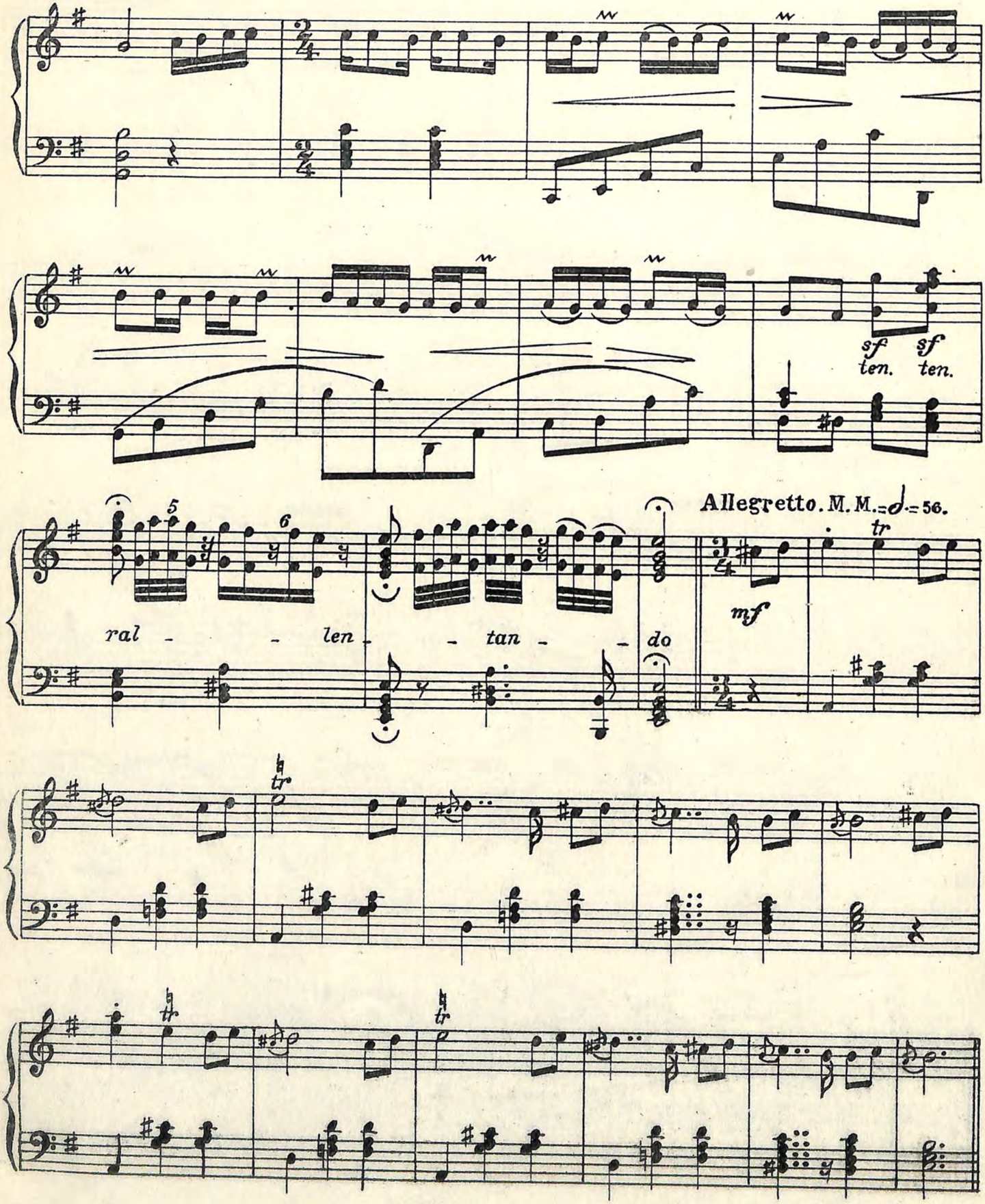

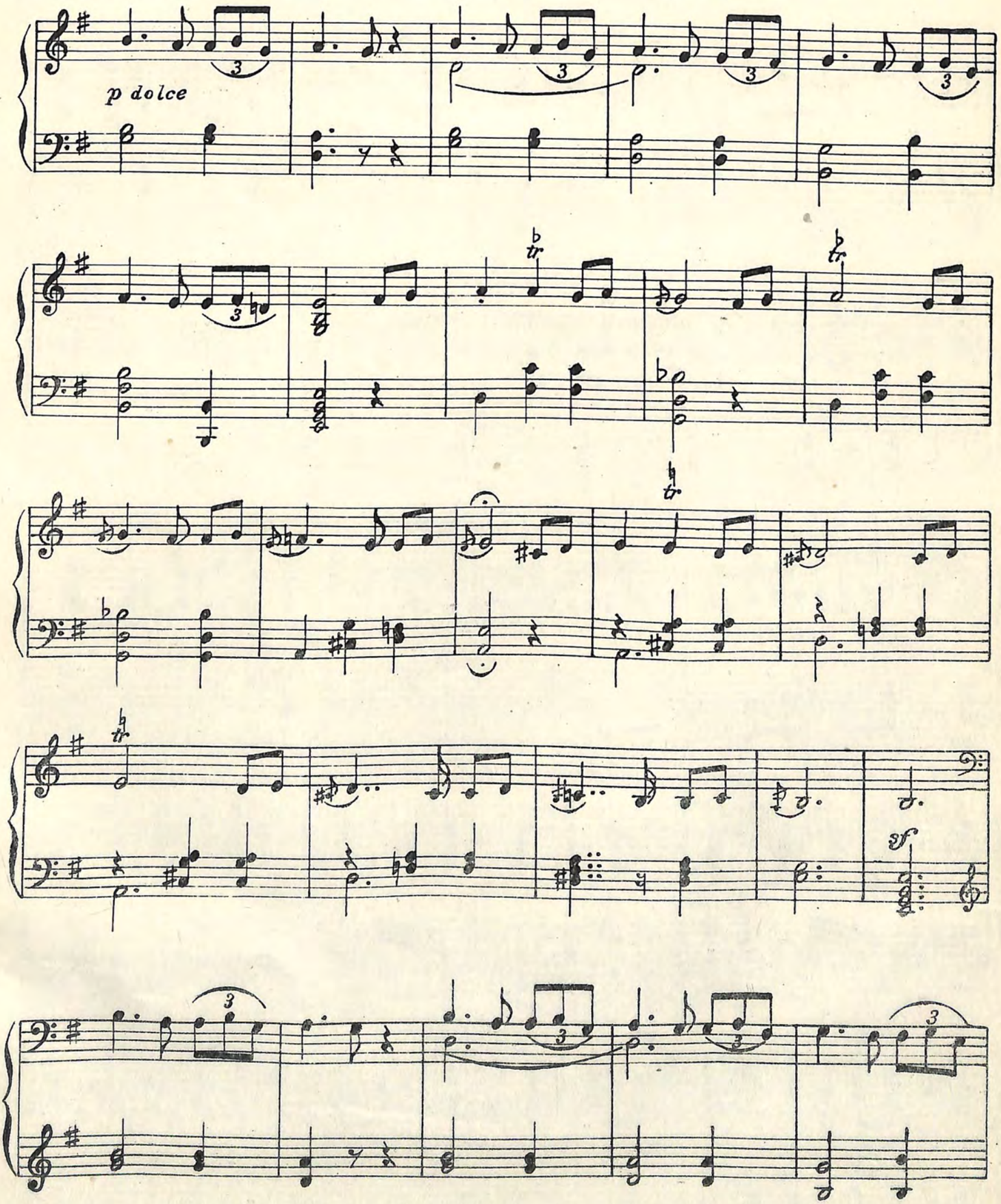

poco strin - - -
gen - - do
a tempo
M. M. ♩ = 88.
ten. ten. ten.
poco a poco
rall.

a tempo
ff
sf
sf
sf
sf
p
3
3
3
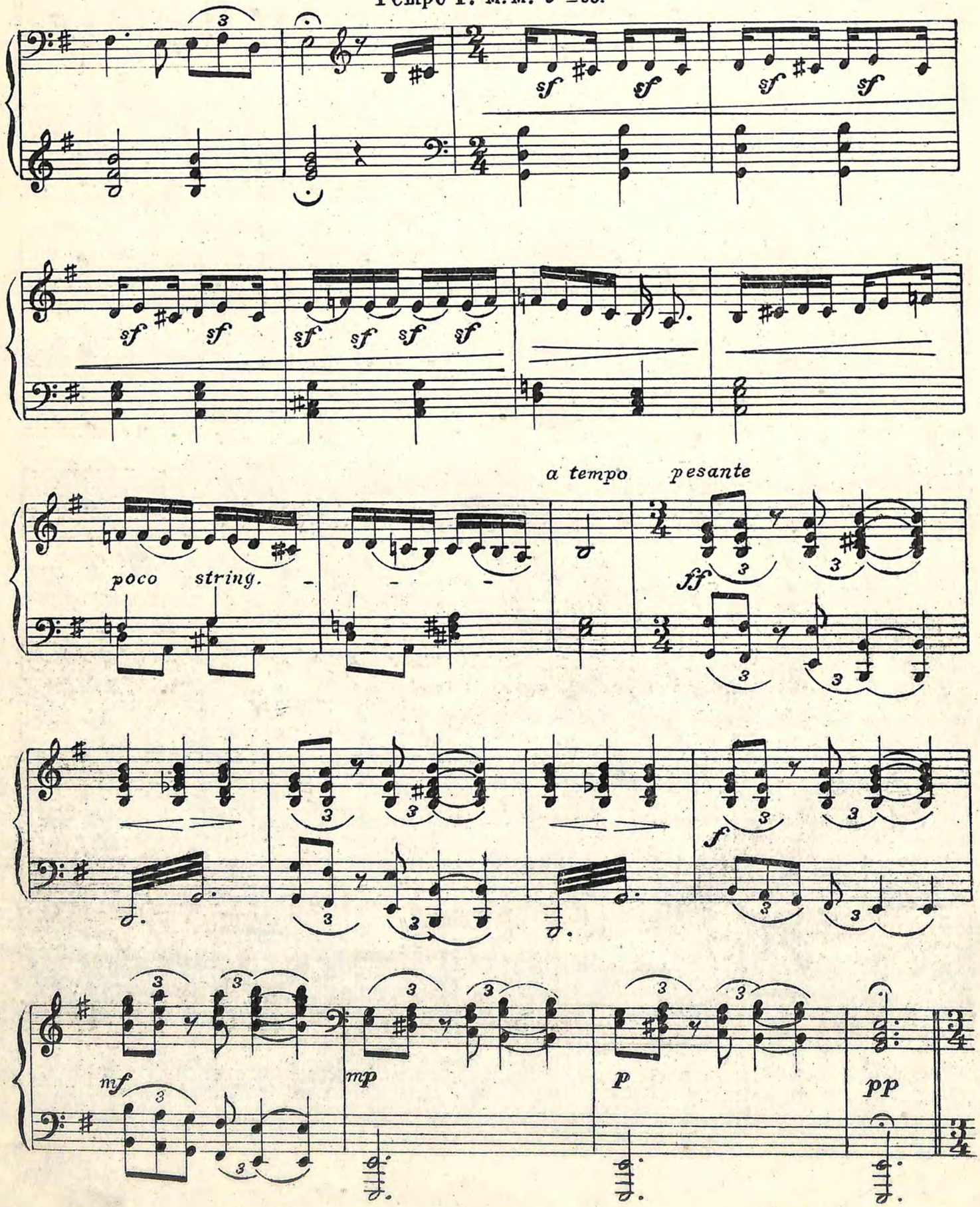

sf
pp
p
f
ff
cres - cen - do
fp
a tempo
poco string.

p
f
poco
strin
gen
do
sf
a tempo

sf ten.
sf ten.
Allegretto. M. M. ♩= 56.
tr
mf
ral - - len - - tan - - do
tr
tr
tr

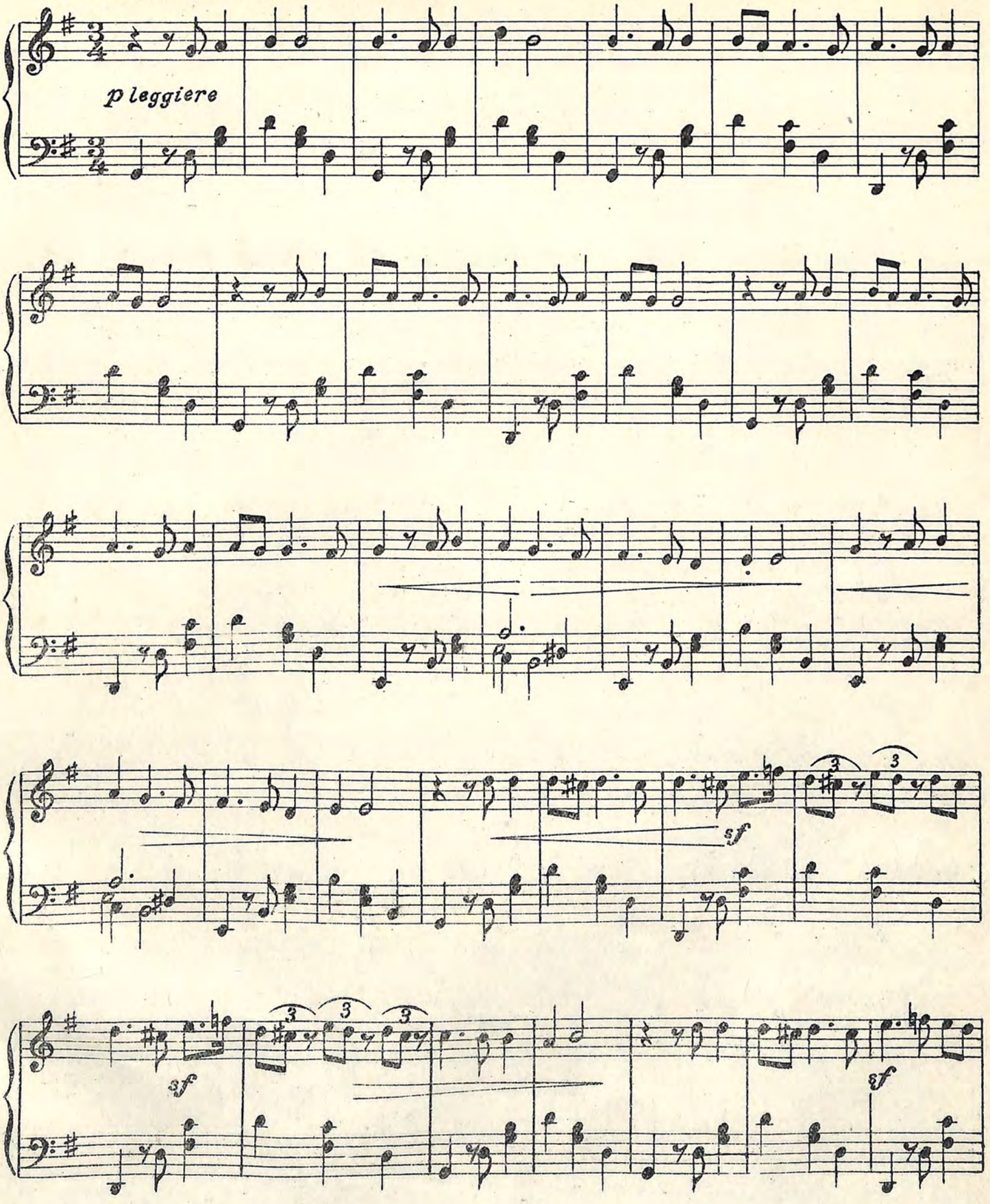

p dolce
sf

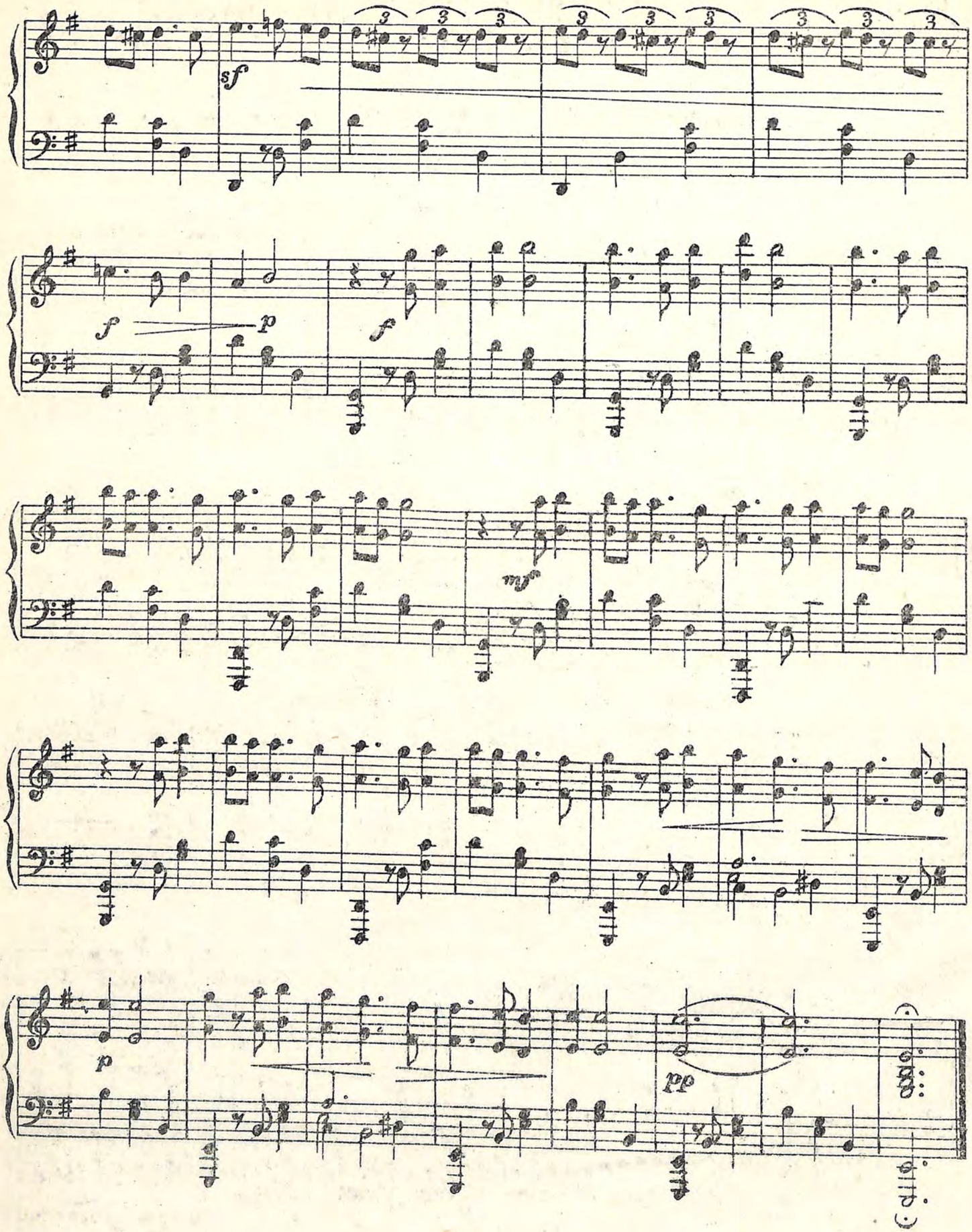
Tempo I. M.M. ♩ =88.

Finale. „Guiaff“ „Гяф“

Allegretto con moto. M. M. ♩=60.
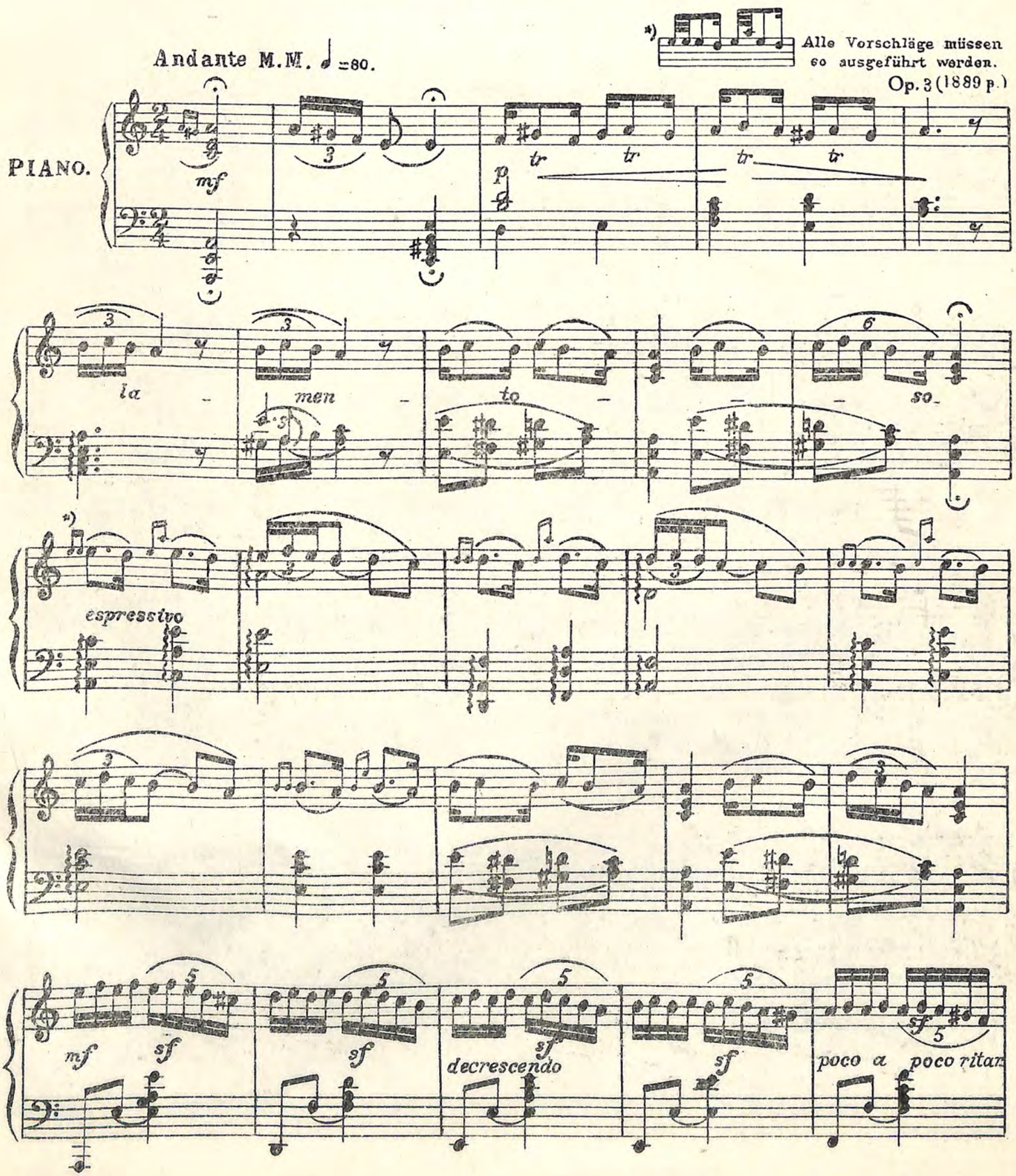

sf
f
p
f
mf
p
pp
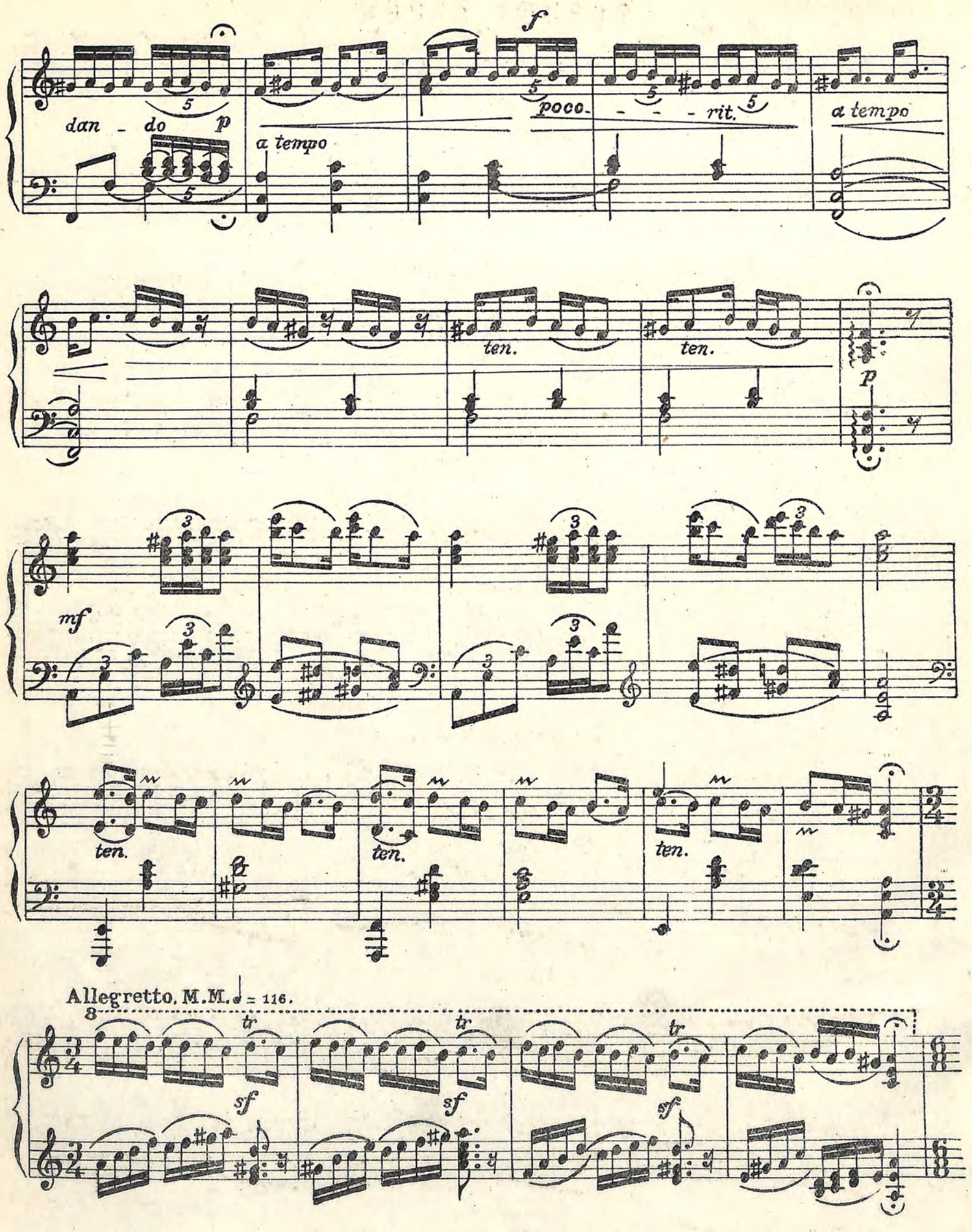
ԲԱՅԱԹԻ ՇԻՐԱԶ
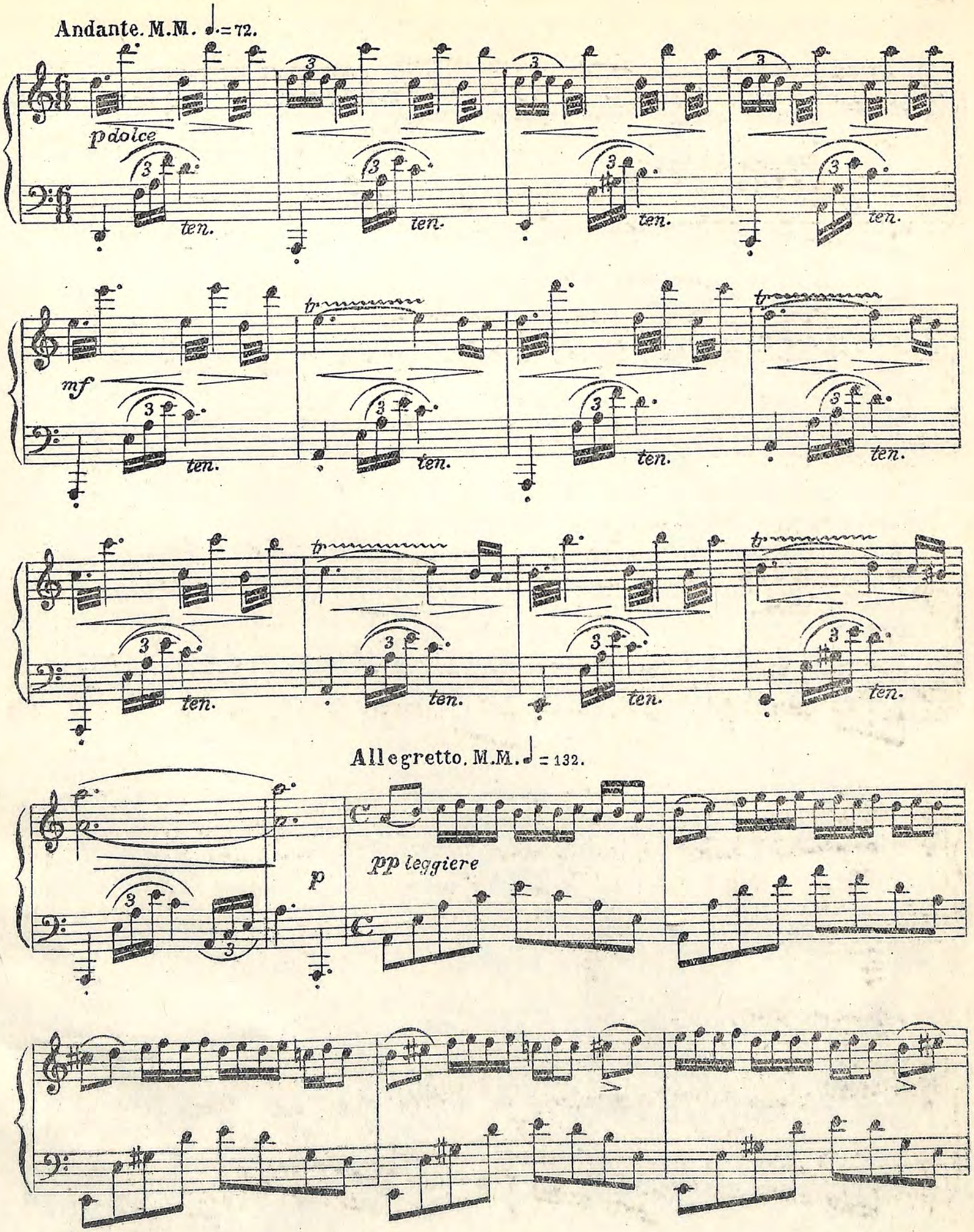
БАЯТИ ШИРАЗ
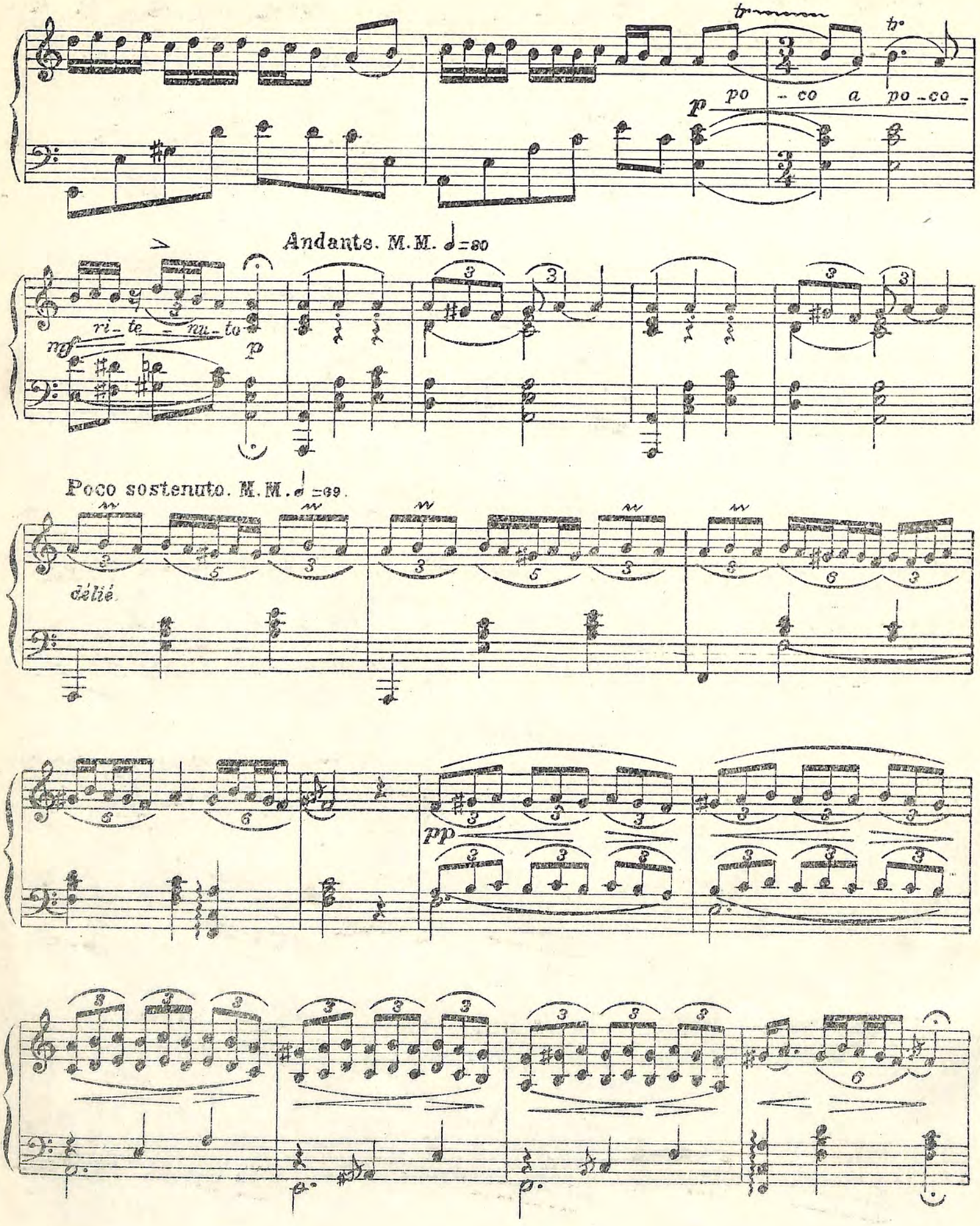
(Գրի յե առնված Աղամալ Մելիք—Աղամալյանից)

Записано по Агамалу Мелик—Агамаляну

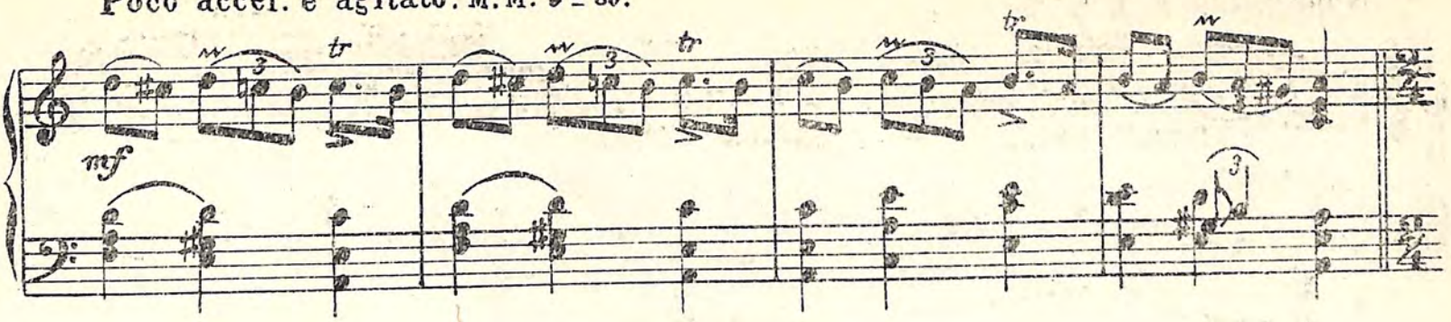

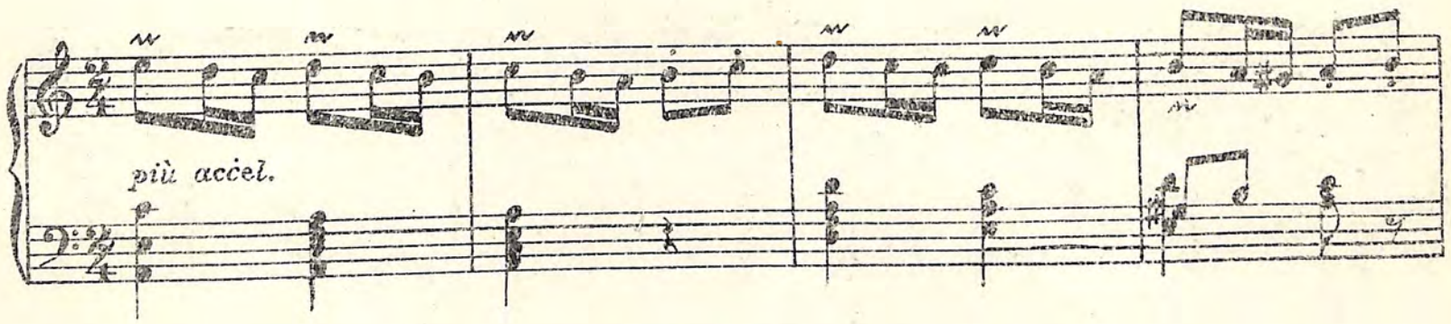

dan - do
p
a tempo
f
poco
rit.
a tempo
ten.
ten.
p
mf
ten.
ten.
ten.
Allegretto. M.M. ♩ = 116.
tr
tr
tr
sf
sf
sf

Andante. M.M. ♩.= 72.
pdolce
ten.
mf
Allegretto. M.M. ♩ = 132.
p
pp leggiere
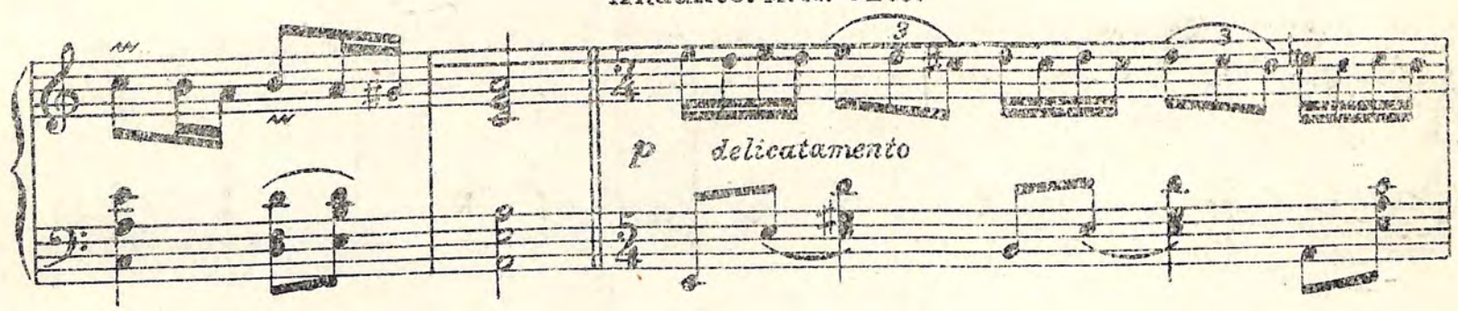

po - co a po - co -
Andante. M.M. ♩=80
ri - te - nu - to
Poco sostenuto. M.M. ♩=69.
délié

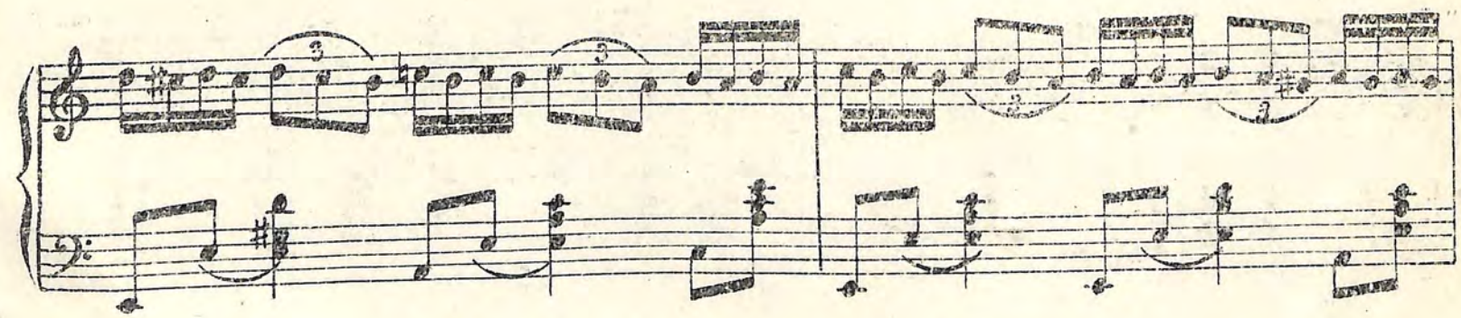
Poco accel. e agitato. M.M. ♩= 80.

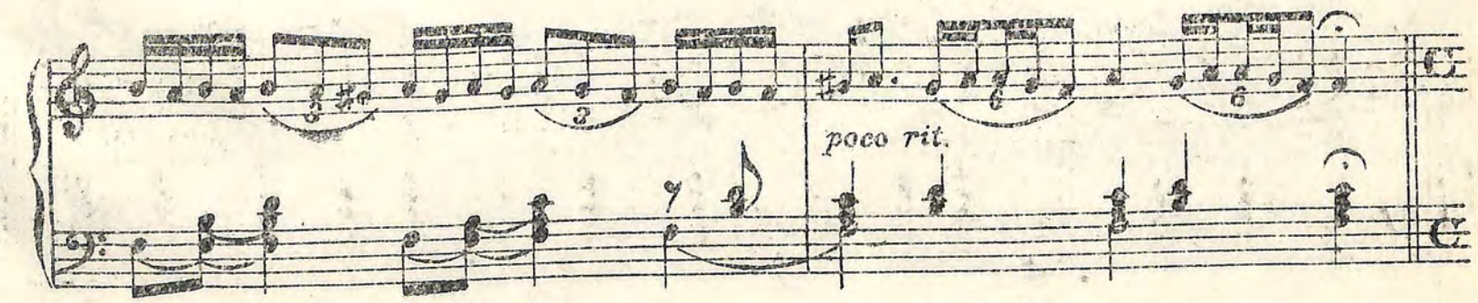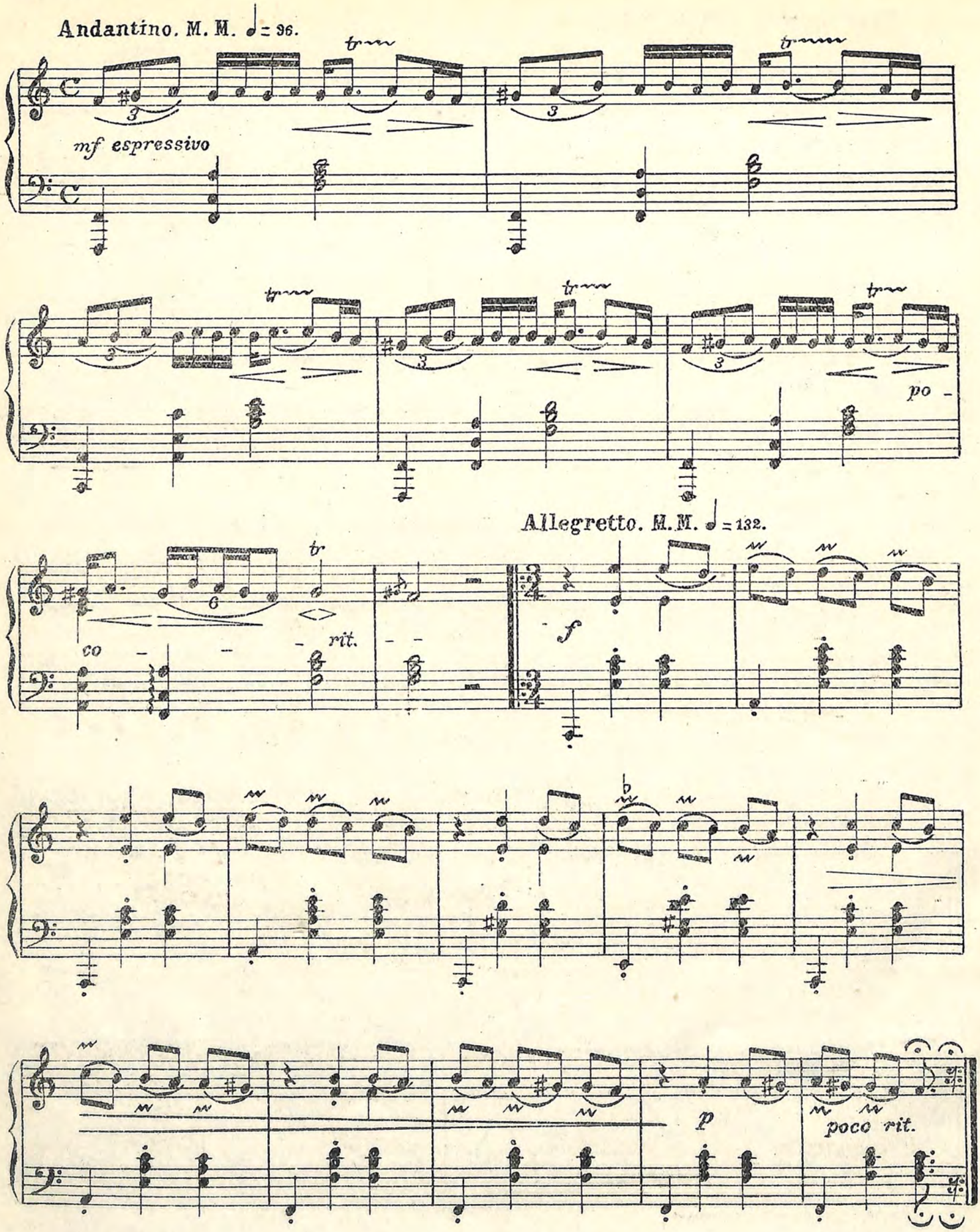

Andante. M.M. ♩= 88.

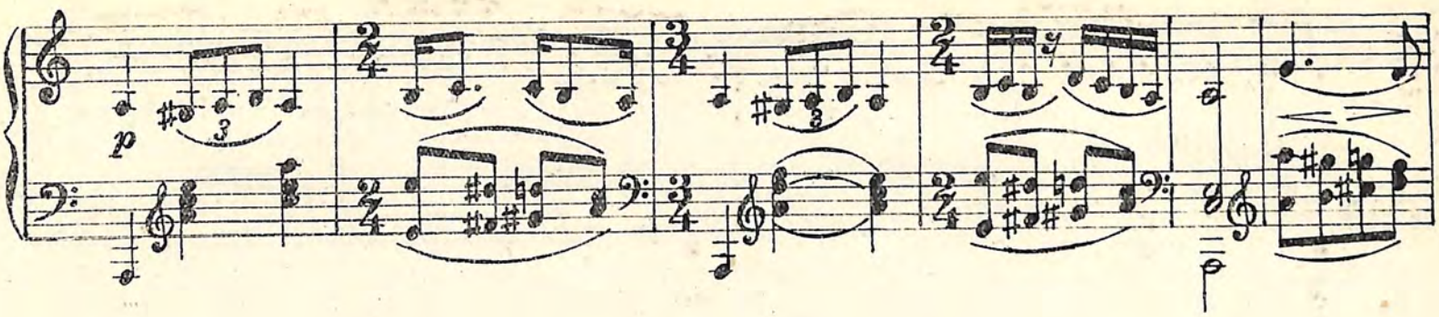

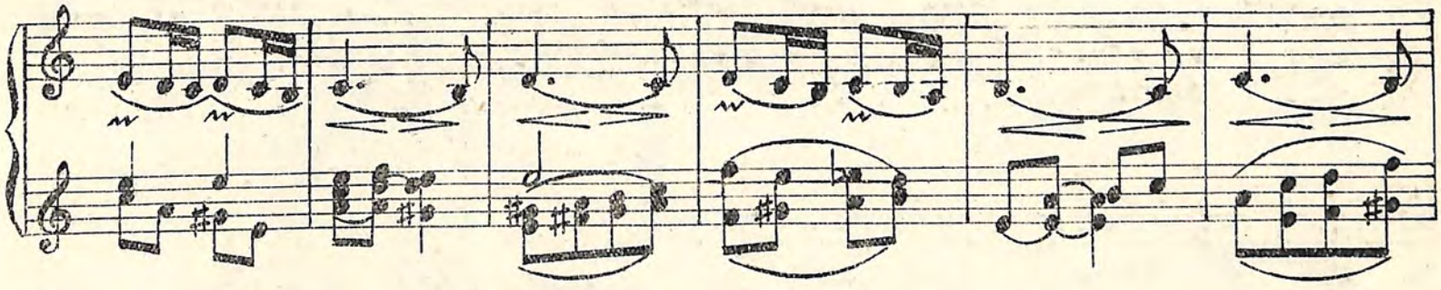

122052-661 51535
698-2014
ZUUՊ-Арм ССР

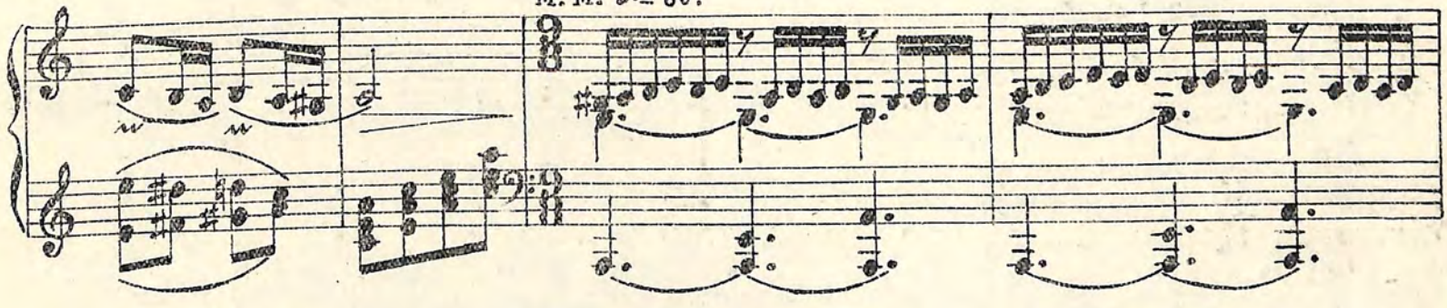

Andantino. M. M. ♩= 96.
mf espressivo
po -
Allegretto. M. M. ♩= 132.
co - - - rit.
f
p
poco rit.

Andante. M.M. ♩ = 80.
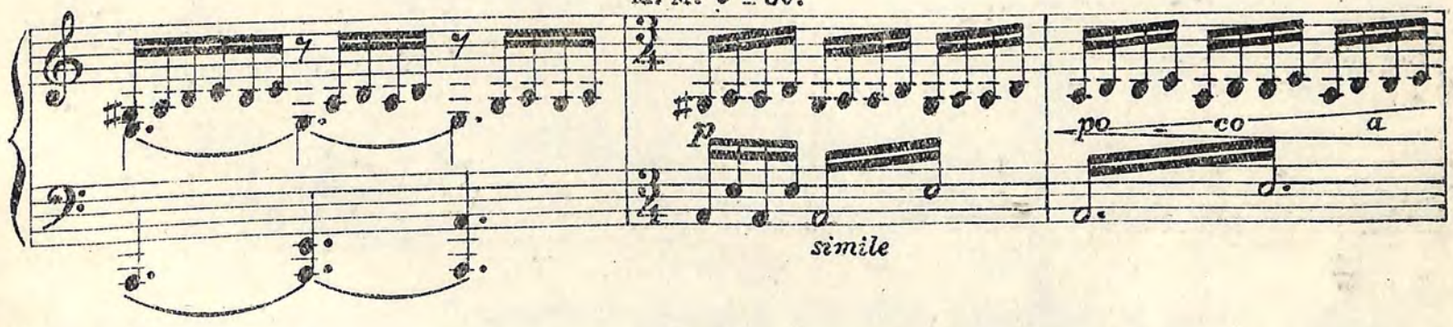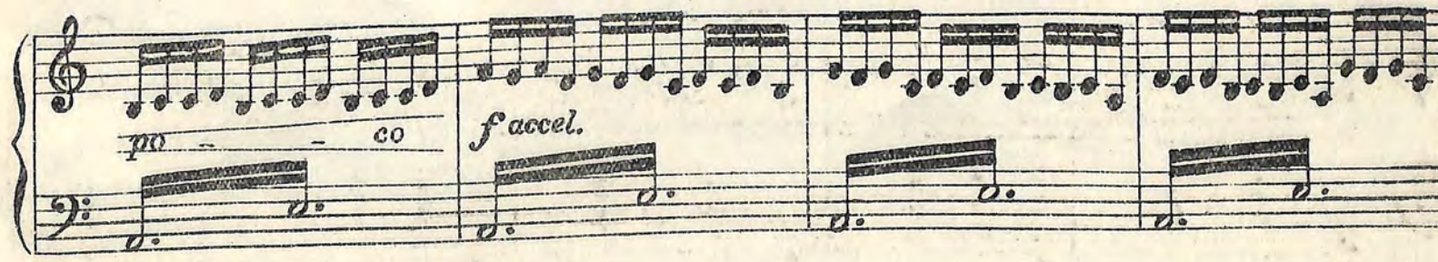

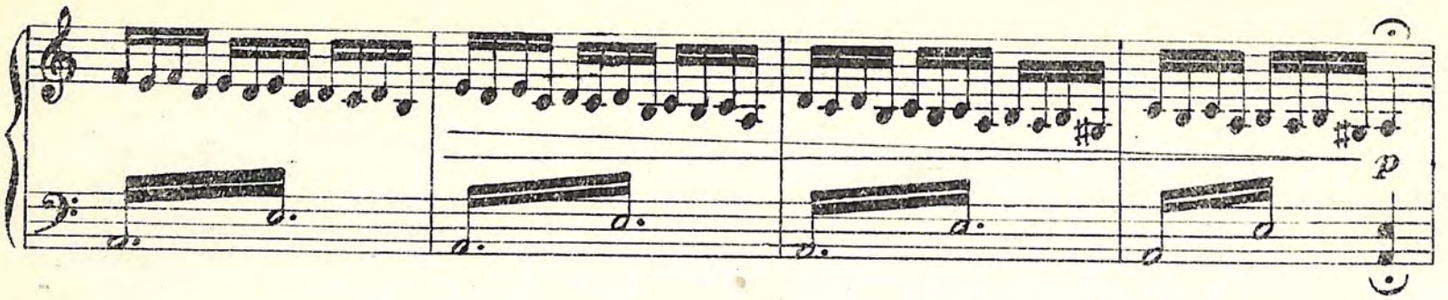
M. M. ♩ = 80.
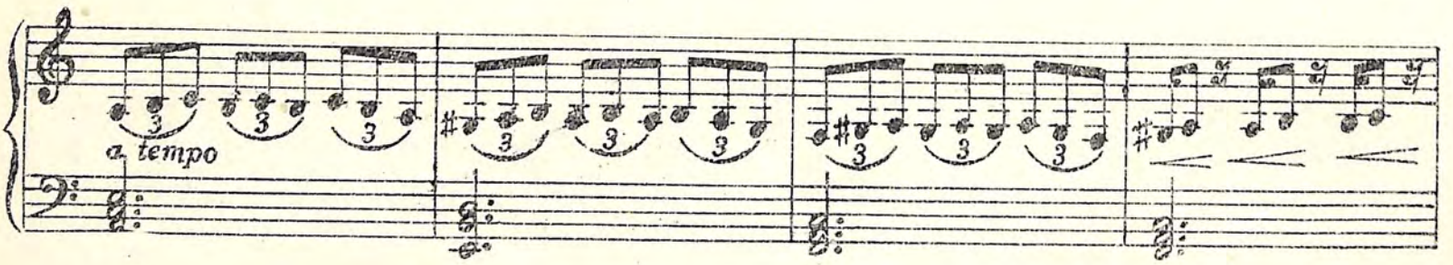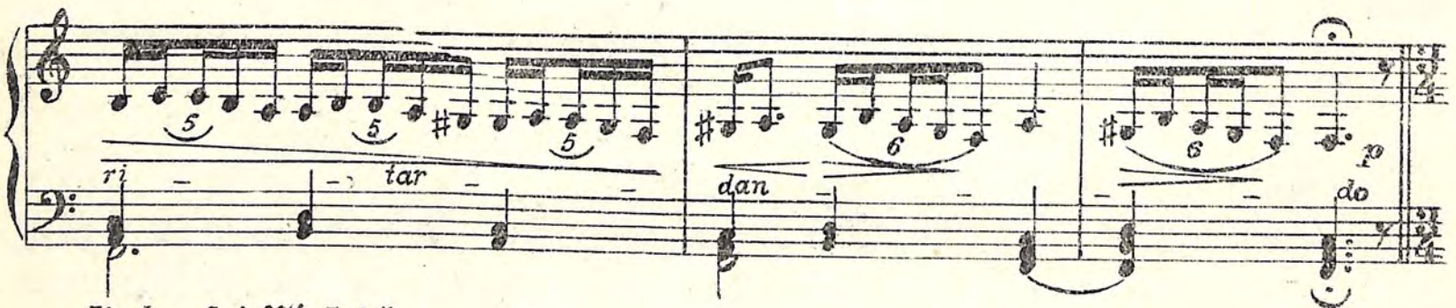

M. M. ♩ = 80.
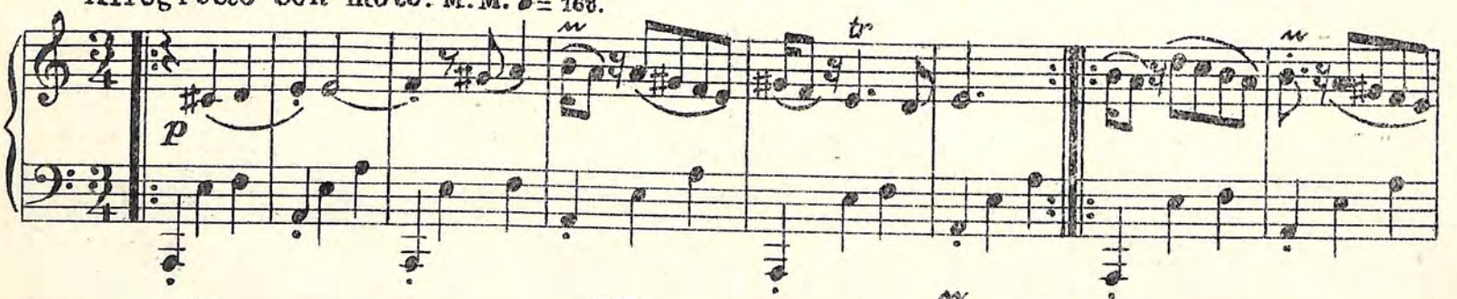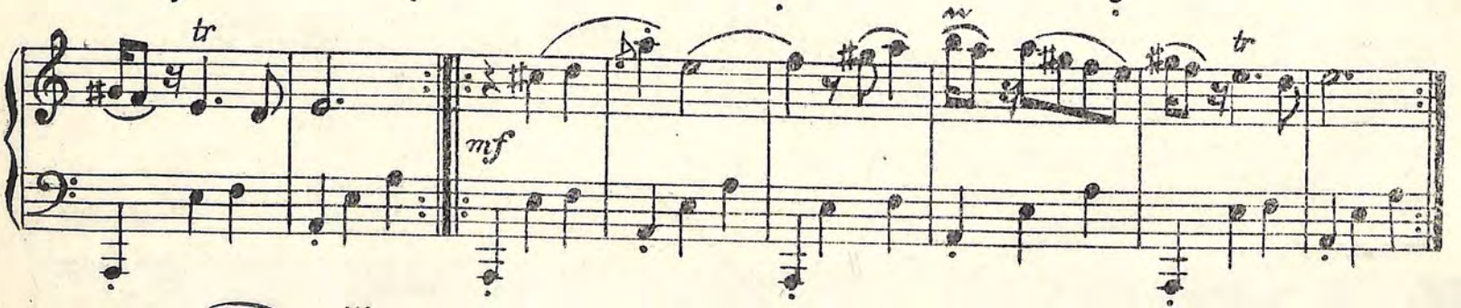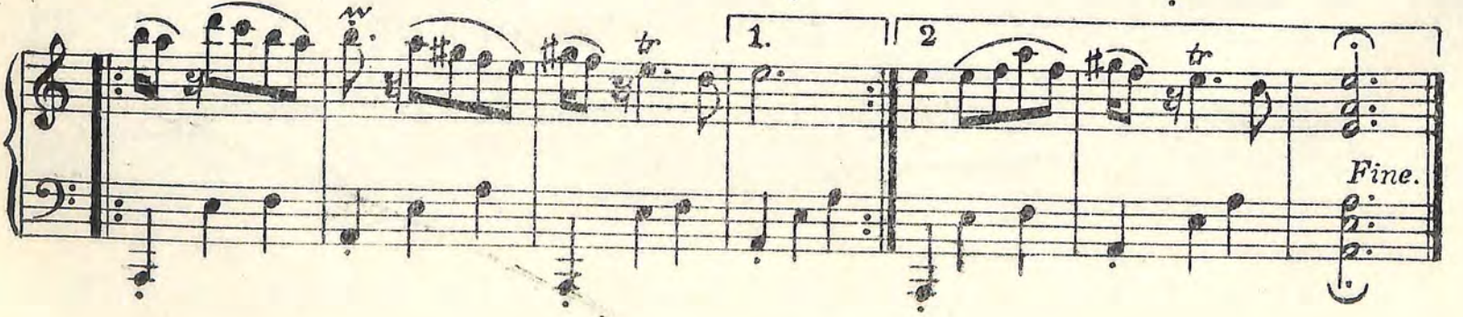

Finale „Guiaff" „Гяф"

Allegretto con moto. M.M. ♩= 168.

ՀԵՅԴԱՐԻ

ЭЙДАРИ
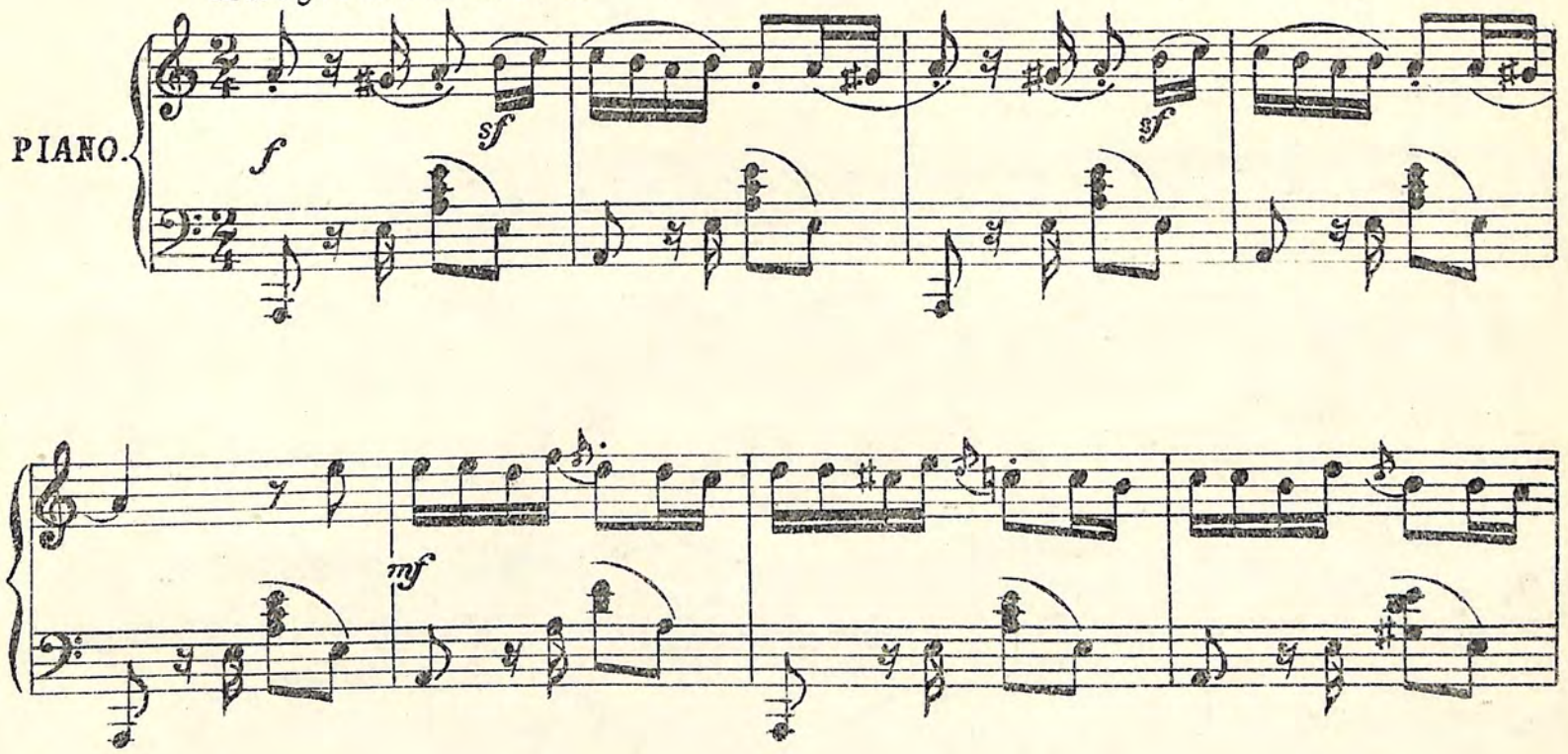
(Գրի յե առնված Աղամալ Մելիք—Աղամալյանից)
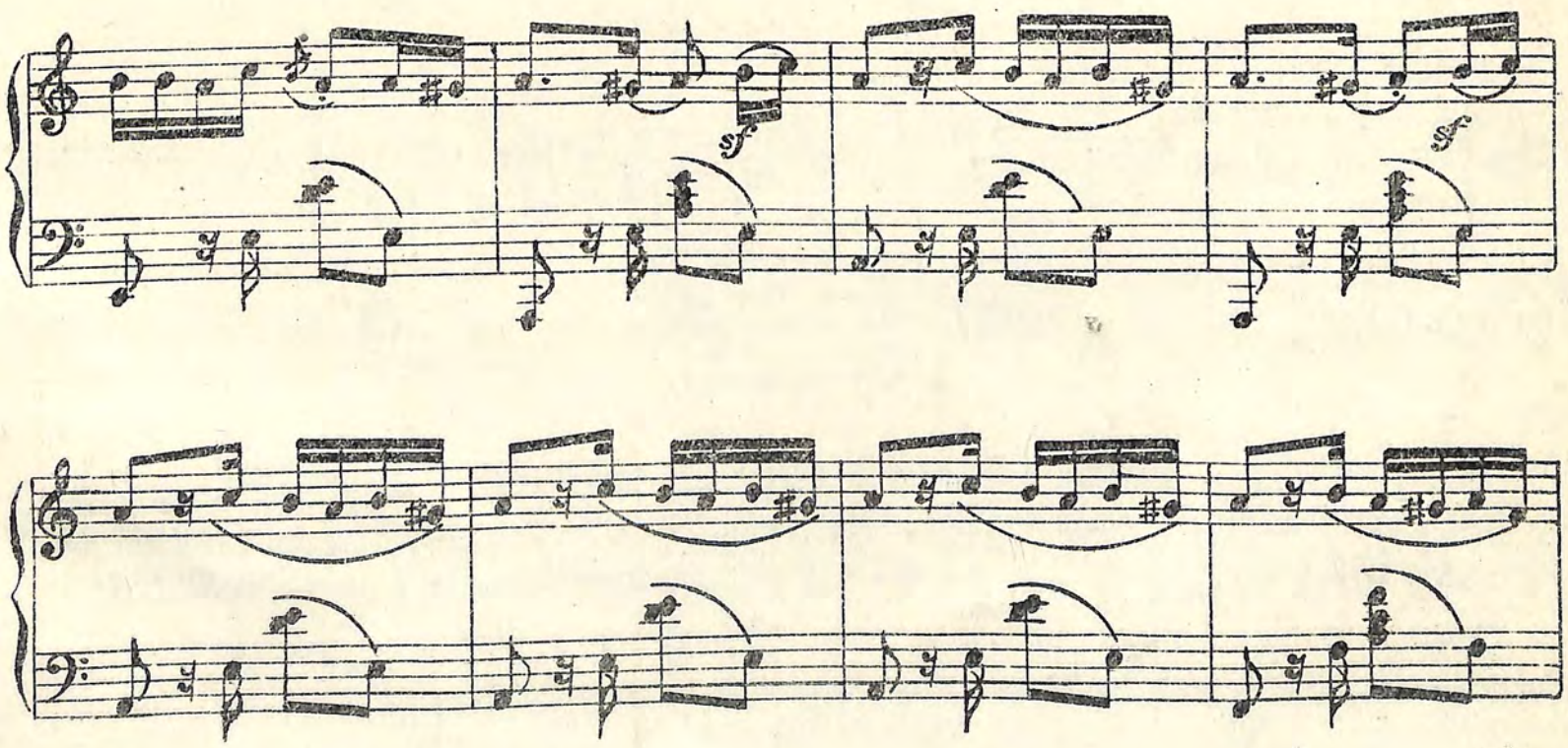
Записано по Агамалу Мелик—Агамаляну

Allegretto. M. M. ♩= 96.

Op. 5 (1894 р.)

PIANO.

Andantino. M.M. ♩ = 76.

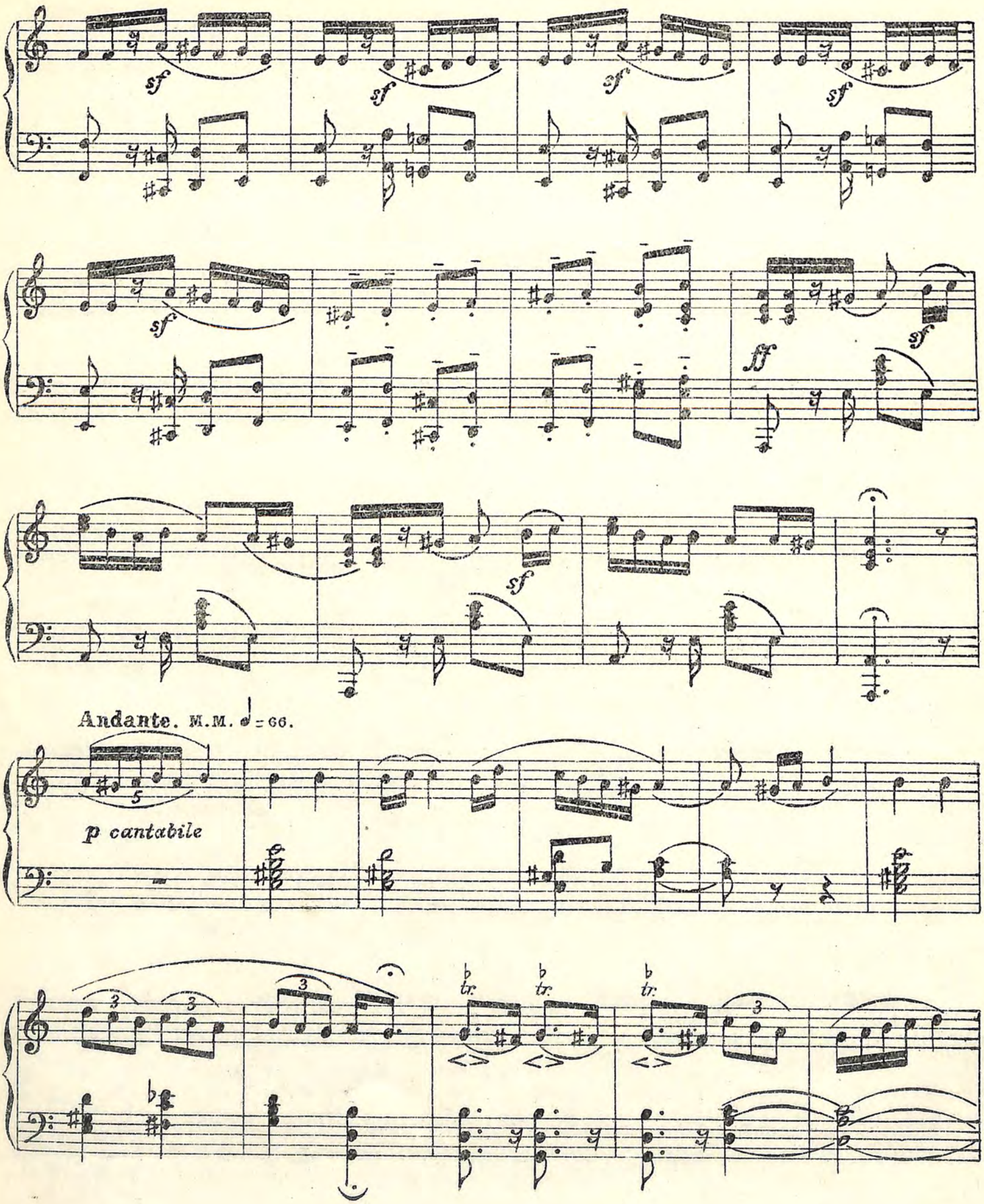
poco - a

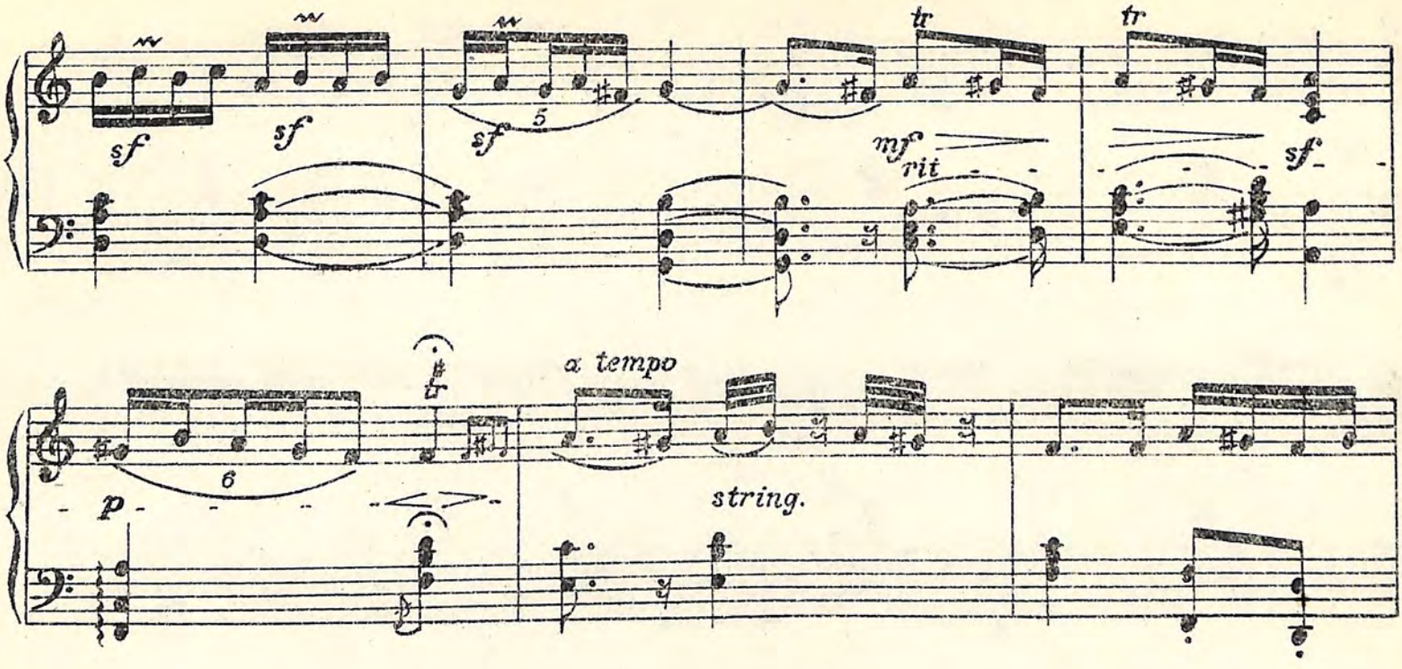
Tempo I.

poco rit.
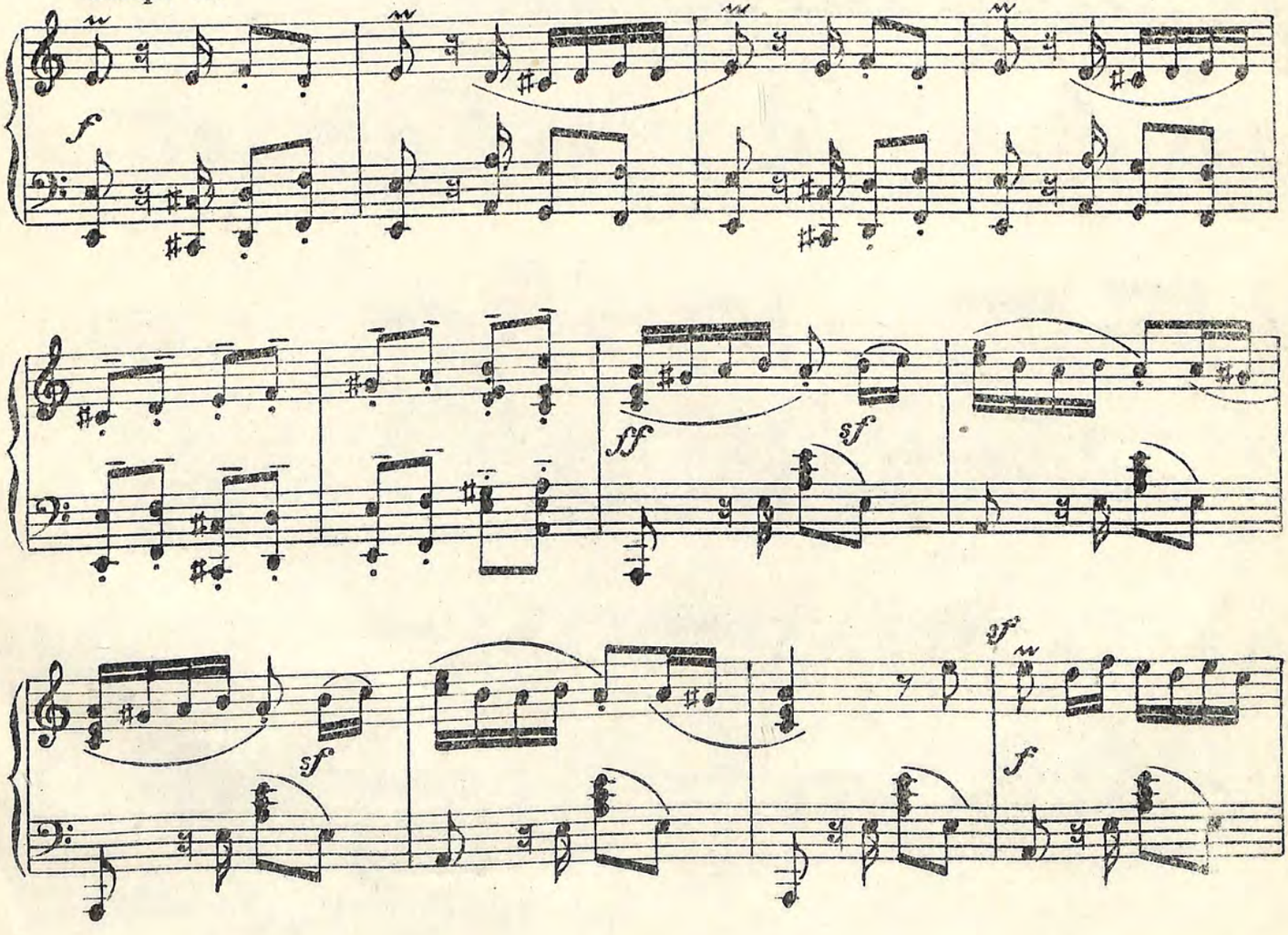
f

sf

sf
sf
sf
sf
sf
sf
ff
sf
Andante. M.M. ♩ = 66.
p cantabile
tr.
tr.
tr.

Tempo I.

sf sf sf sf

sf sf sf sf

sf sf sf sf

sf sf sf sf

p poco a poco riten.

ՇԱԽՆԱԶ

ШАХНАЗ

(Գրի յե առնված Աղամալ Մելիք—Աղամալյանից)

Записано по Агамалу Мелик—Агамаляну

Andante. M. M. ♩ = 63. Op. 6 (1895 р.)

PIANO.

f energico

rit. et decresc.

a tempo

M. M. ♩ = 56.

poco sosten.

a tempo

pp delicatamnte

Piu sostenuto. M.M. ♩ = 46. *ten.* *ten.*

f pesante

Moderato. M. M. ♩ = 100.

mf expressivo

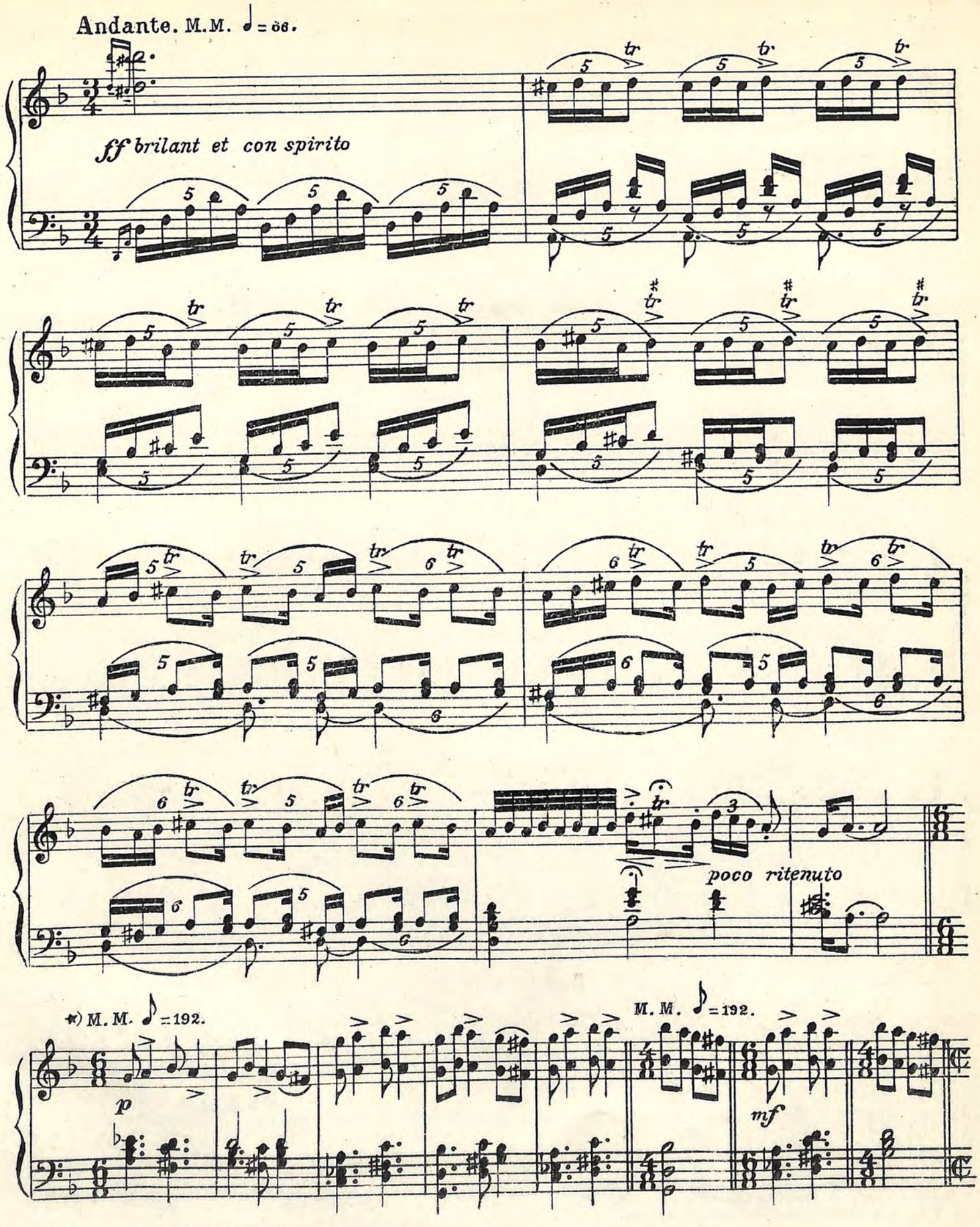
*) **Allegretto. M. M.** ♪ = 192.

f agitato

M. M. ♪ = 192.

poco ritenuto

*) Примечание: В разнохарактерныхъ размерах: 7/8 и 6/8 а также 6/8 и 4/8 восьмыя ноты должны быть сыграны с одинаковой длительностью, что и показано по метроному.

*) Смотри примѣчаніе.

Tempo I. M.M. ♩ = 63.

f

ten.

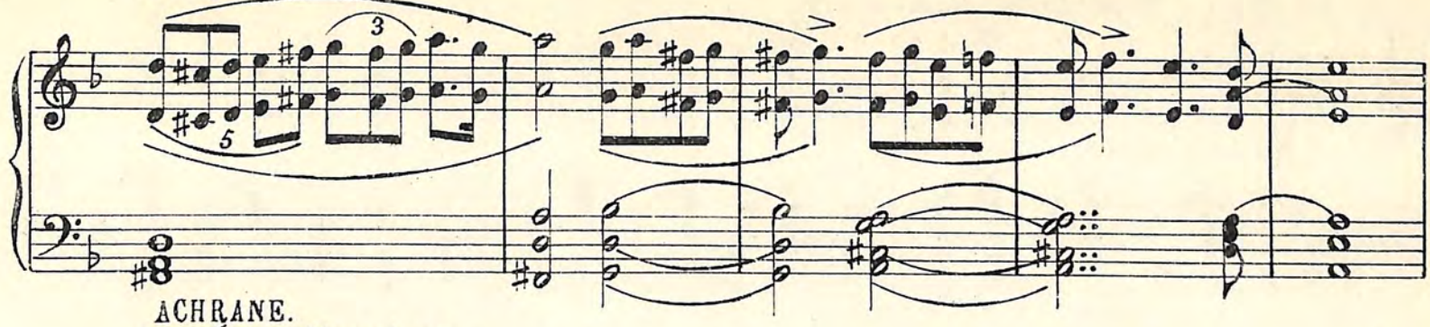
mf

f
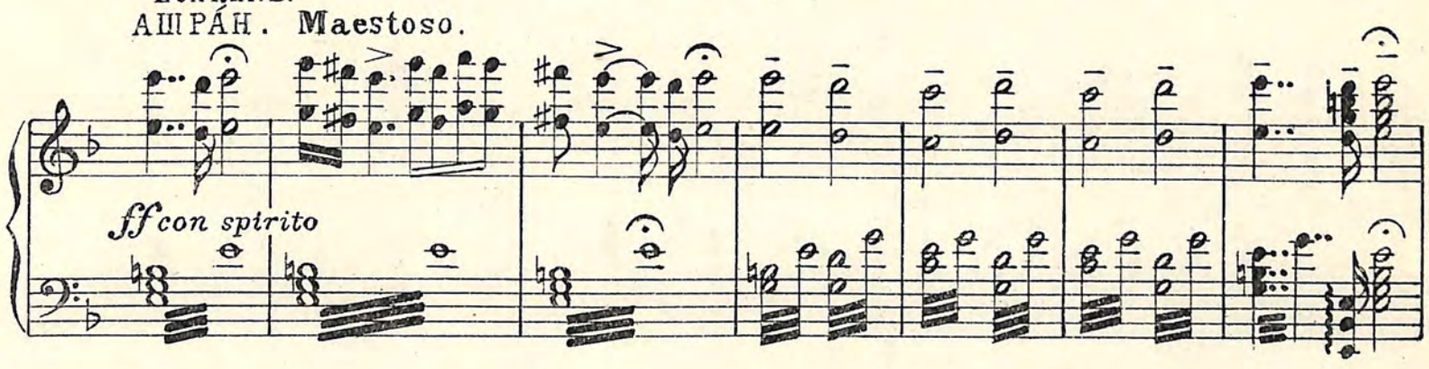
Poco accelerando. M.M. ♩ = 76.
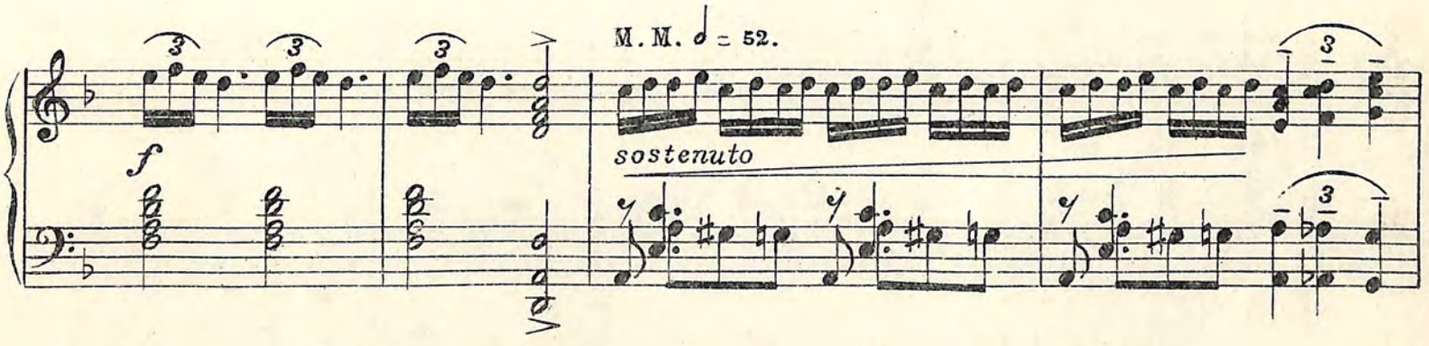
agitato
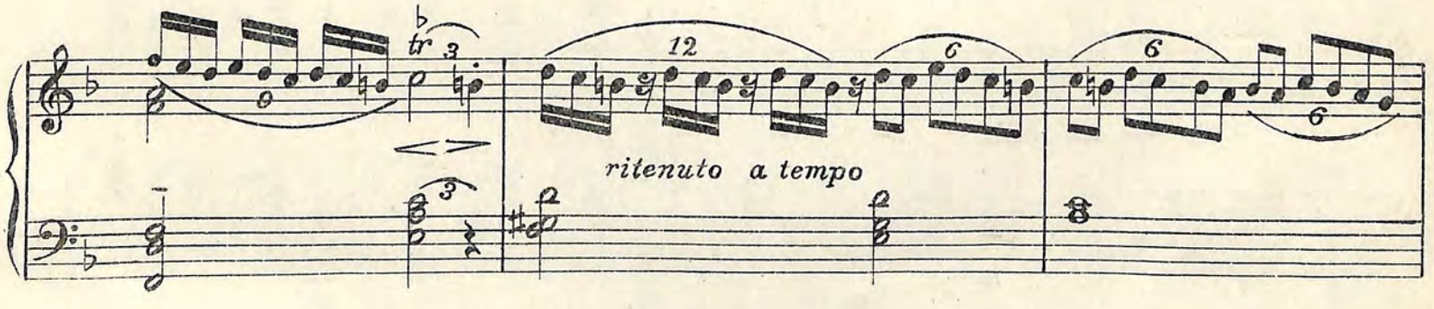
Tempo I.
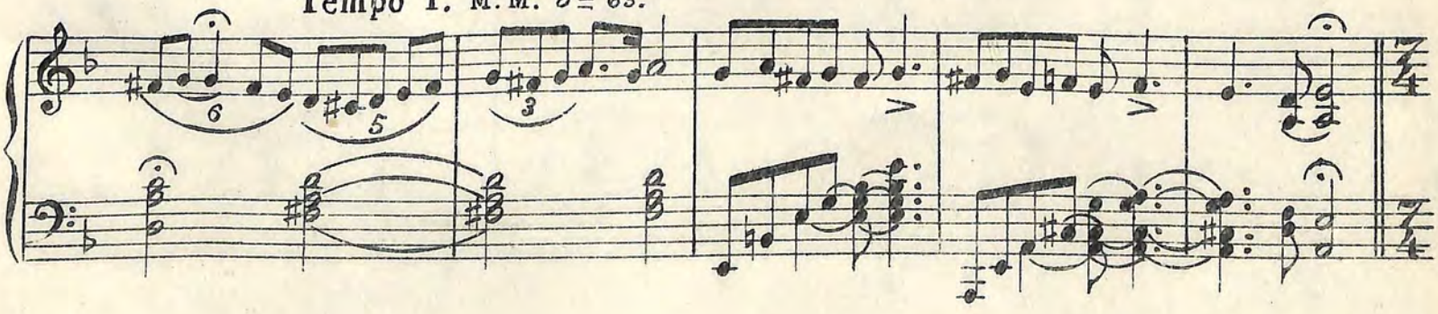

ACHRANE.
ΑΠΙΡΑΗ. Maestoso.
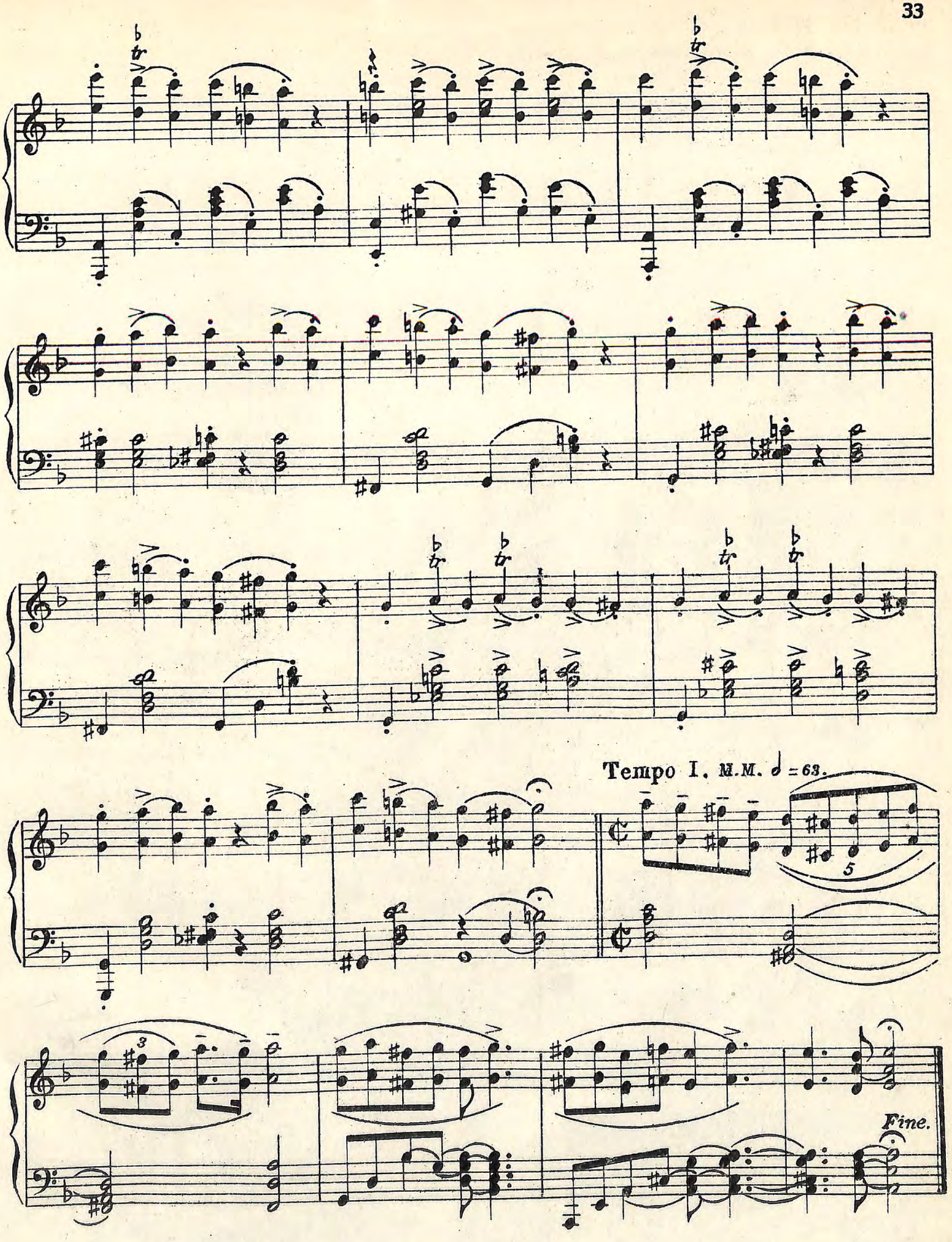

Tempo I. M. M. ♩ = 63.

DOUBEÏTE.
ДУБЭЙТ . Allegretto. M.M. ♩= 176.

pp scerzando

f

Tempo I. M.M. ♩ = 63.
5
3
Fine.

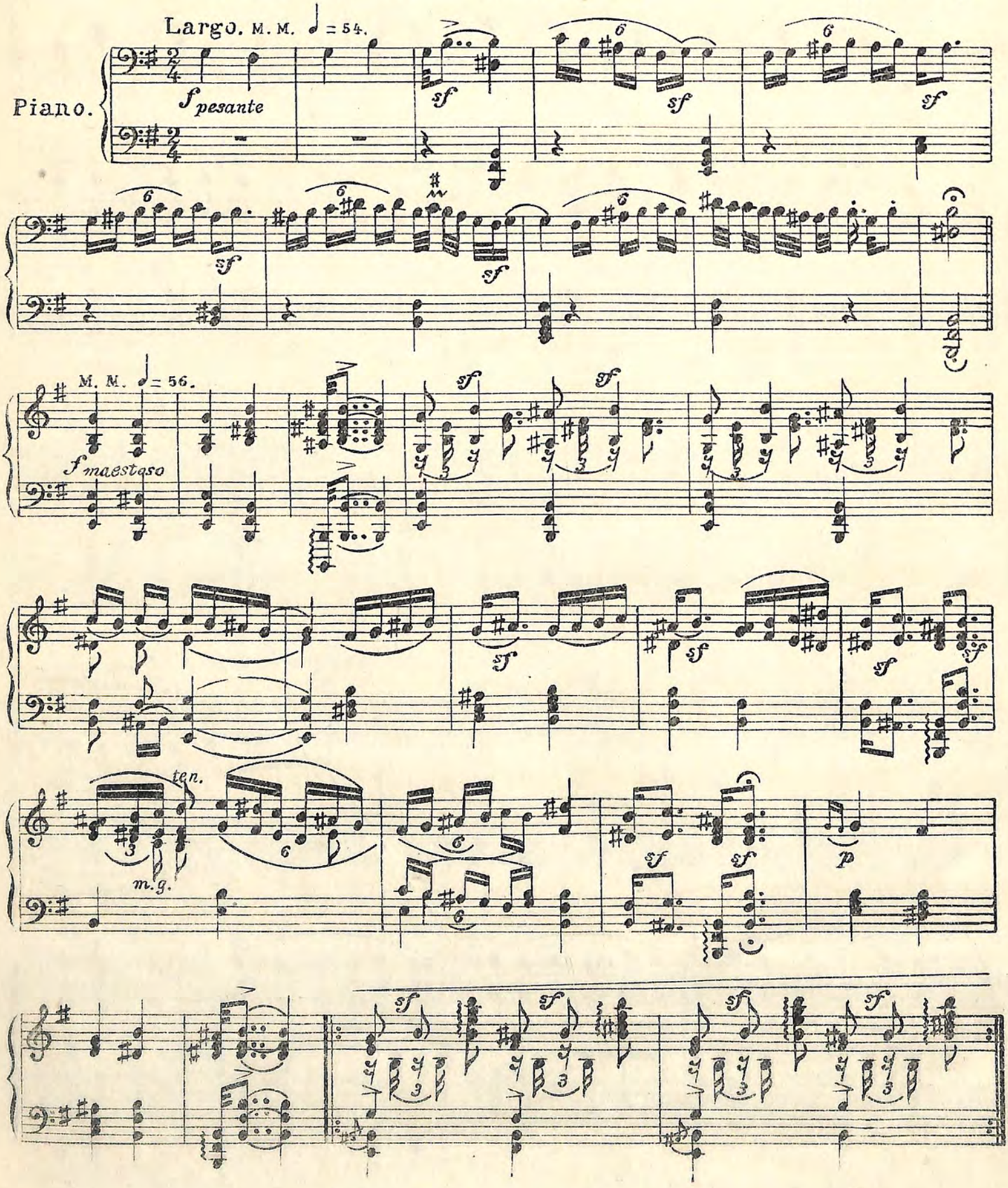
ՉԱՐԳԱՀ

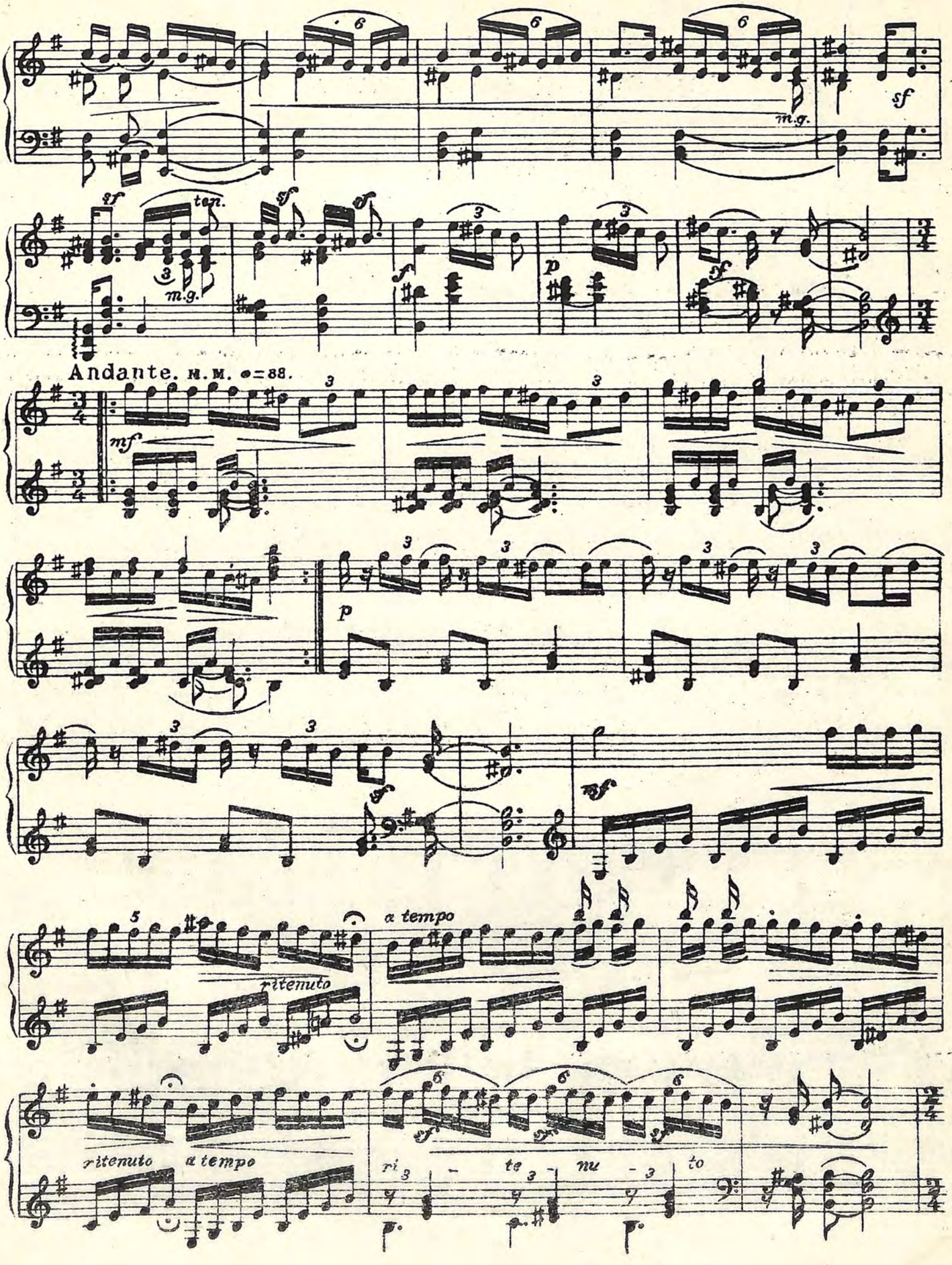
ЧАРГЯ

(Գրի չ առնված Ադամալ Մելիք—Ադամալյանից)

Записано по Агамалу Мелик—Агамаляну

Op. 8 (1896 р.)

m.g.
sf
ten.
m.g.
p
Andante. M.M. ♩=88.
mf
p
ritenuto
a tempo
ritenuto
a tempo
ri - te - nu - to

Tempo I. M.M. ♩=56.

p *leggiero ma motivo ben marcato*
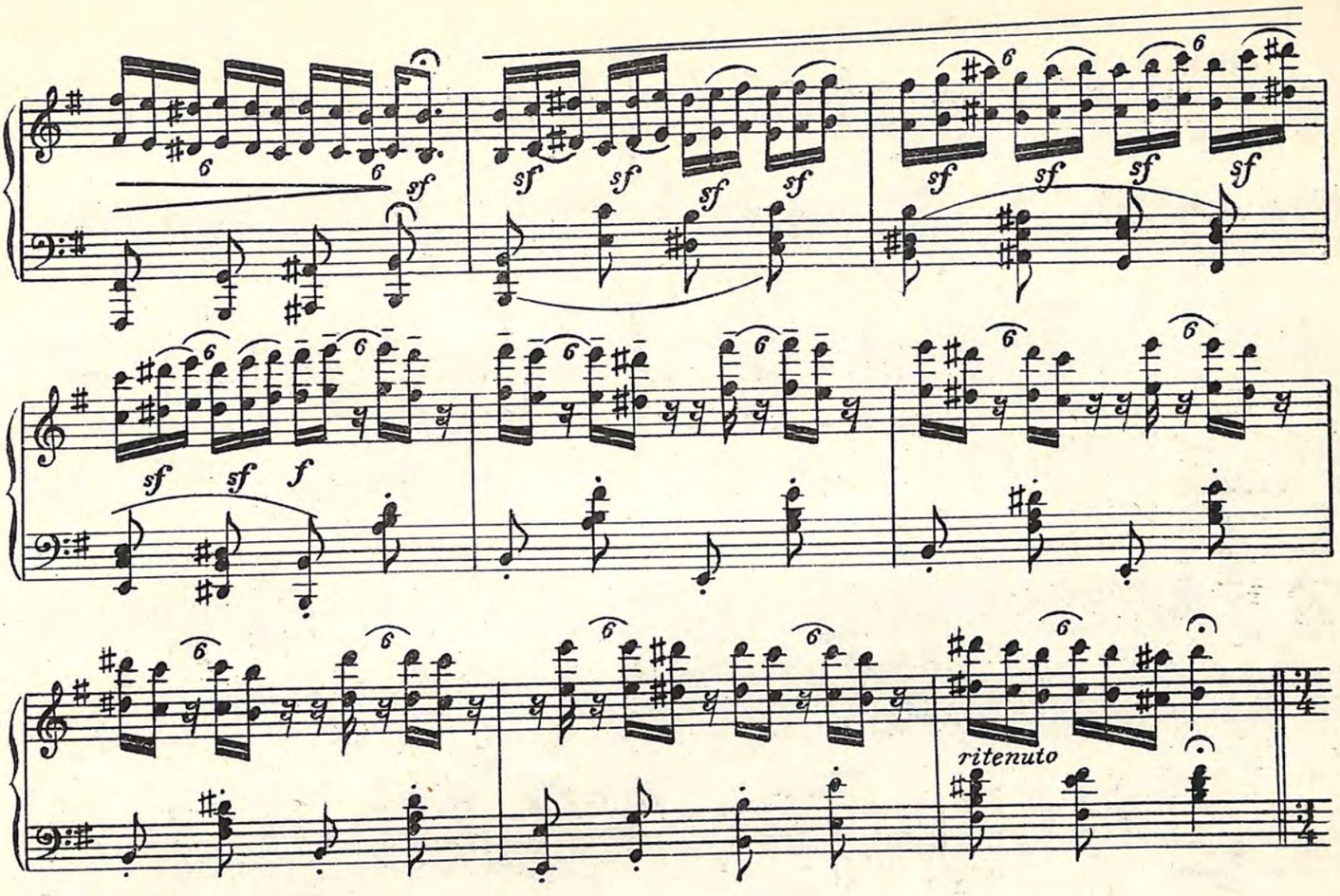
8

sf *sf* *sf* *sf* *p* *sf* *sf* *sf* *sf* *sf* *sf* *f* *m.g.*

p *sf* *sf* *mf* *p* *m.g.*

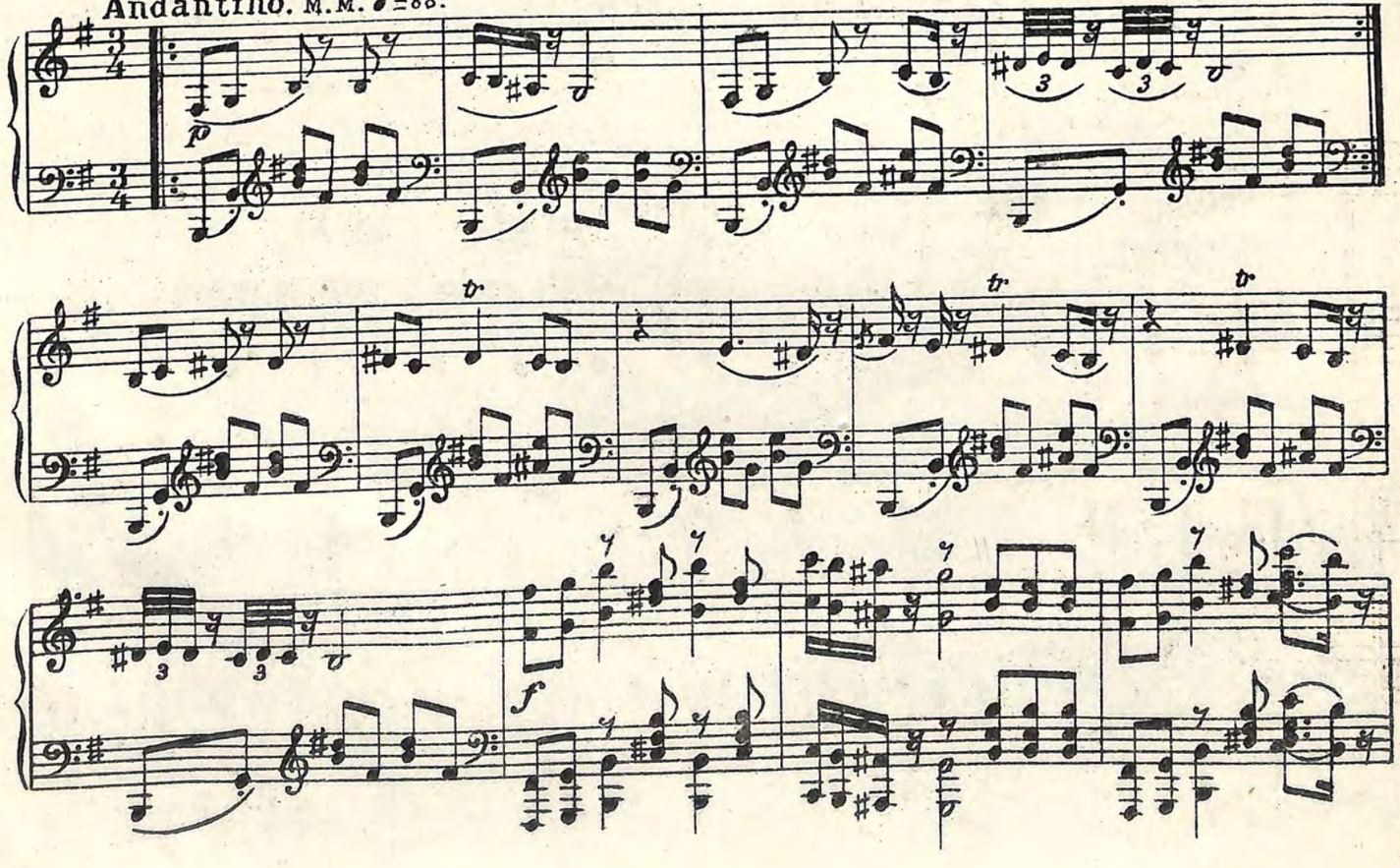
M.M. ♩=66.

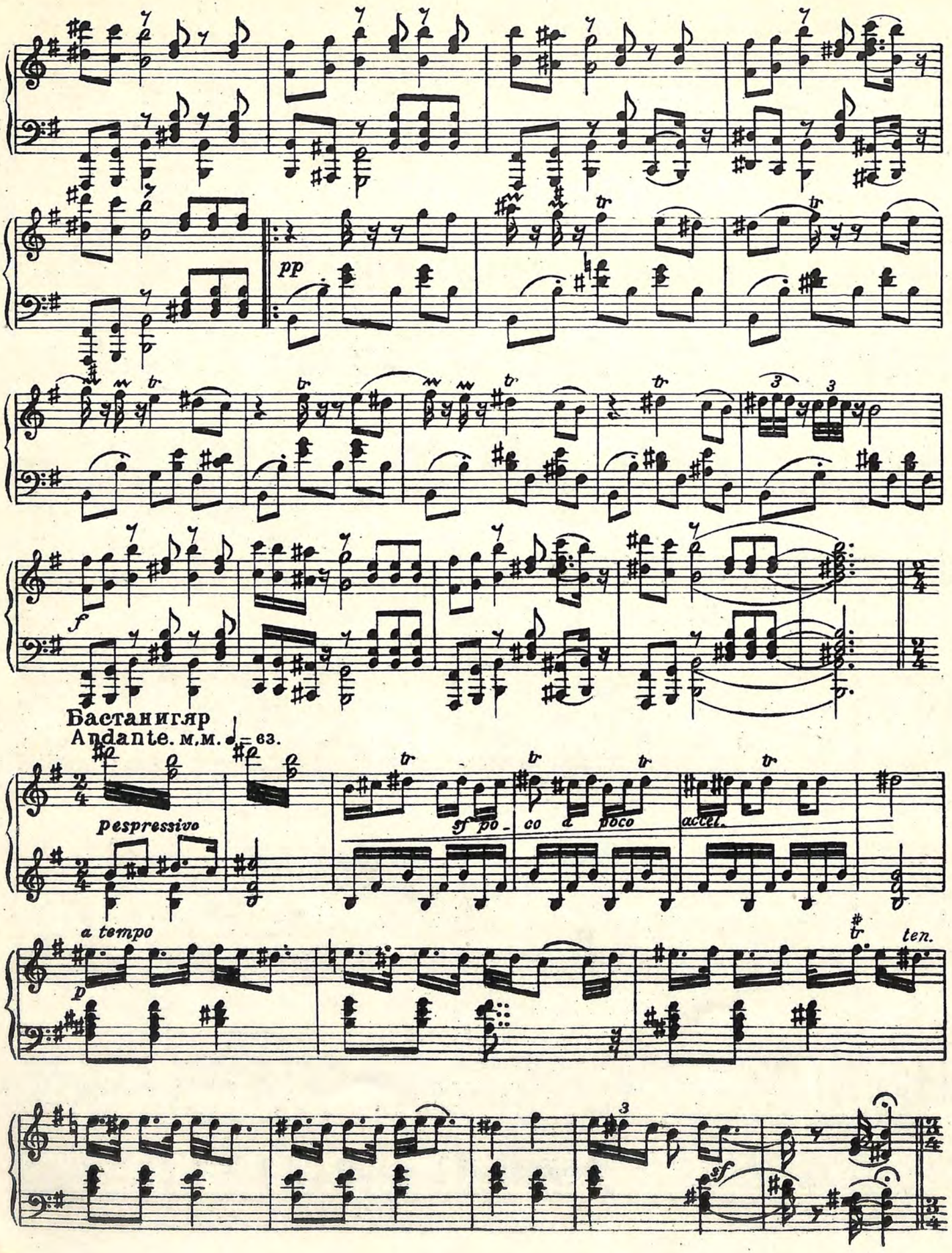
pp animato *p* *mf* *f*

Гяф

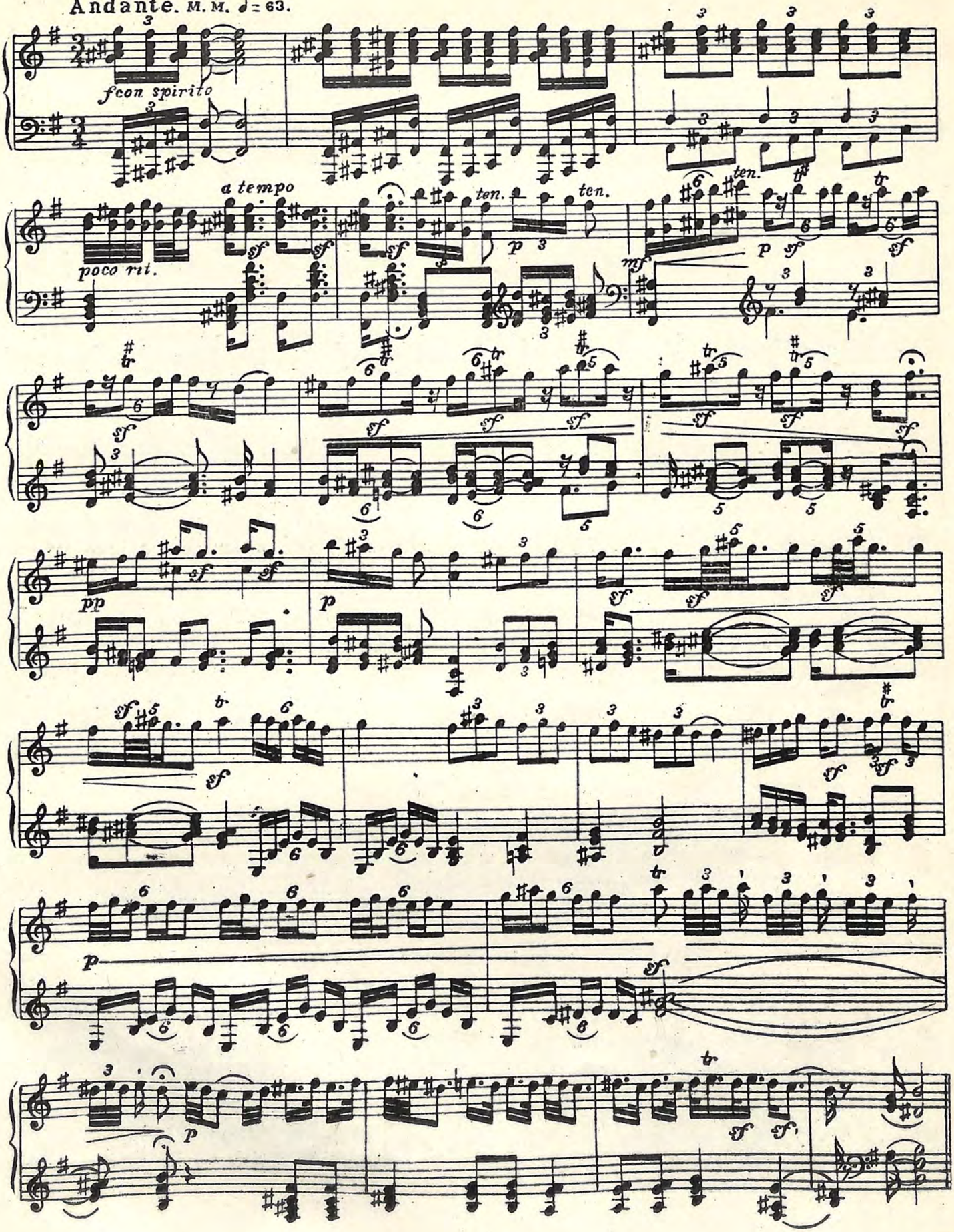
Andantino. м.м. ♩=88.

pp
f
Бастанигяр
Andante. м.м. ♩= 63.
pespressivo
sf po-
co a poco
accel.
a tempo
ten.
sf

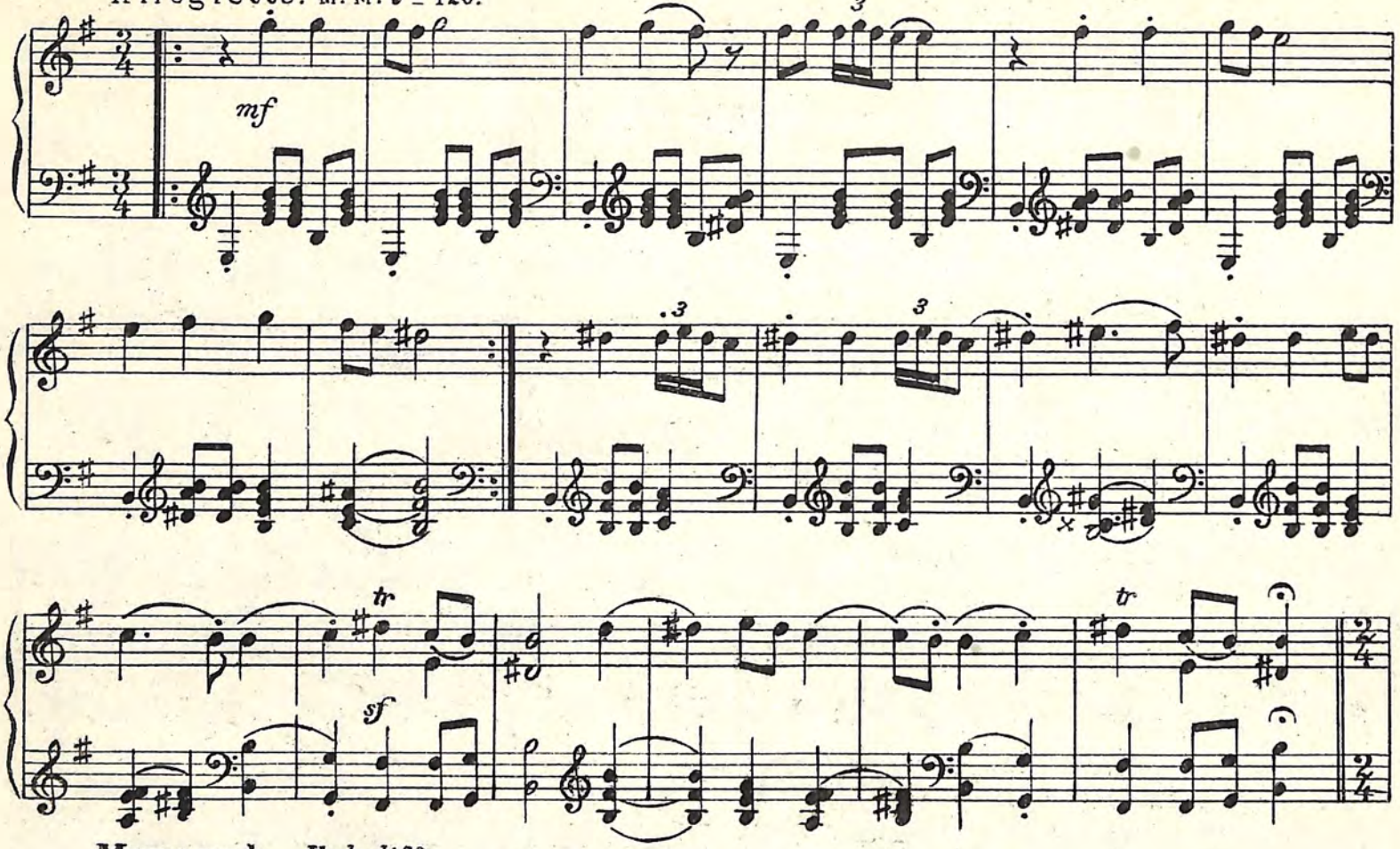
Гясар

Andante. м. м. ♩= 63.
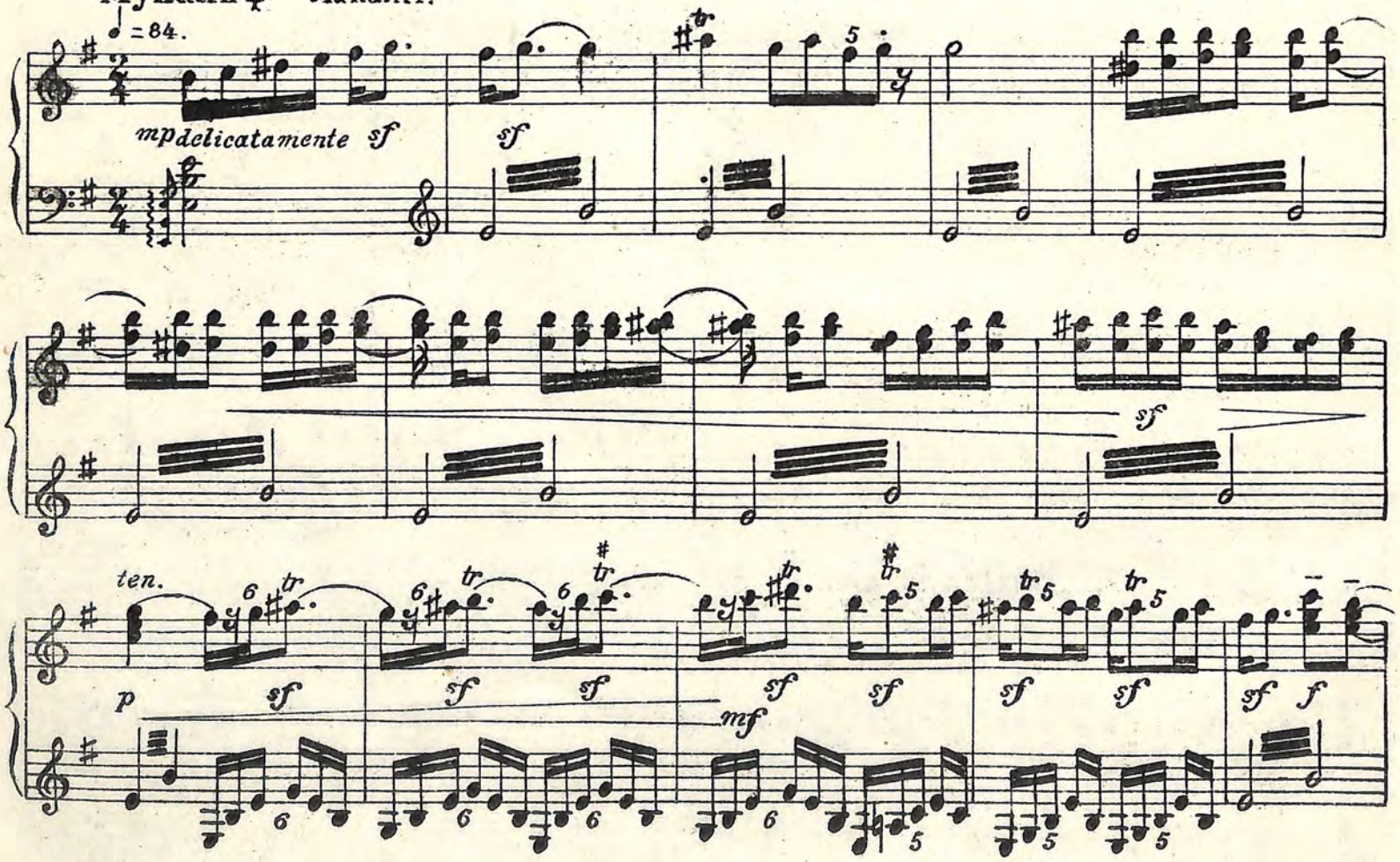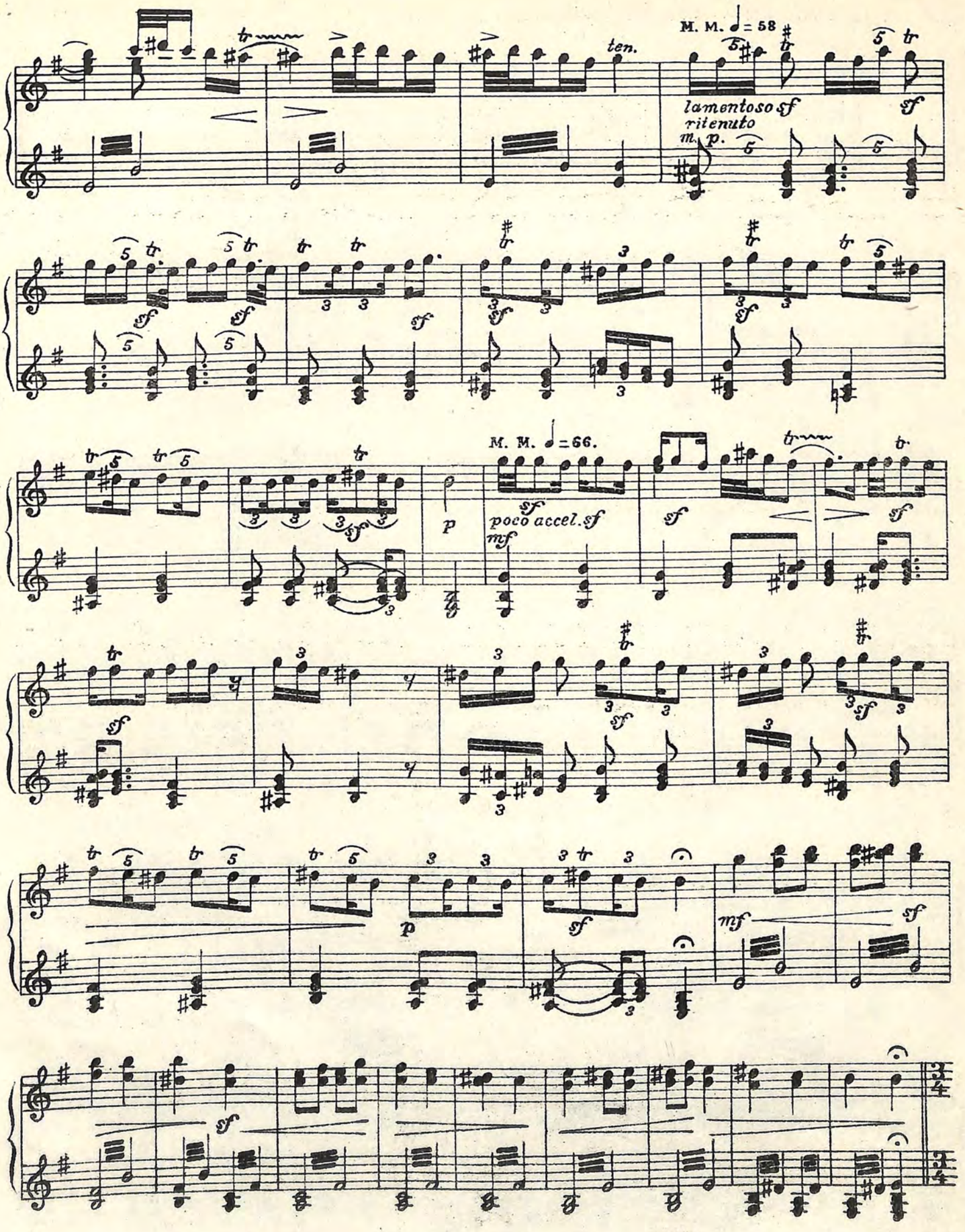

Гяф Guiaff.

Allegretto. м. м. ♩ = 120.

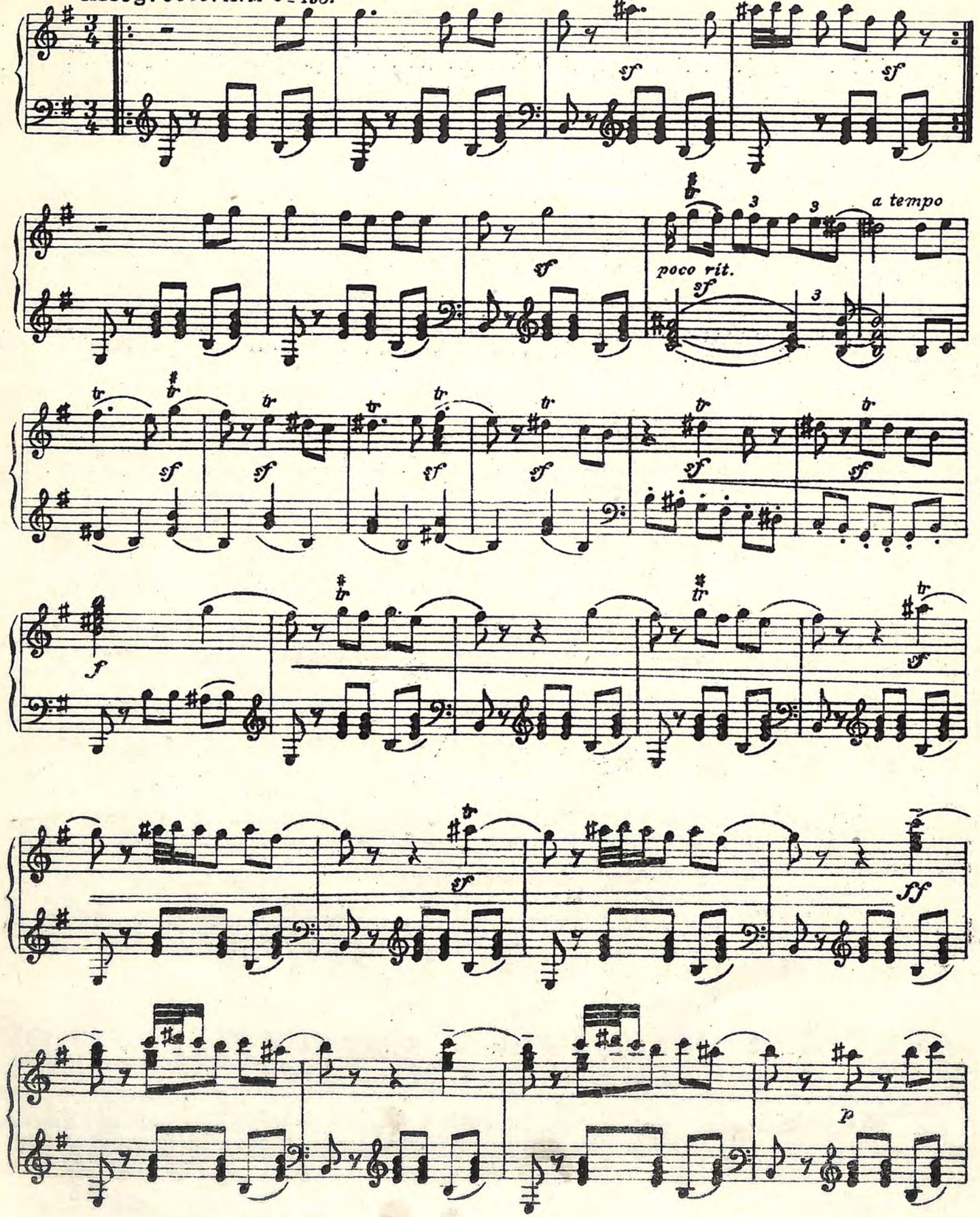
Мухалиф Muhaliff.

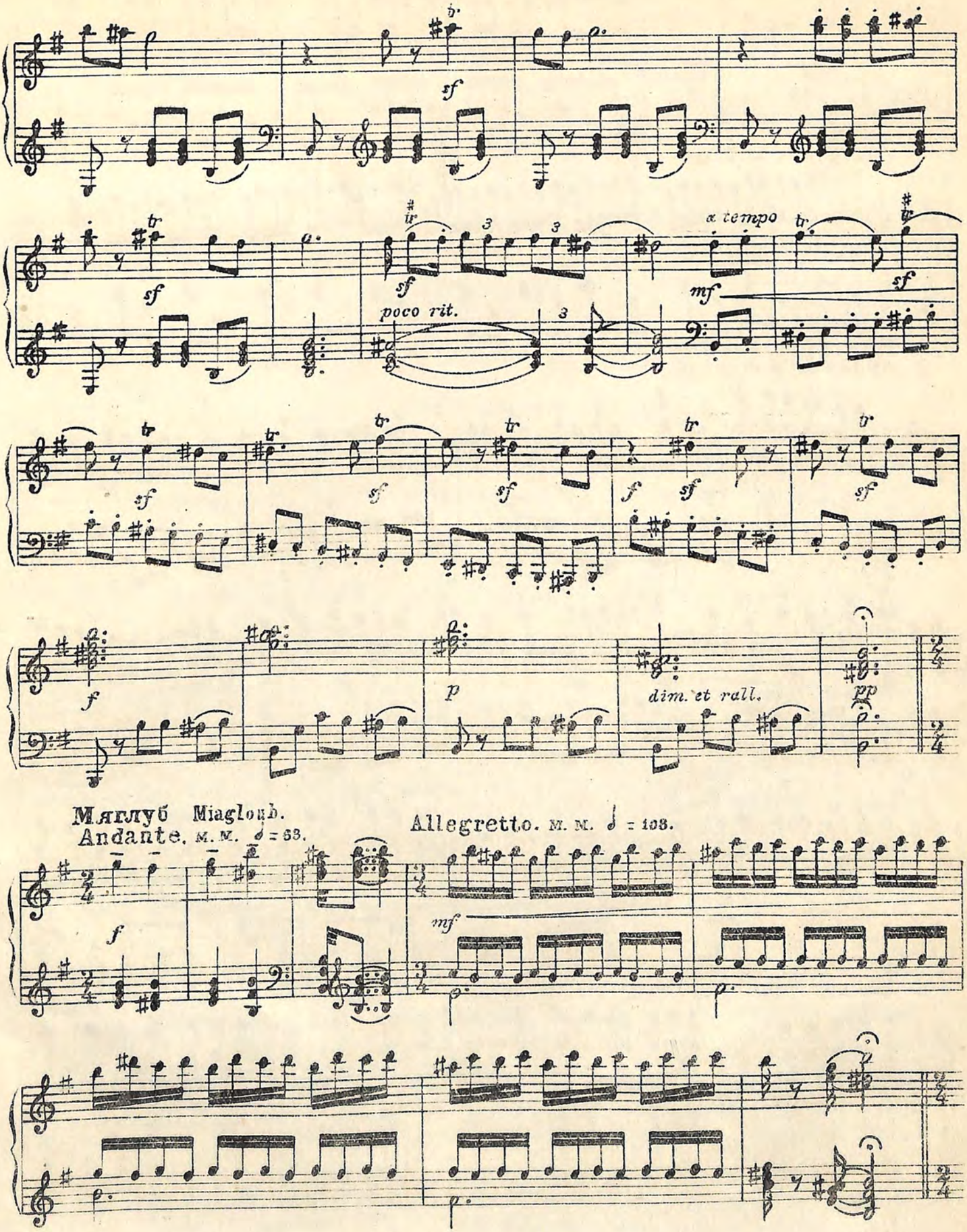

M. M. ♩= 58
ten.
lamentoso sf
ritenuto
m. p.
sf
M. M. ♩= 66.
poco accel. sf
mf
p
mf
sf

Гяф. Guiaff.
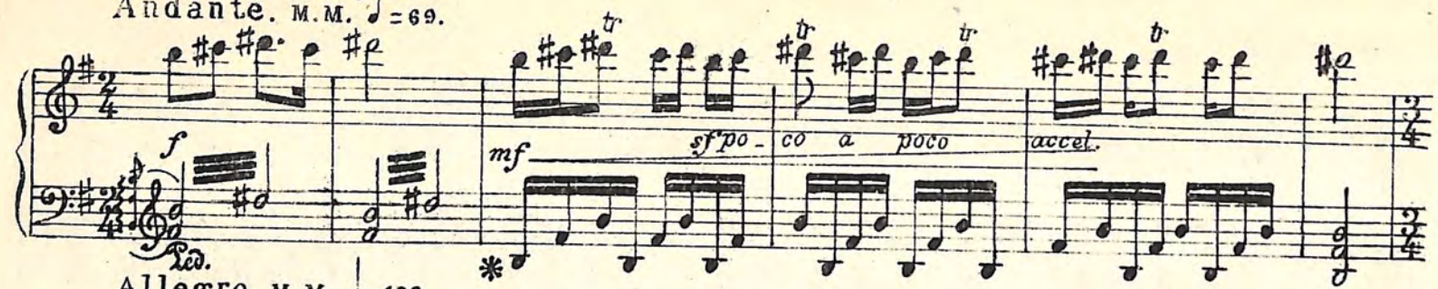
Allegretto. м. м ♩= 138.
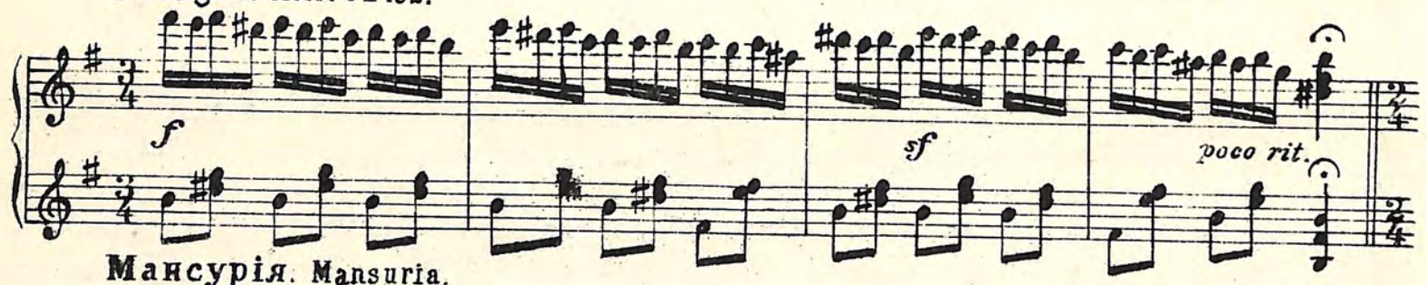

sf
poco rit.
a tempo
mf
f
p
dim. et rall.
pp
Мяглуб Miagloub.
Andante. M. M. ♩ = 63.
Allegretto. M. M. ♩ = 108.

Мяглиф Miaglif.

Andante. м.м. ♩ = 69.
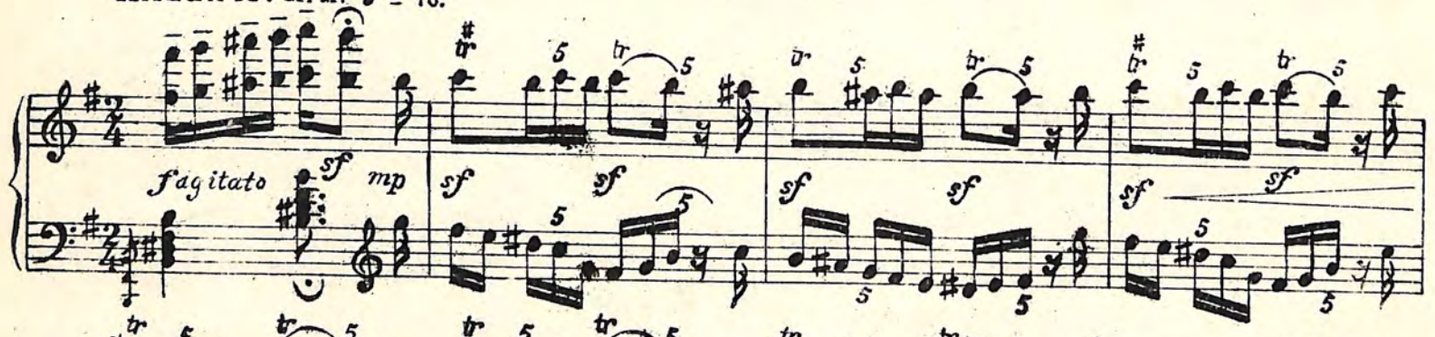

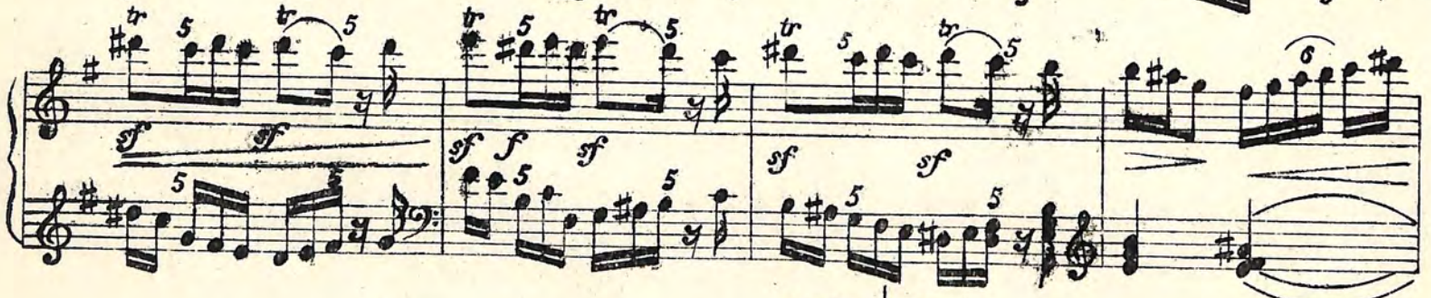
Allegro. м.м. ♩ = 132.
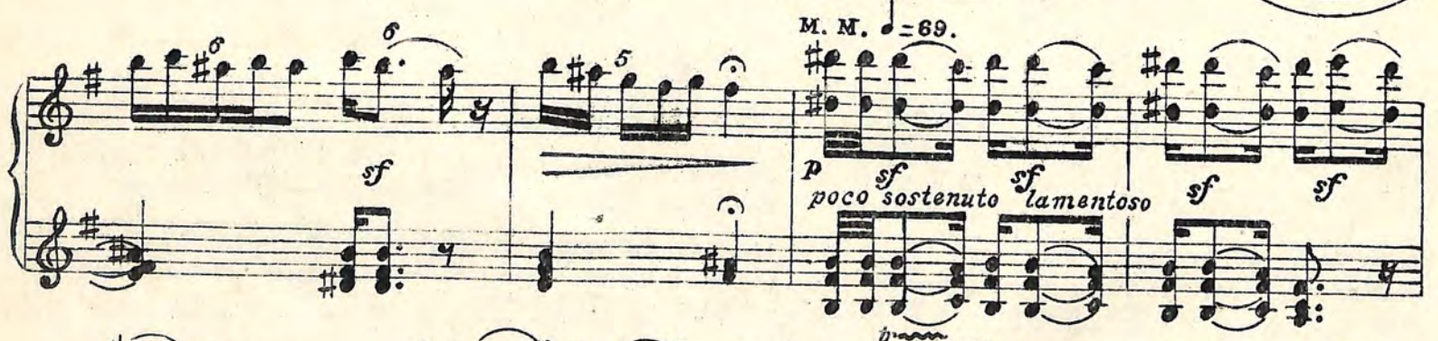

Мансурія. Mansuria.
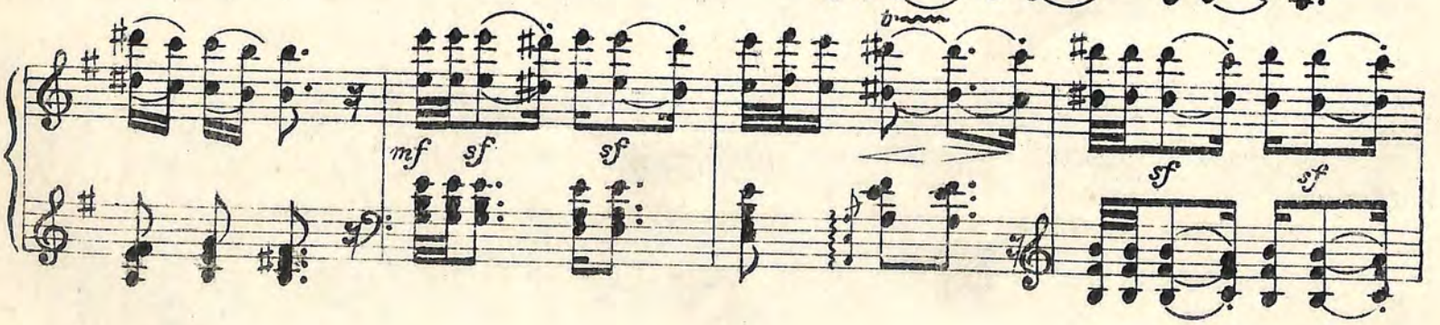
Andante. м.м. ♩ = 76.

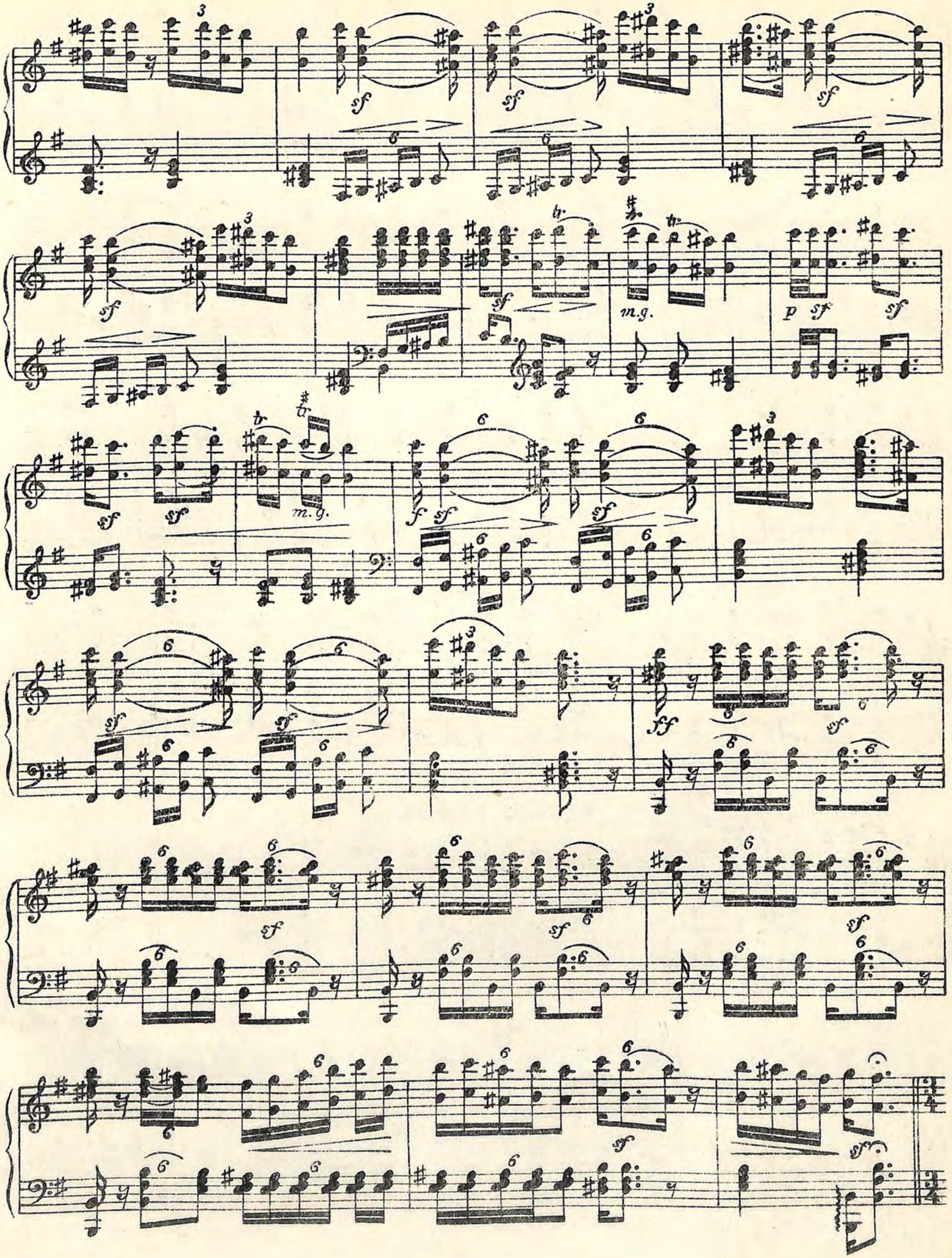

м. м. ♩ = 69.
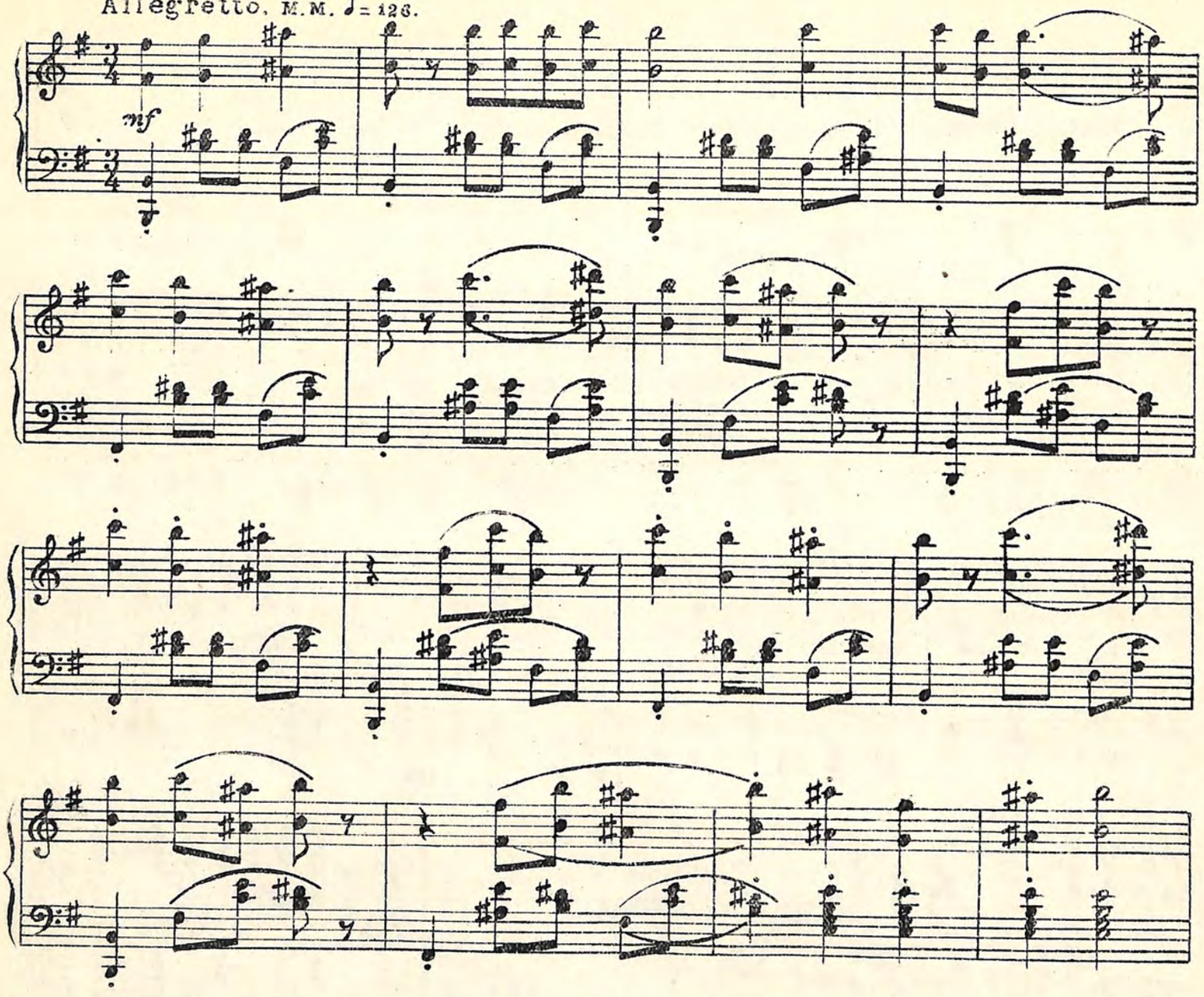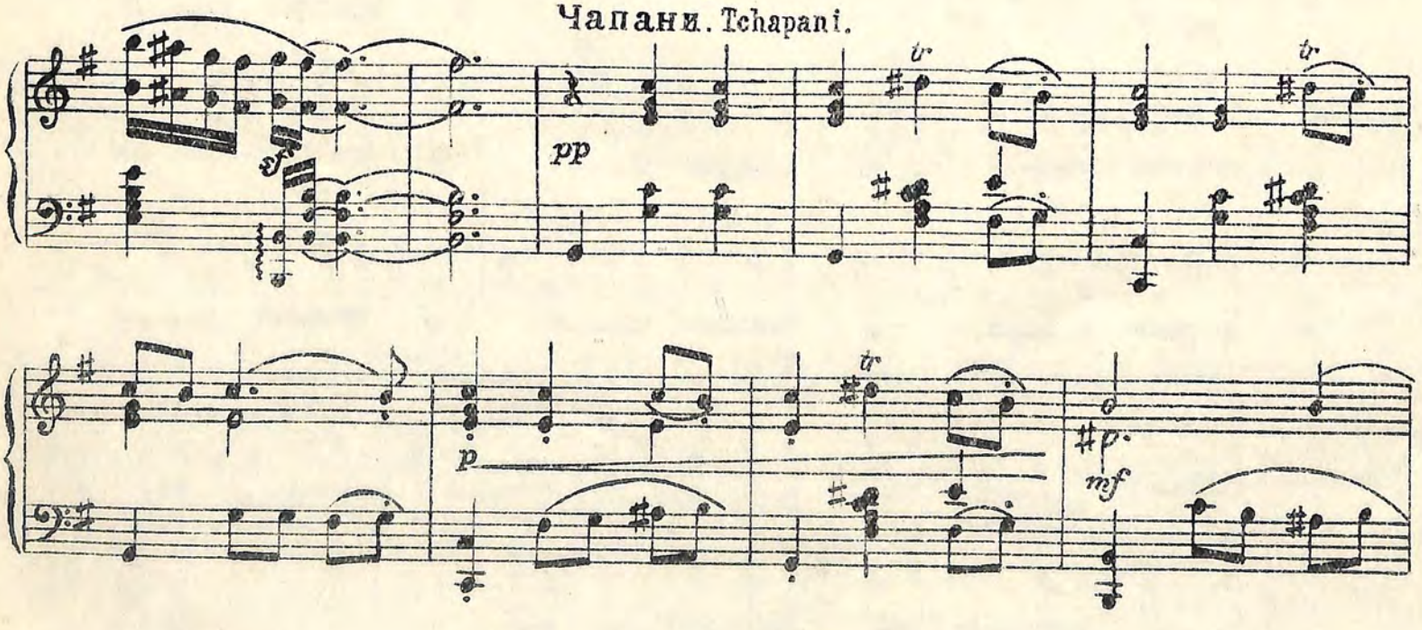

sf
m.g.
p sf
f sf
ff

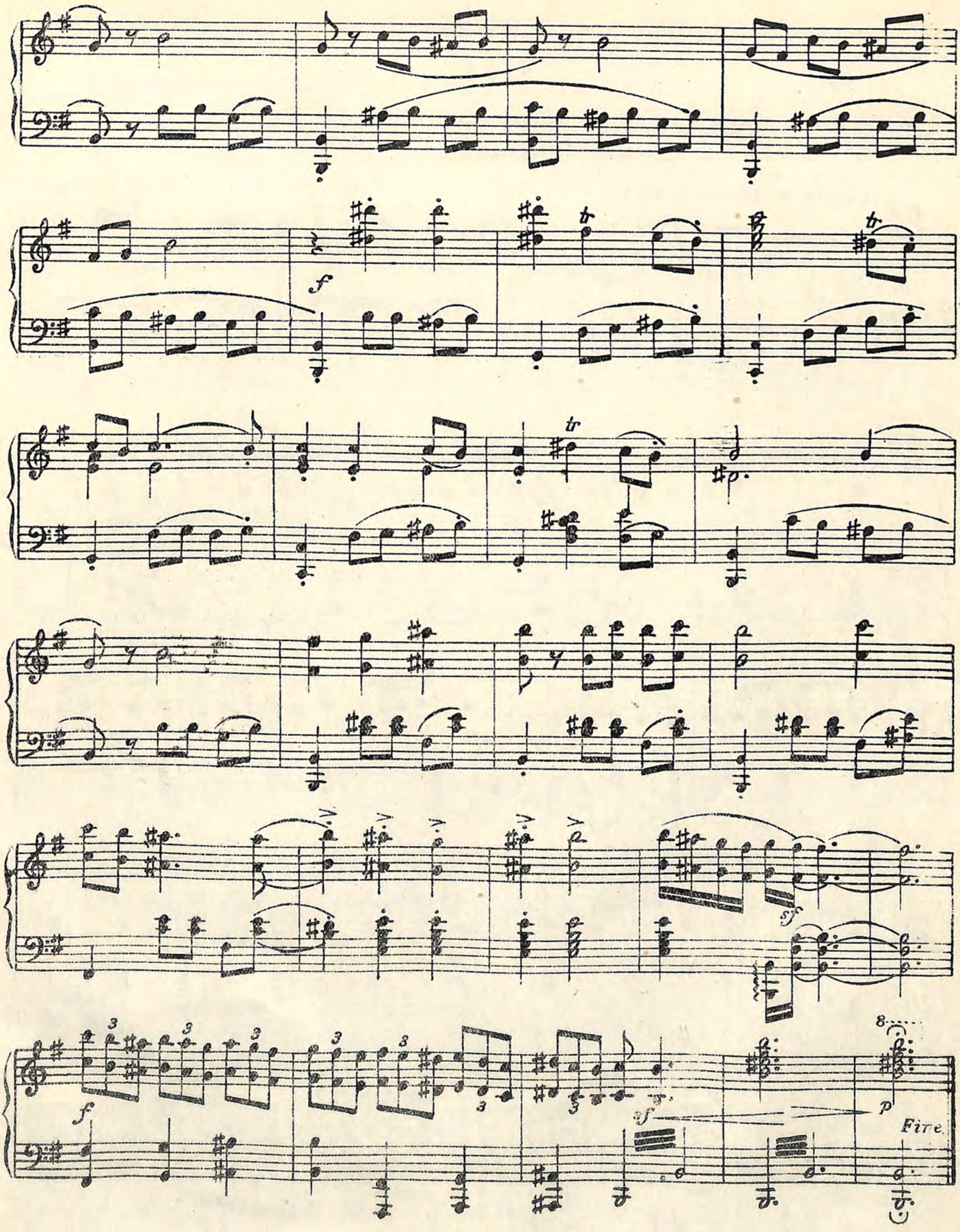
Гяф Guiaff.

Allegretto. M.M. ♩= 126.

Чапани. Tchapani.
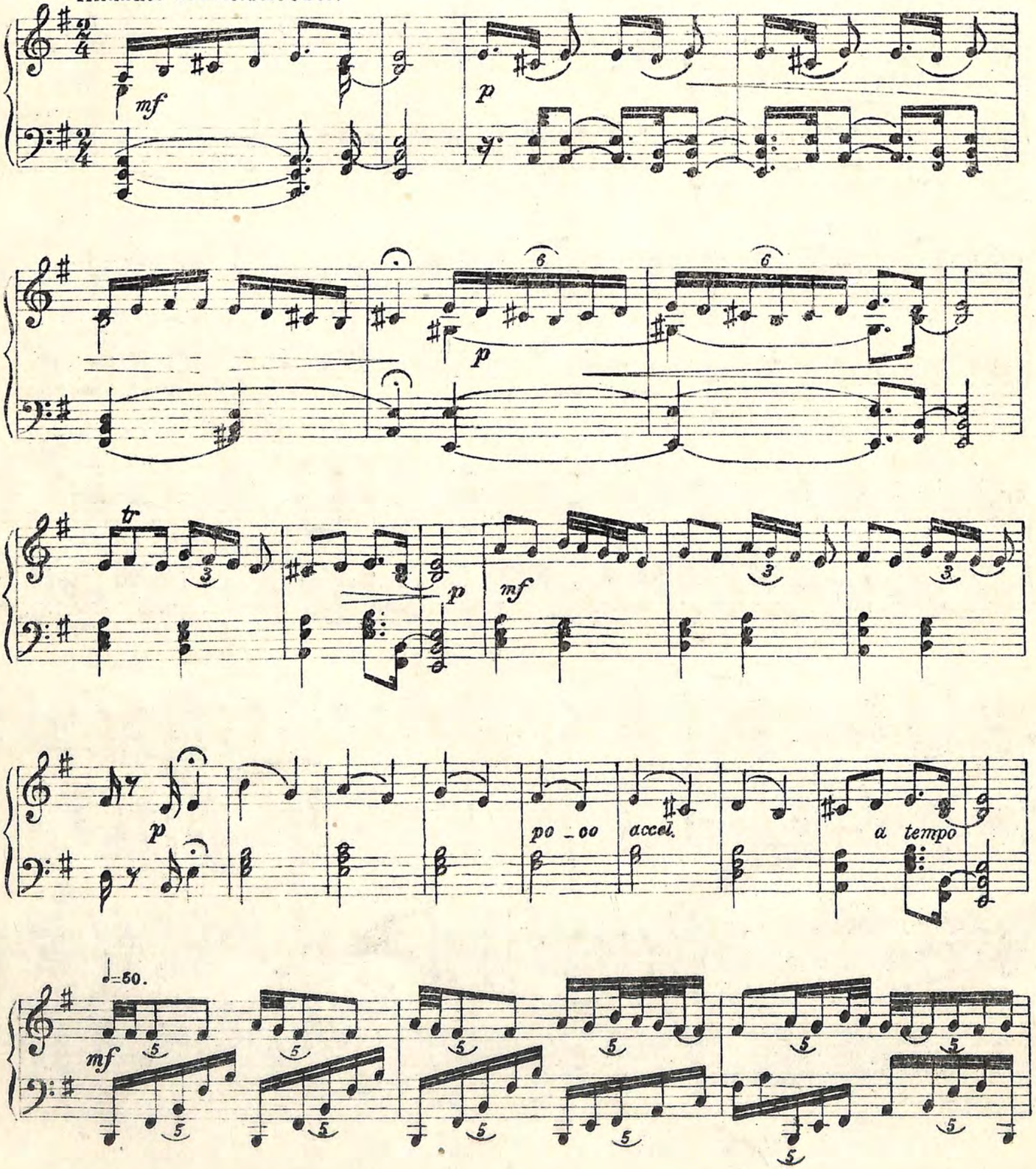

f
tr
sf
f
sf
p
Fine.
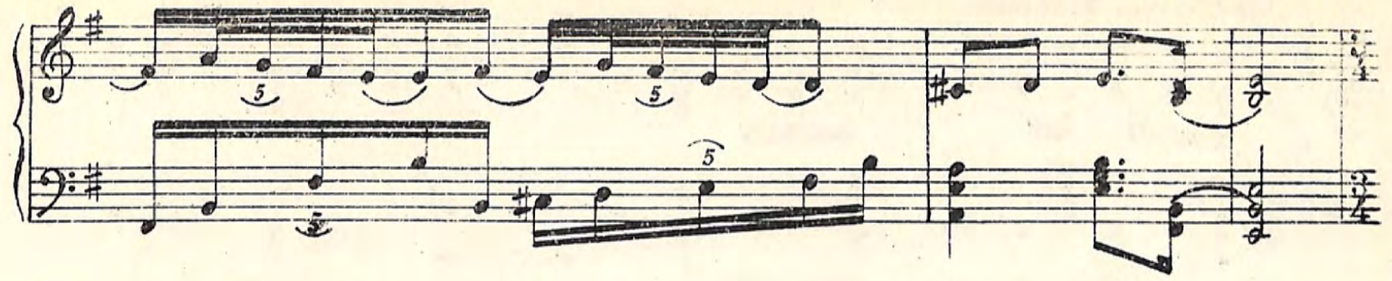
ՆԱՎԱ
НАВА

(Գրի յե առնված Աղամալ Մելիք—Աղամալյանից)
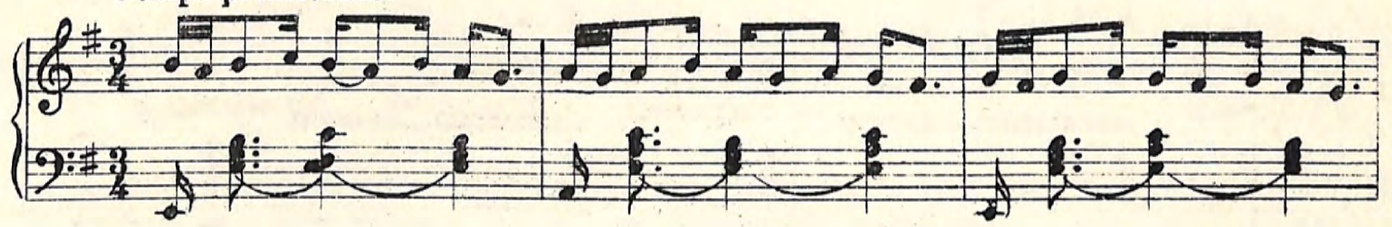
Записано по Агамалу Мелик—Агамаляну

Andante sostenuto. ♩=60. Op. 11 (1902 р.)

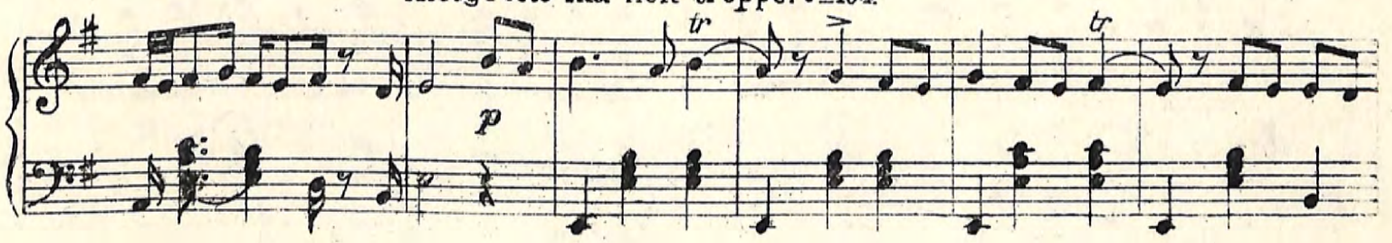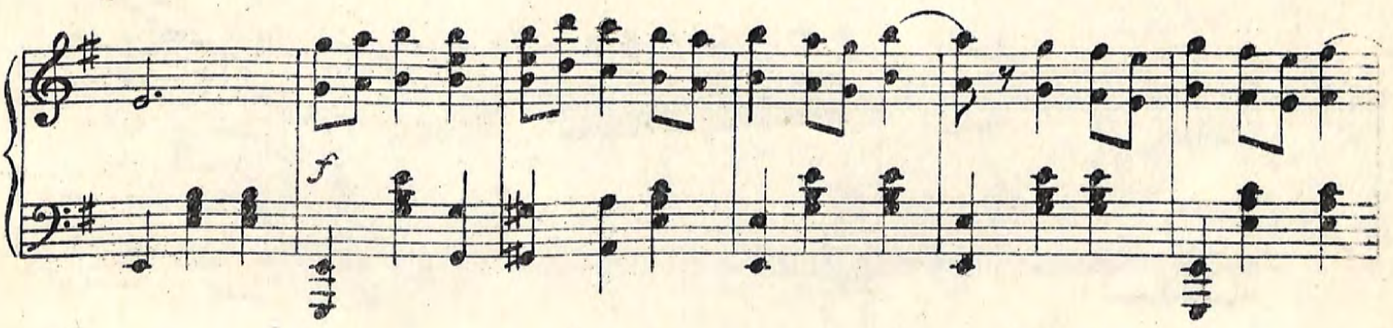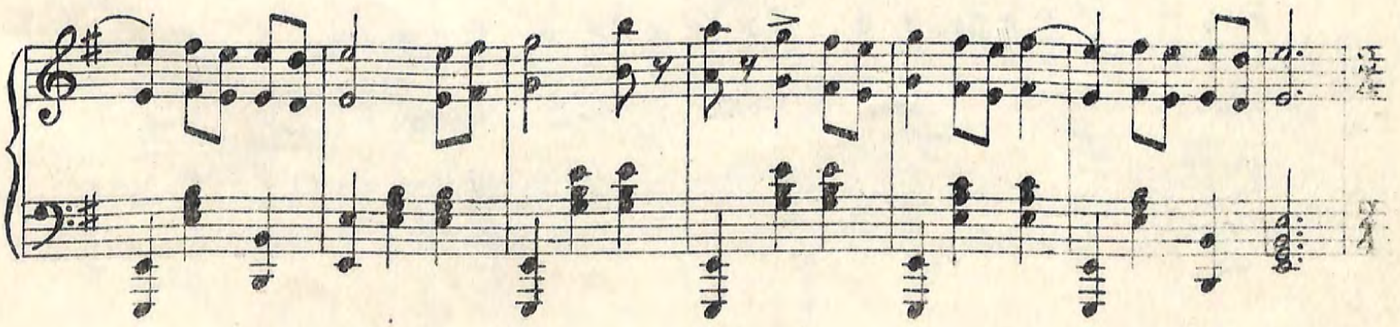

Tempo primo. ♩=60.
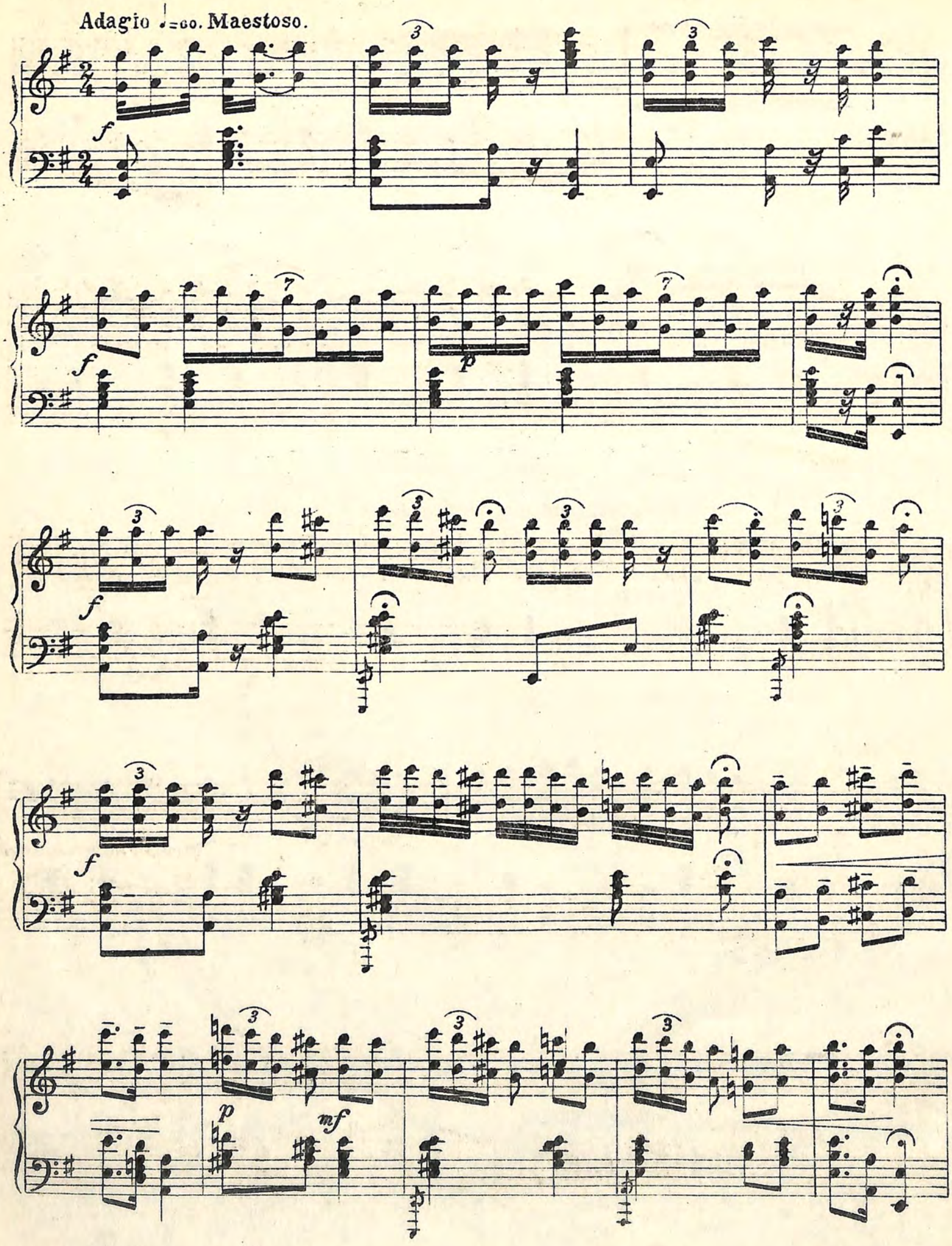

Allegretto ma non troppo. ♩=104.
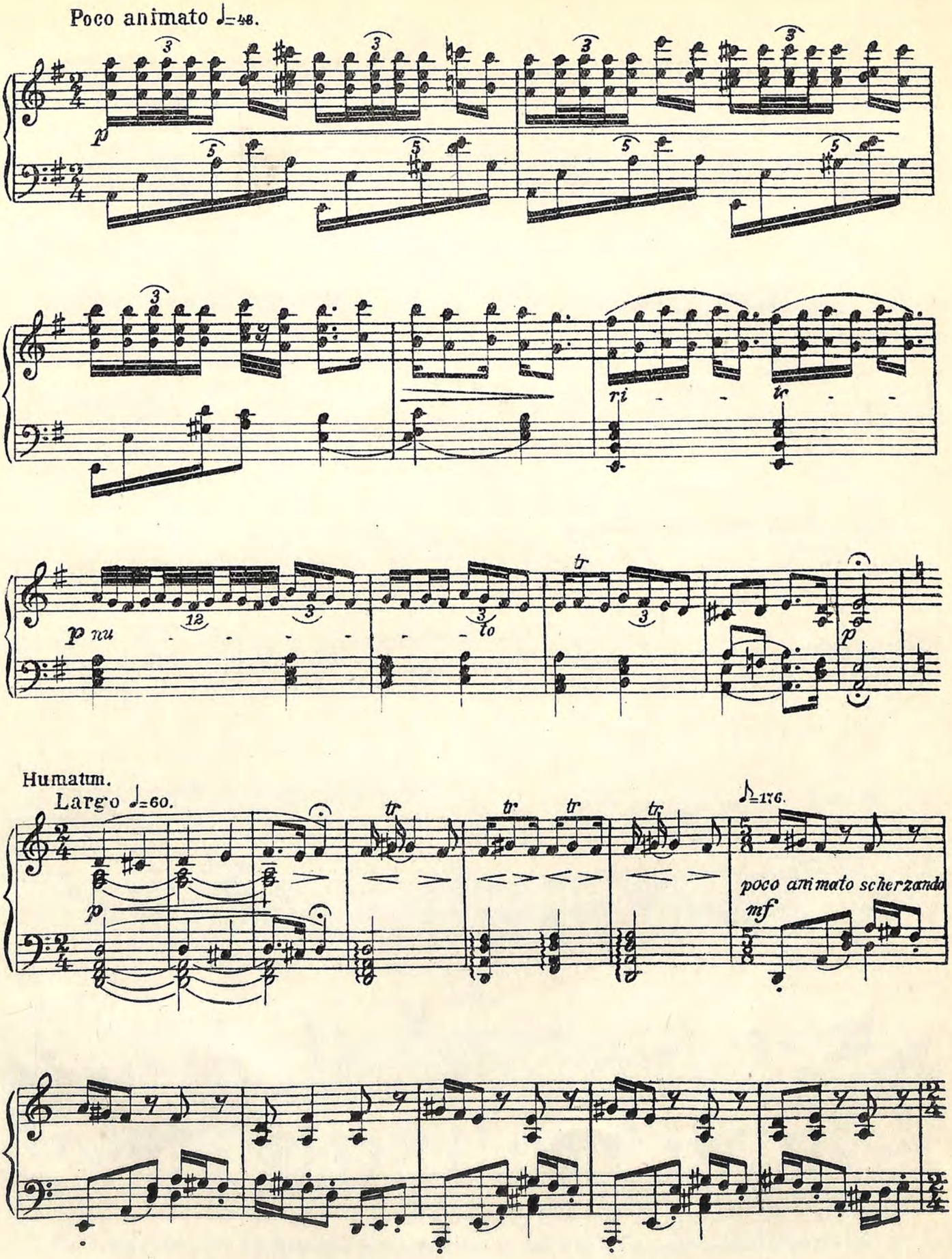

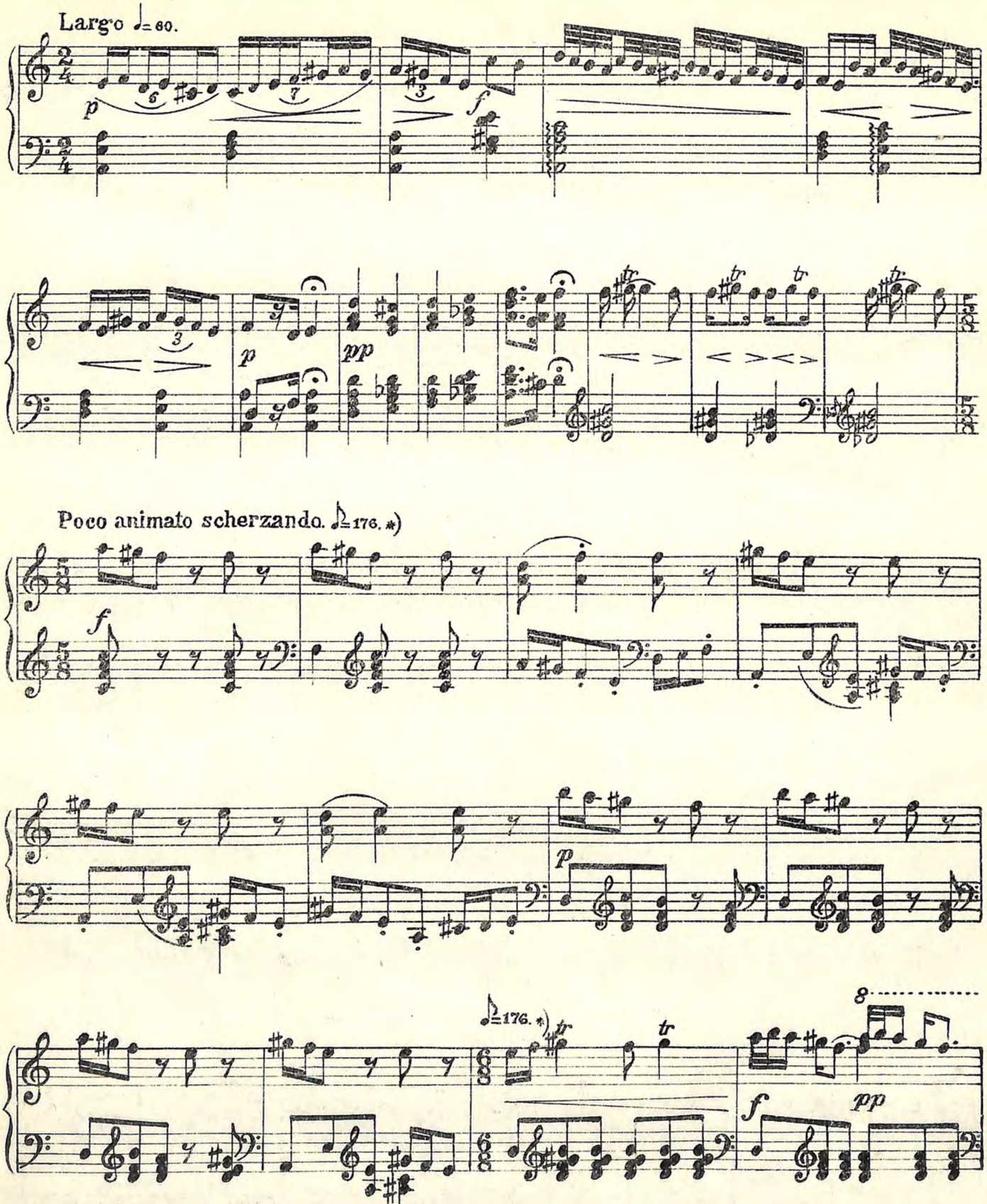

Adagio ♩=60. Maestoso.

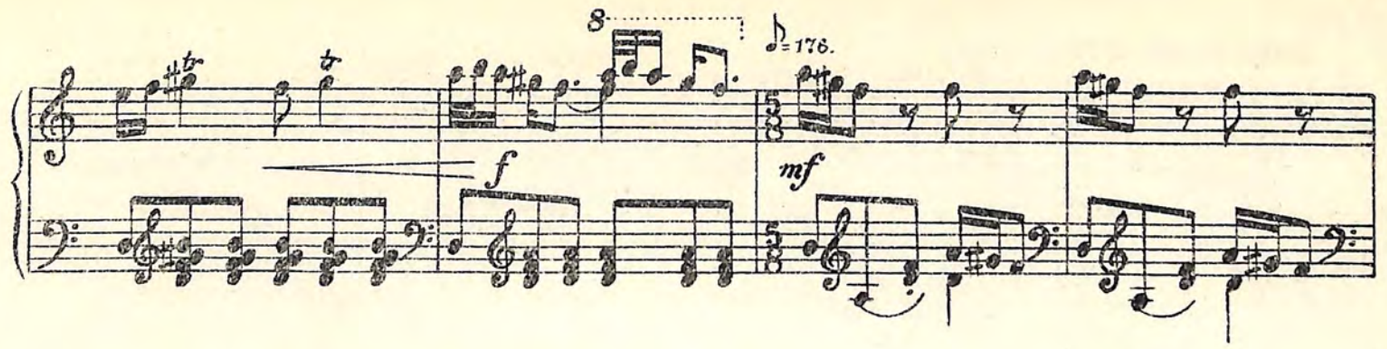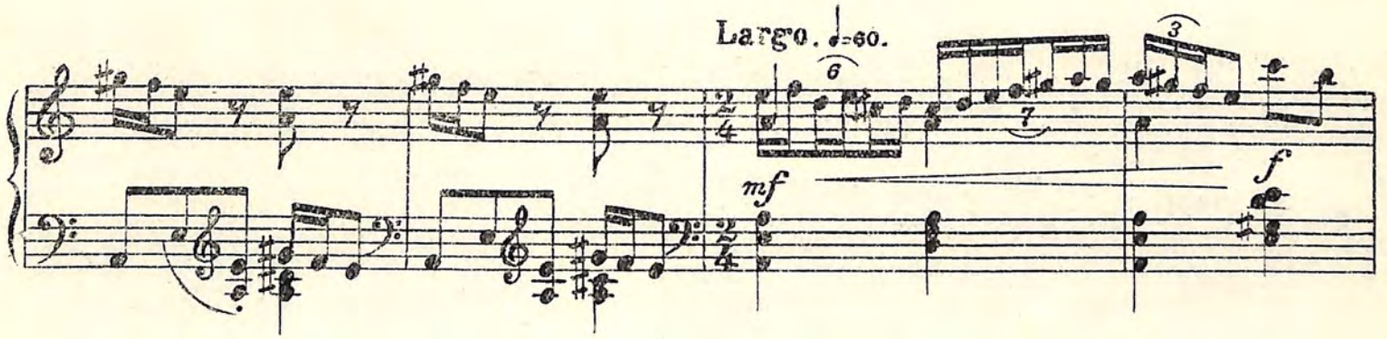

Poco animato ♩=48.
p
ri - - tr - -
p nu
Humatum.
Largo ♩=60.
poco animato scherzando
mf
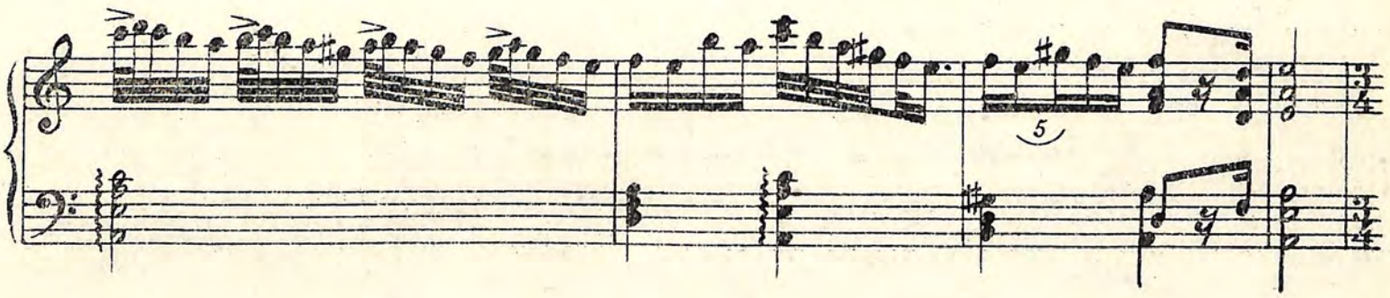

Ծանոթ. Տարբեր չափ տակտերում 5/8 և 6/8 ութնեքրդական նոտաների պետք է հավասել միևչափ տեւողությամբ, ինչ է լուծ է տված մետրոնոմով:

ПРИМЕЧАНИЕ: Длительность восьмых нот и тактах 5/8 и 6/8 должна быть одинаковая, что и показано метрономом.
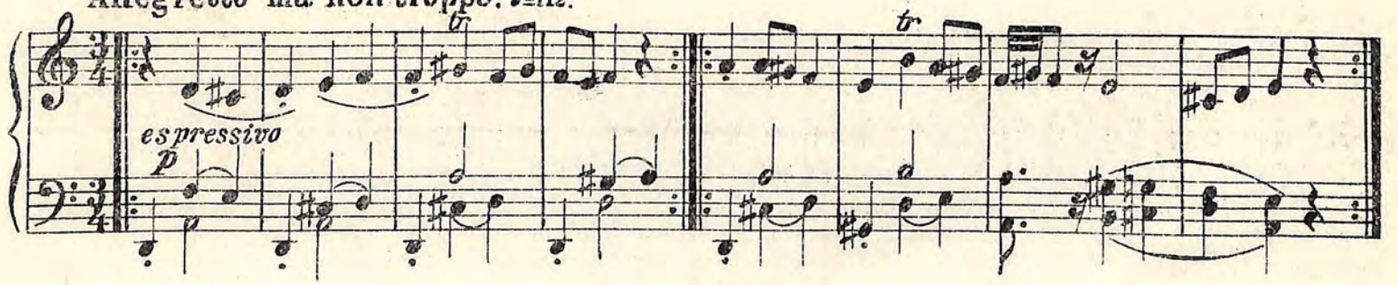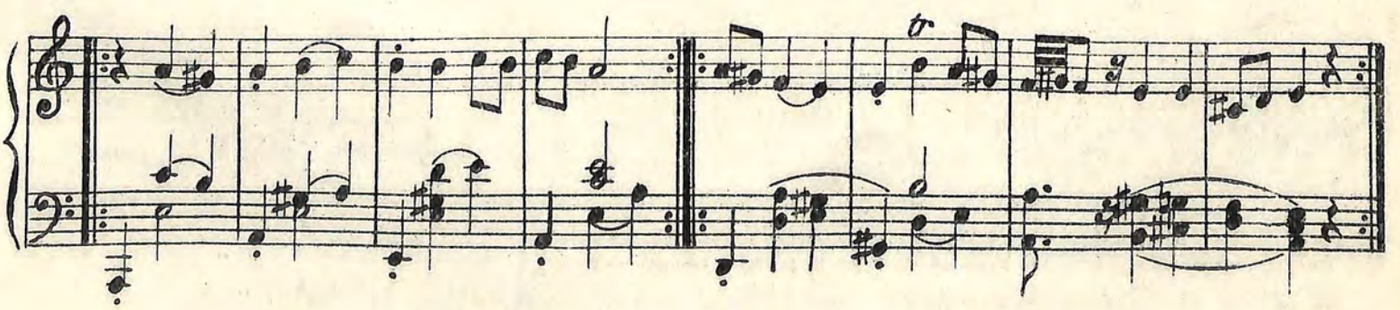

Giaf.

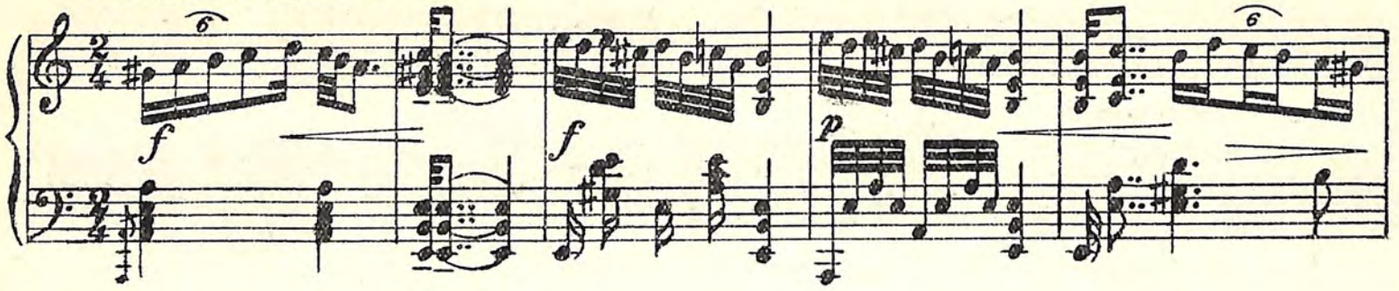
Allegretto ma non troppo. ♩=112.

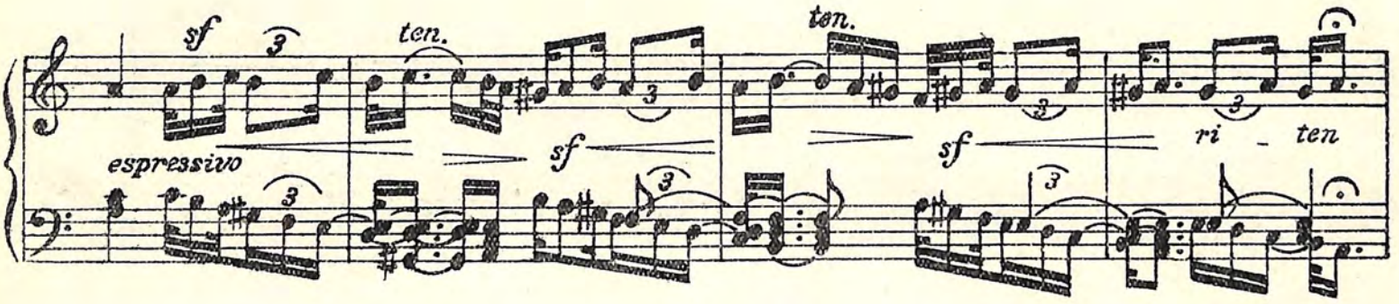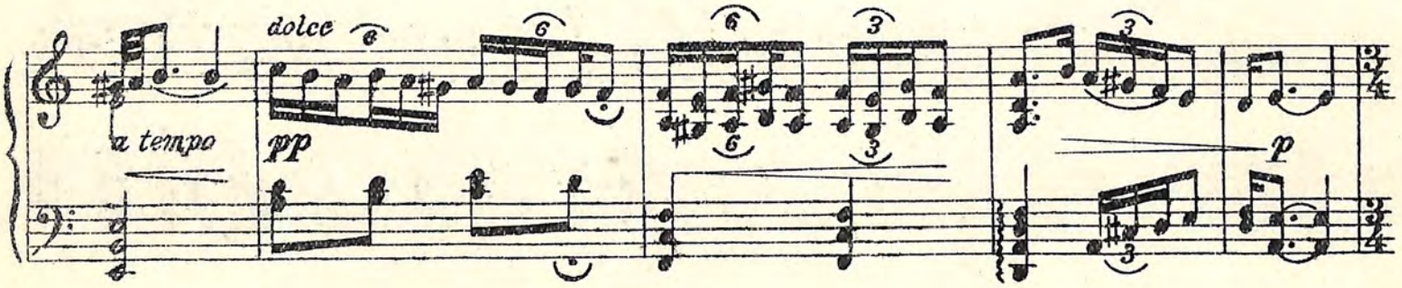

Bawi.

Andante sostenuto. ♩=54.
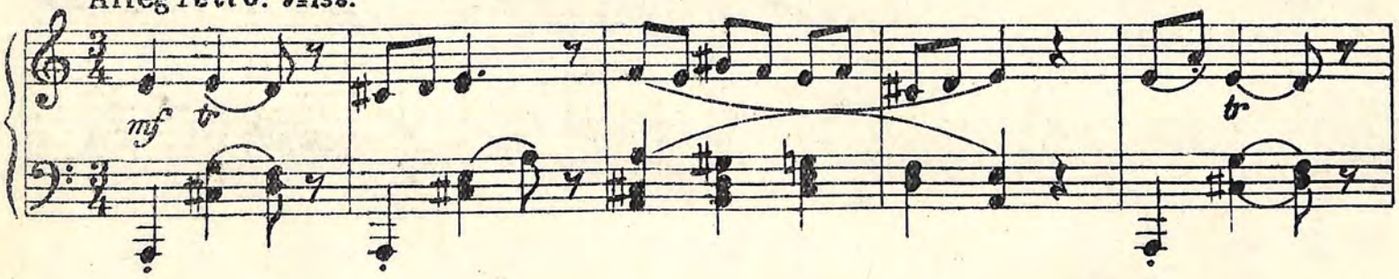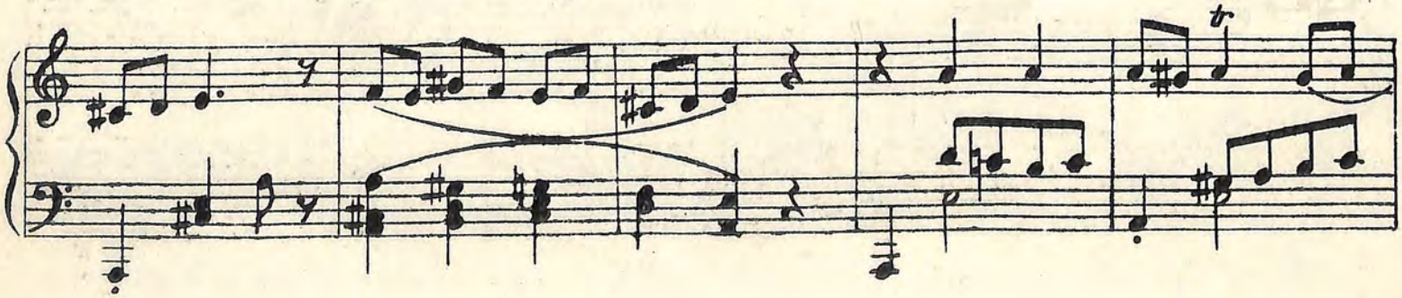

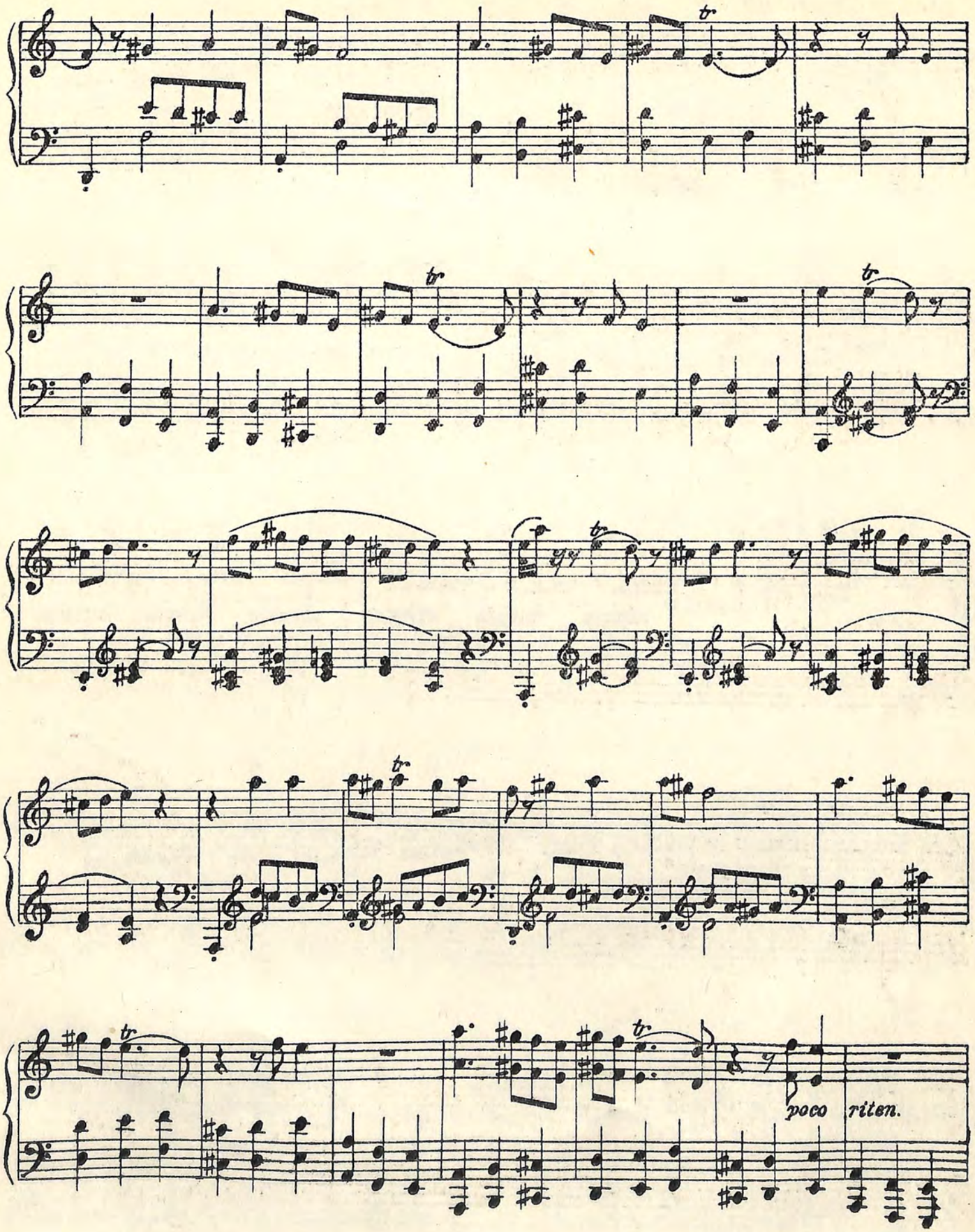

Giaf.

Allegretto. ♩=138.
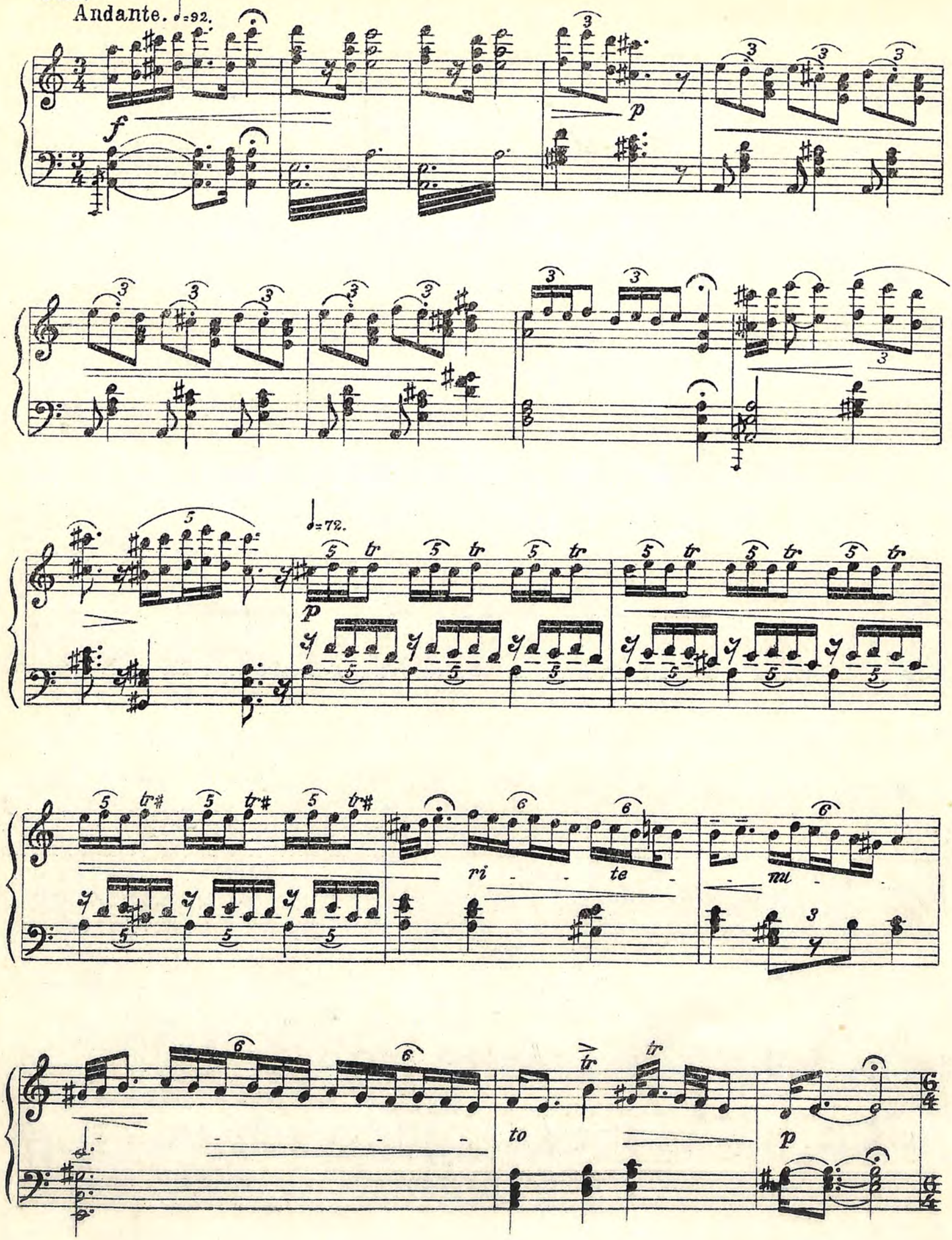

poco riten.

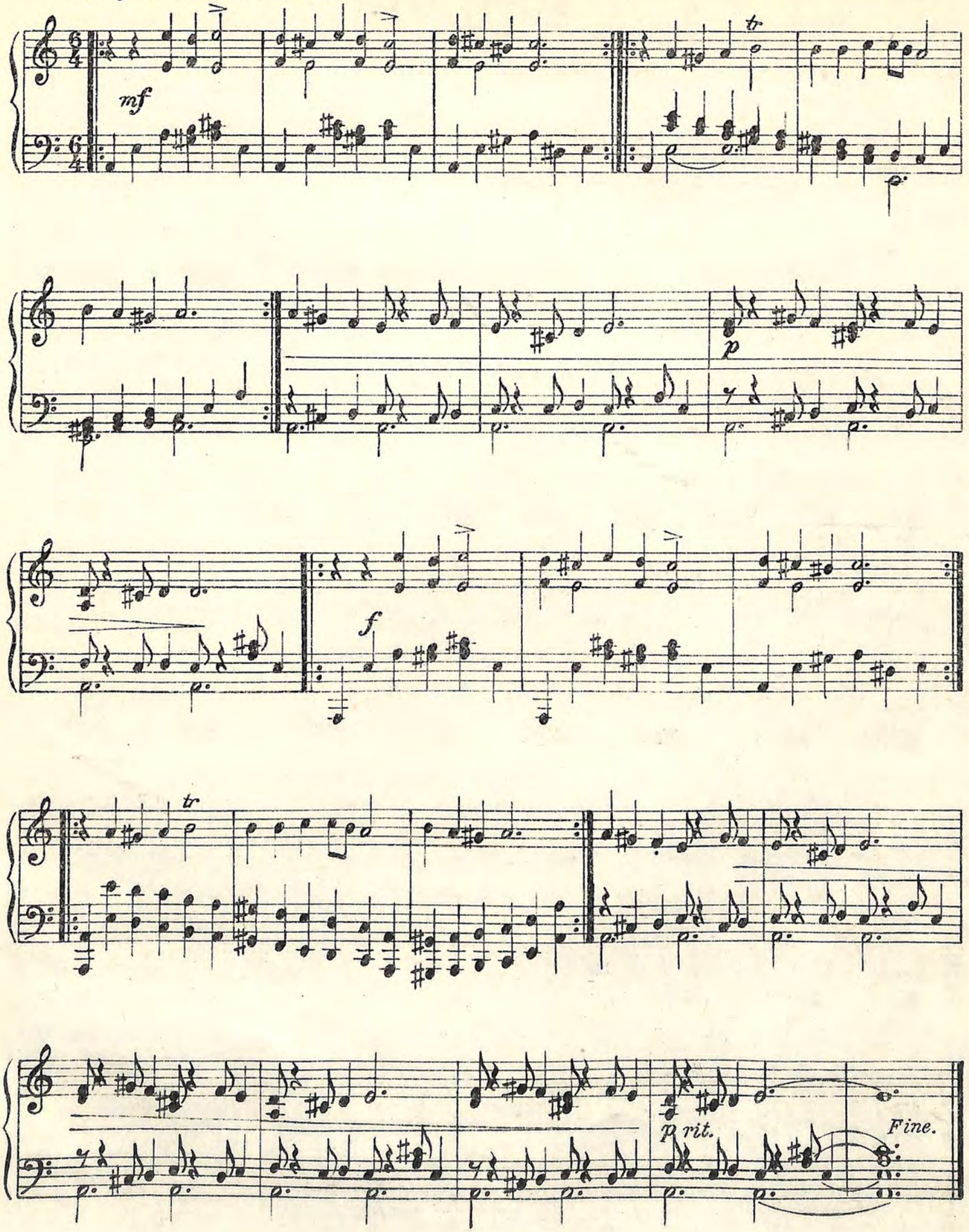
Üzal.

Andante. ♩=92.

Scharaschub.

Allegretto con moto. ♩.=68.

ՆՈՎՐՈՒԶ ԱՐԱԲԻ

НОУРУЗ АРАБИ

(Գրի յե առնված Աղամալ Մելիք—Աղամալյանից)

Записано по Агамалу Мелик—Агамаляну

Op. 10 (1900 р.)

Adagio. м.м. ♩ = 63.

PIANO.

p tranquillo
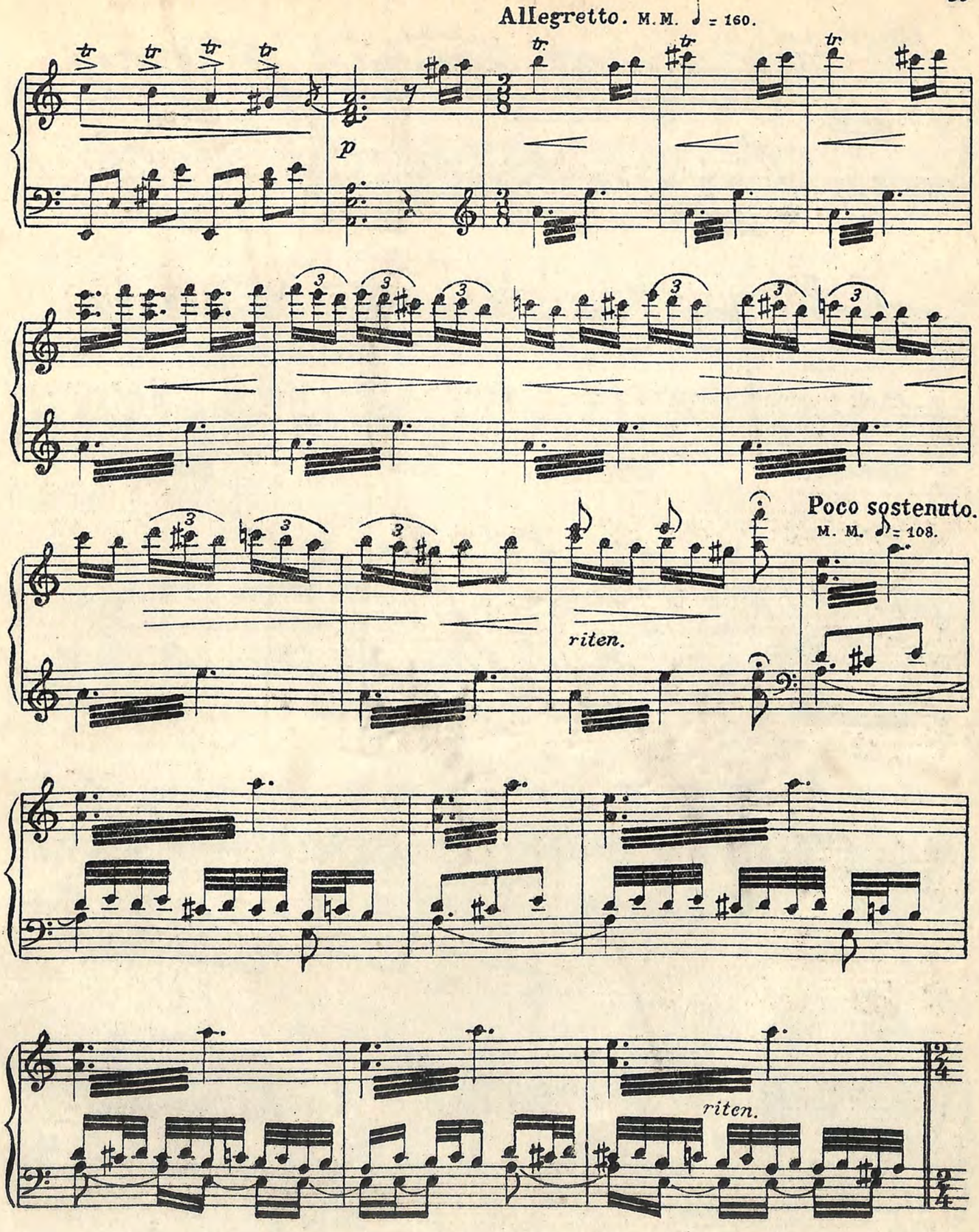
Allegro animoso. м.м. ♩ = 100.
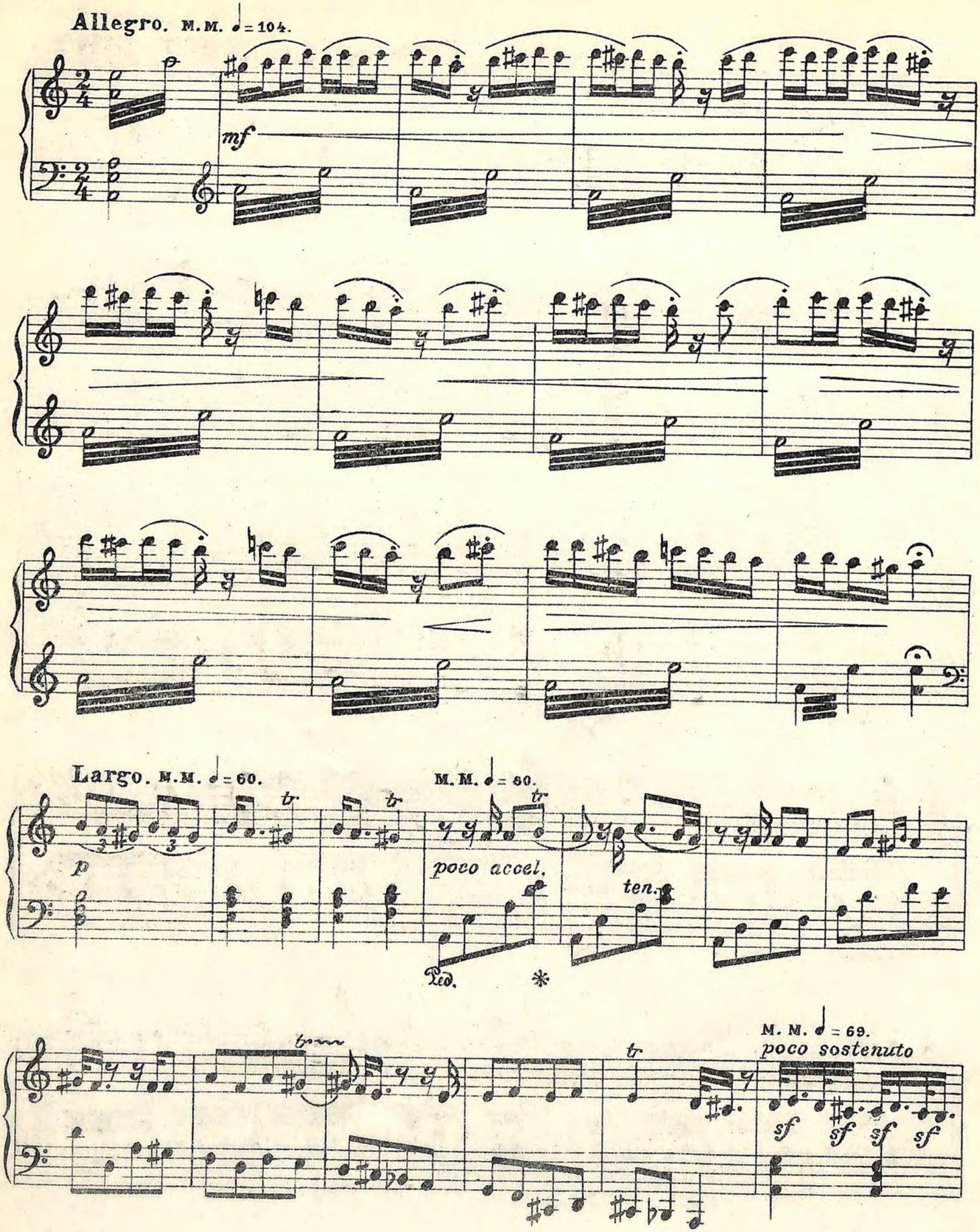
poco a poco accellerando sf sin al sf *sf*
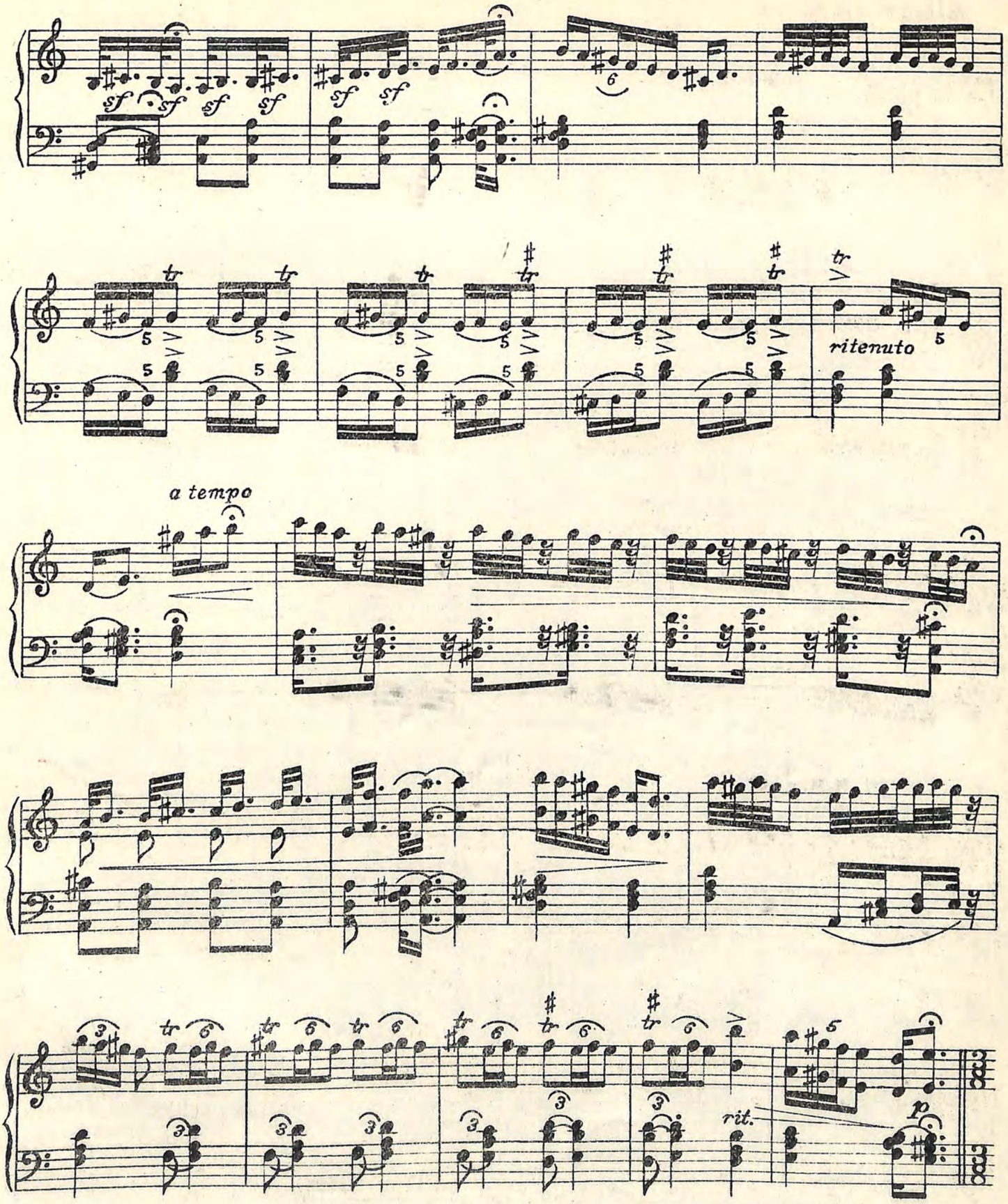
sf *sf* *sf* *sf*

Andante energico. м.м. ♩ = 100.

sf *sf* *p* *f*

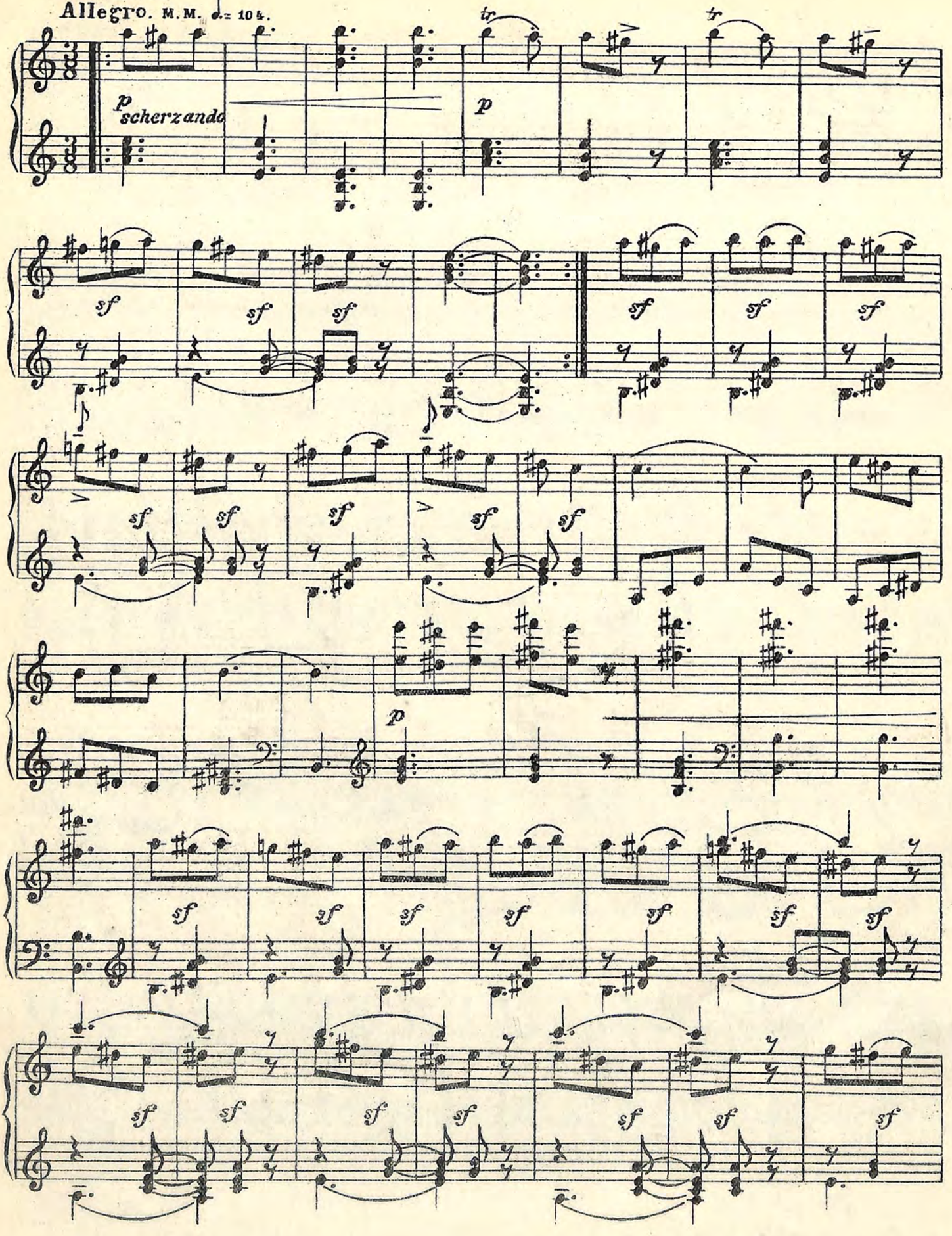

Allegretto. M.M. ♩ = 160.
p
Poco sostenuto.
M. M. ♪ = 108.
riten.
riten.
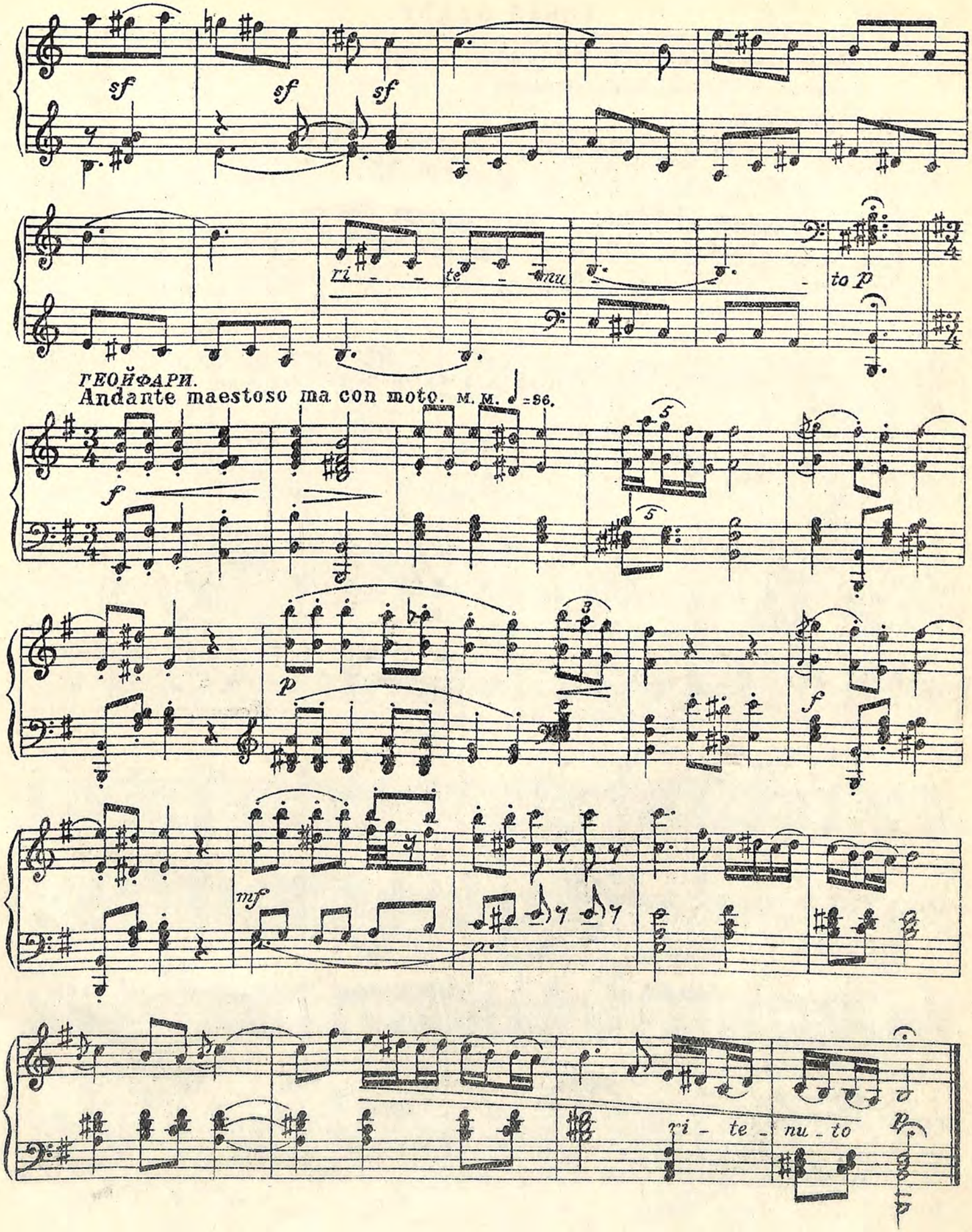

Allegro. M.M. ♩= 104.
mf
Largo. M.M. ♩= 60.
p
tr
M. M. ♩= 60.
poco accel.
ten.
Ped.
*
M. M. ♩= 69.
poco sostenuto
sf

sf
ritenuto
a tempo
rit.
p

ТАВРЕЗИ.

Allegro. M.M. ♩.= 104.

sf
sf
sf
ri - te - nu
to p
ГЕОЙФАРИ.
Andante maestoso ma con moto. M. M. ♩ =86.
f
p
mf
f
ri - te - nu - to
p

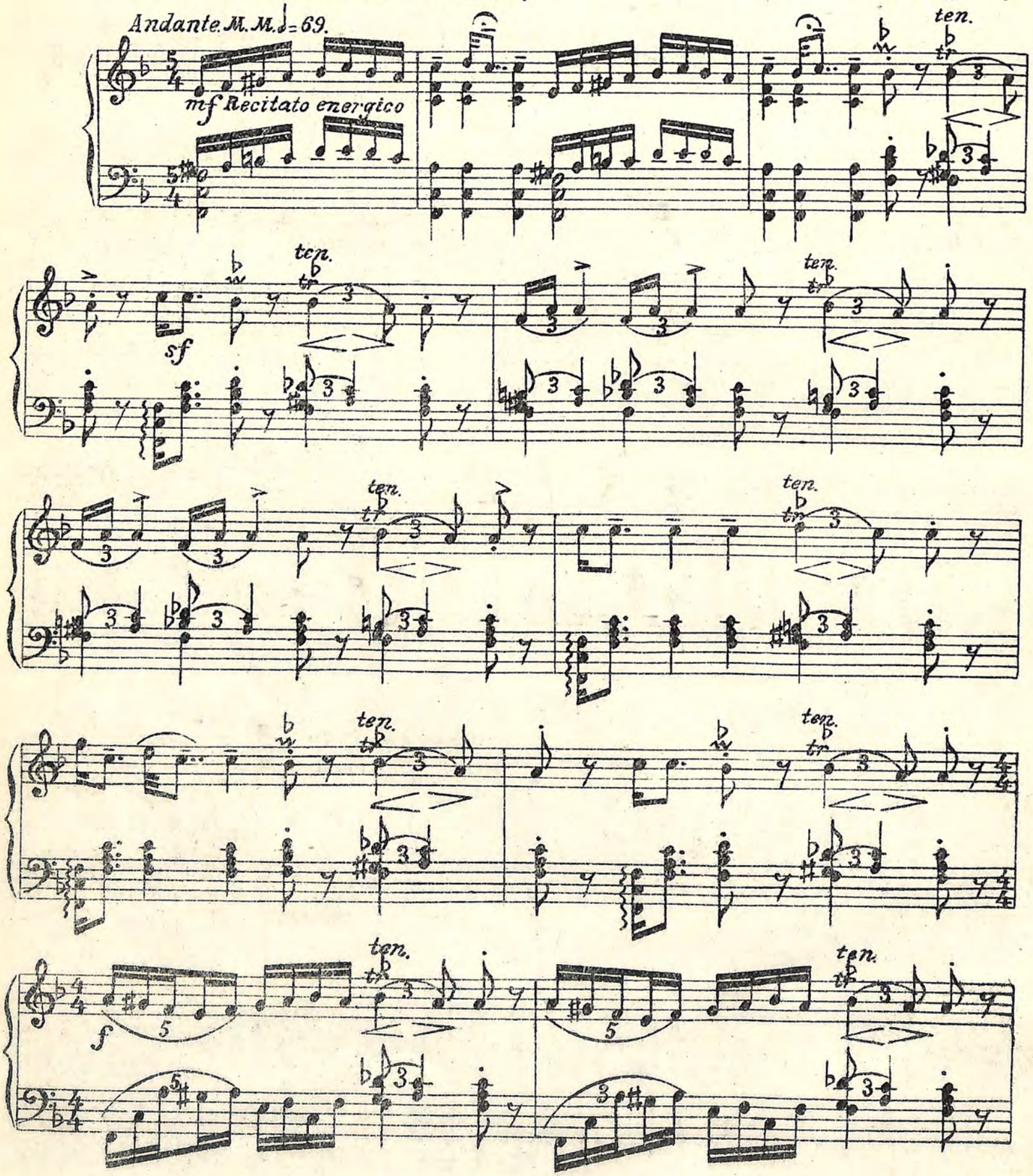
ՉՈՓԱՆ ԲԱՅԱԹԻ

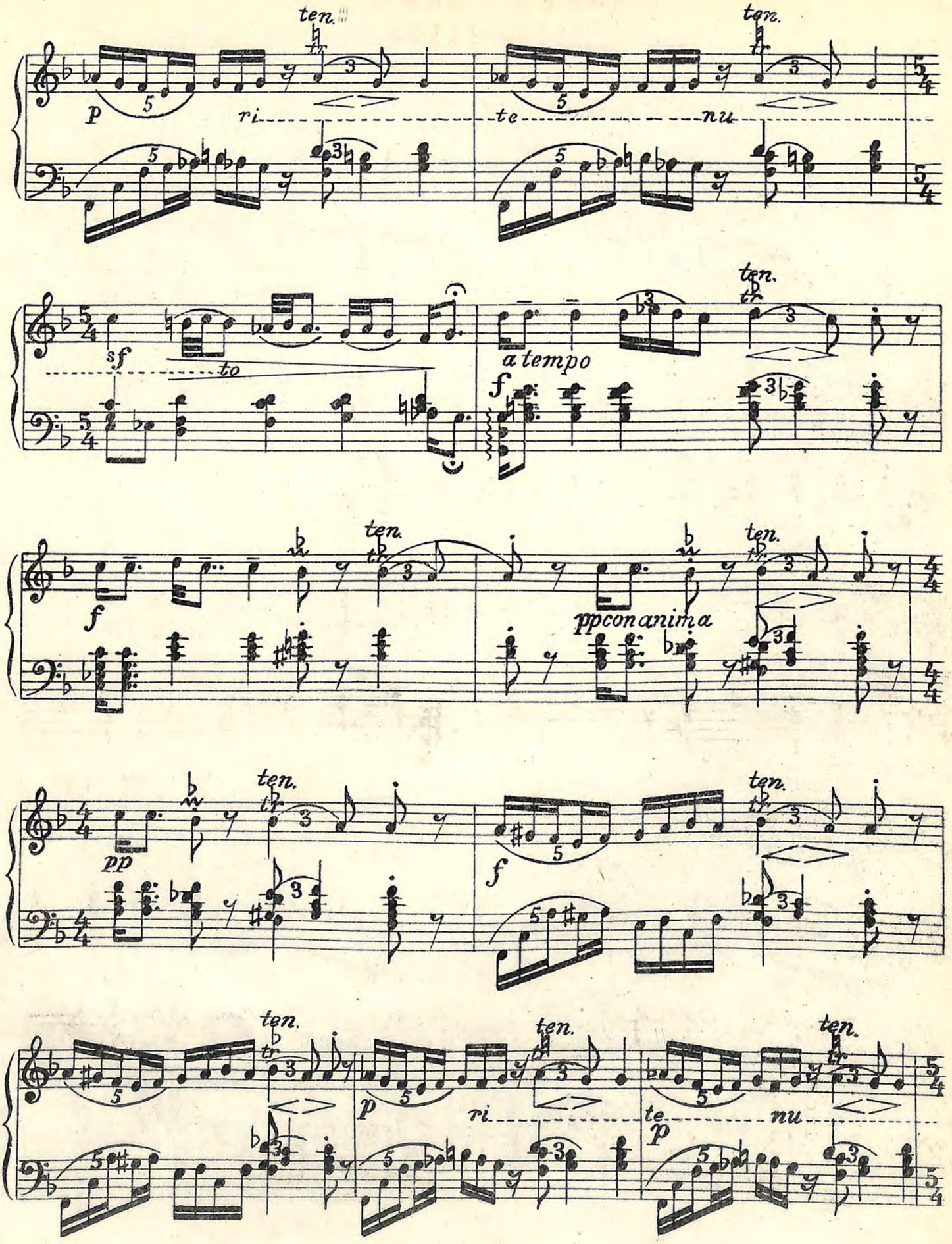
ЧОБАН БАЯТИ

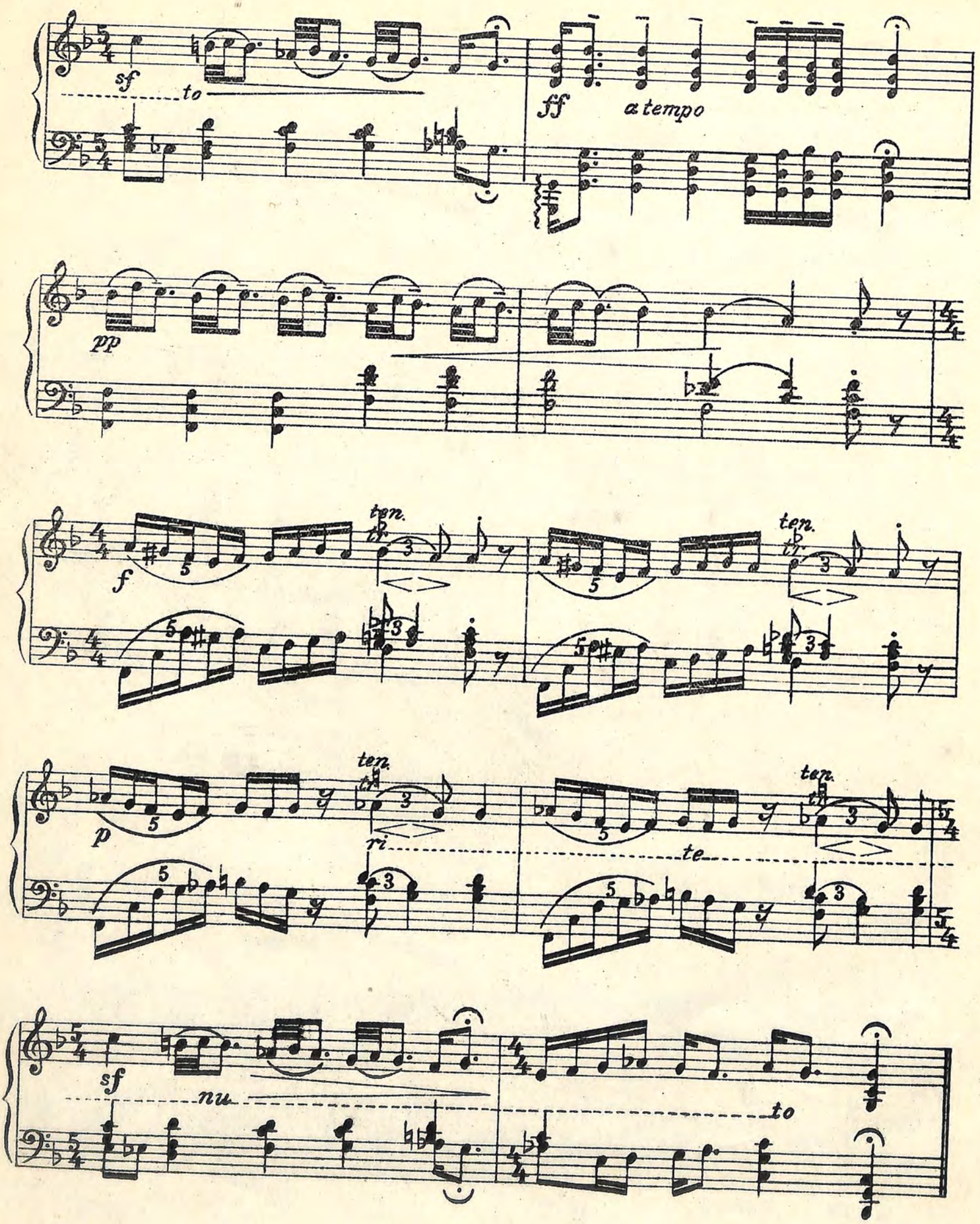
(Գրի յ առնված Ագամալ Մելիք—Ագամալյանից)

Записано по Агамалу Мелик—Агамаляну

Op. 14 (1904 р.)

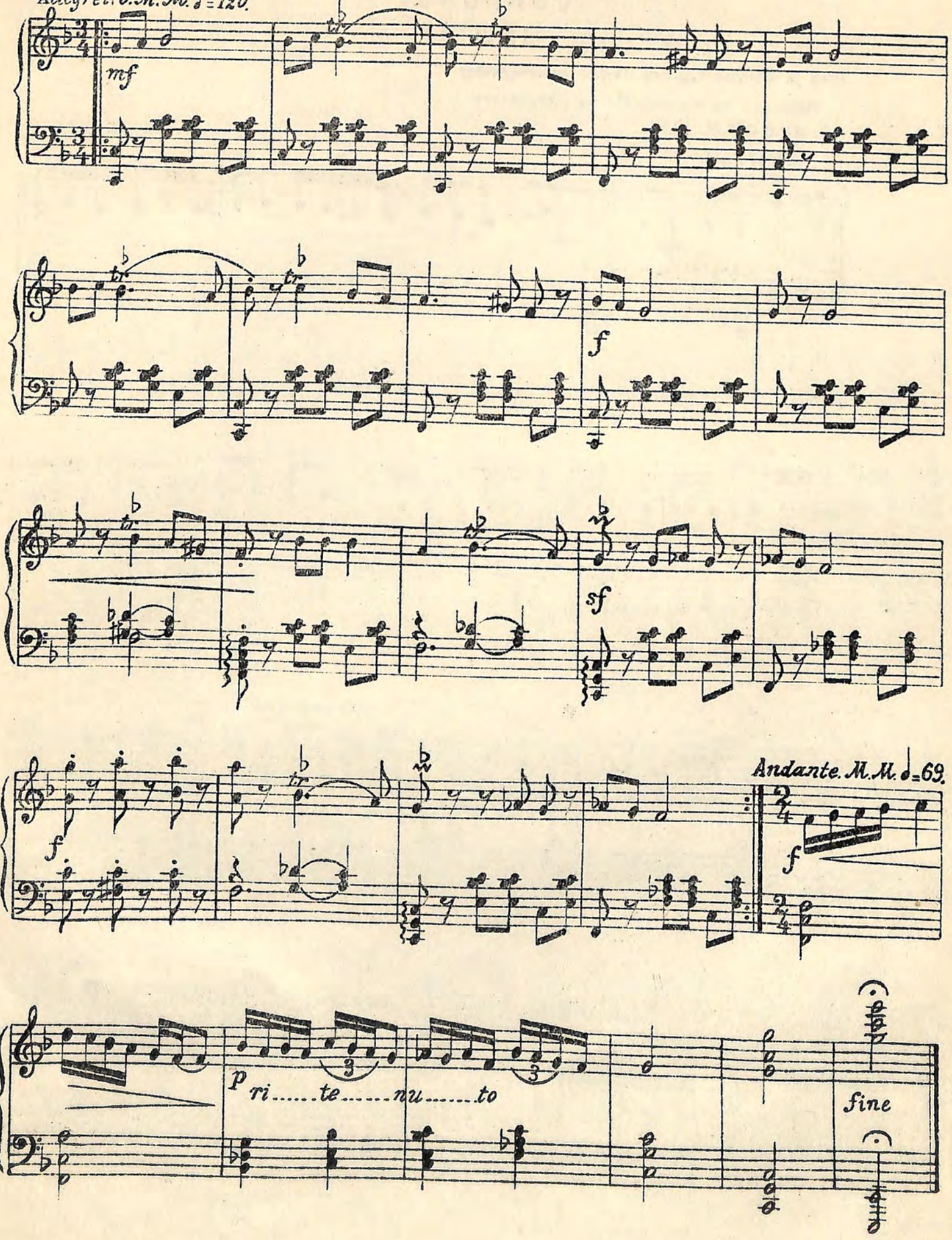

ten.
p
ri
te
nu
ten.
sf
to
a tempo
f
ten.
f
ppconanima
ten.
pp
ten.
f
ten.
ten.
p
ri
te
nu
p
ten.

sf
to
ff
a tempo
pp
f
ten.
tr
ten.
tr
p
ten.
tr
ri
te
ten.
tr
sf
nu
to

Тяснив (Тяф)

Allegretto. M. M. ♩ = 120.

ՇՅՈՒՇՏԱՐ
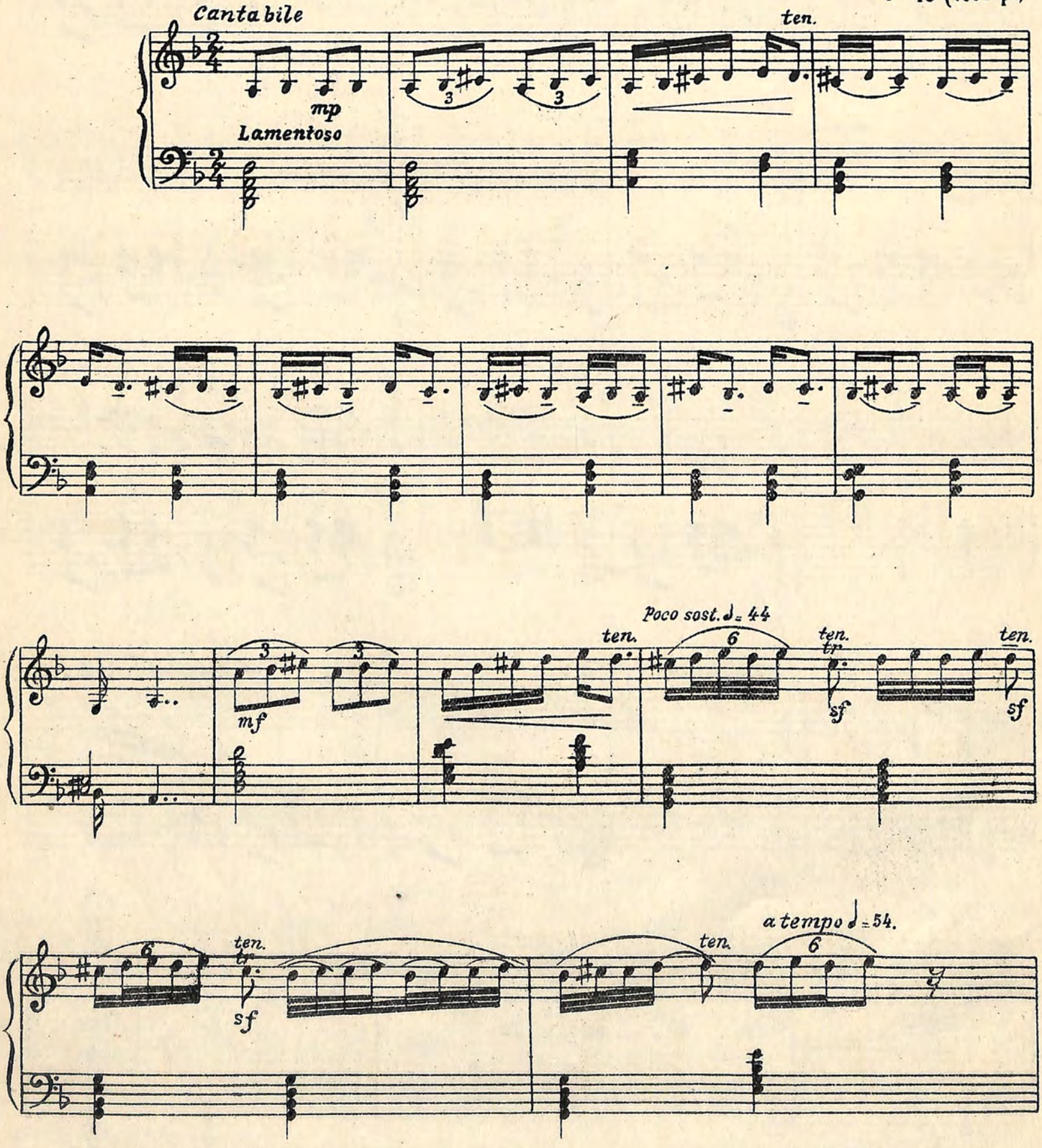
ШЮШТАР

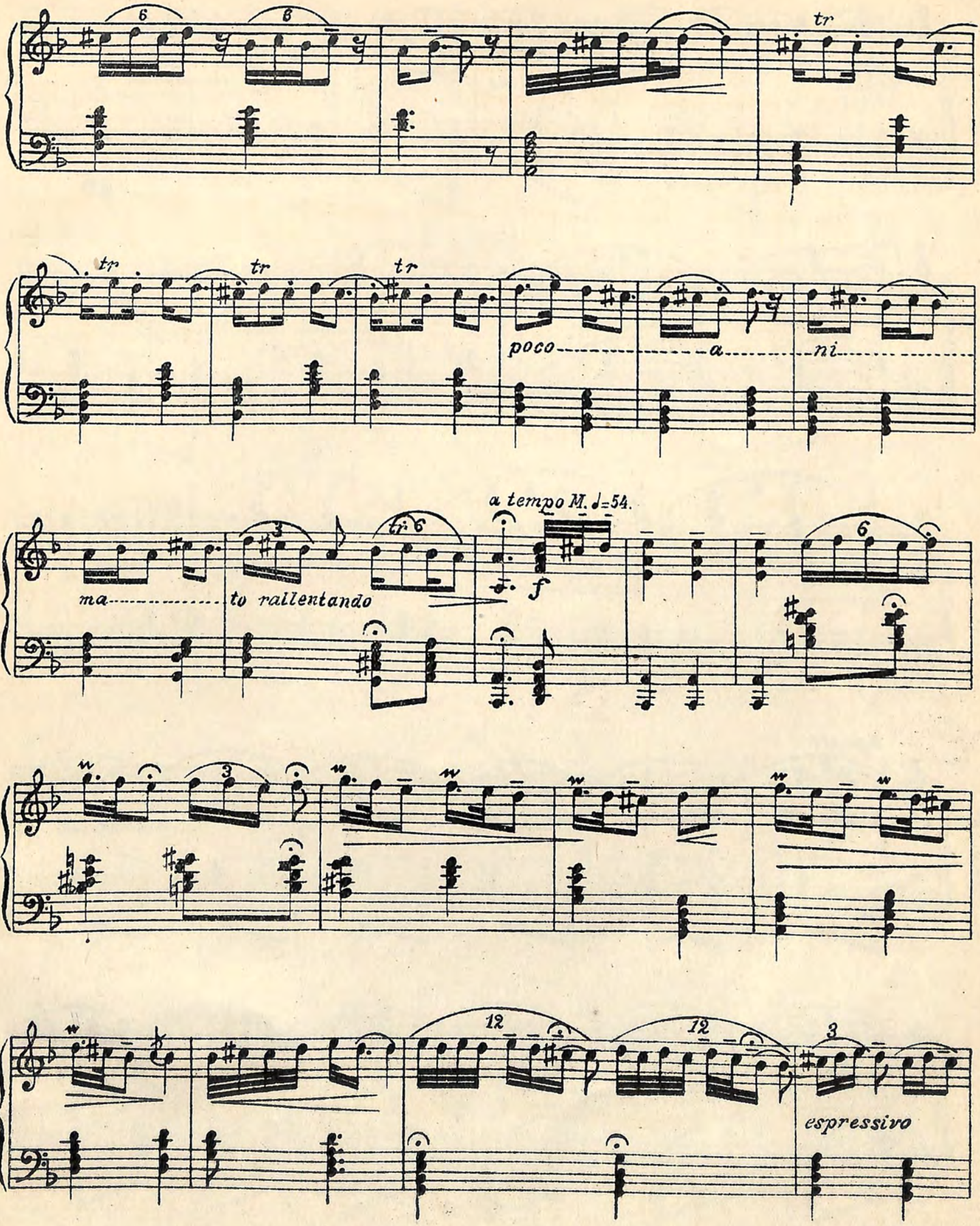
(Գրի յ տուծած Ադամալ Մելիք—Ադամալյանից)

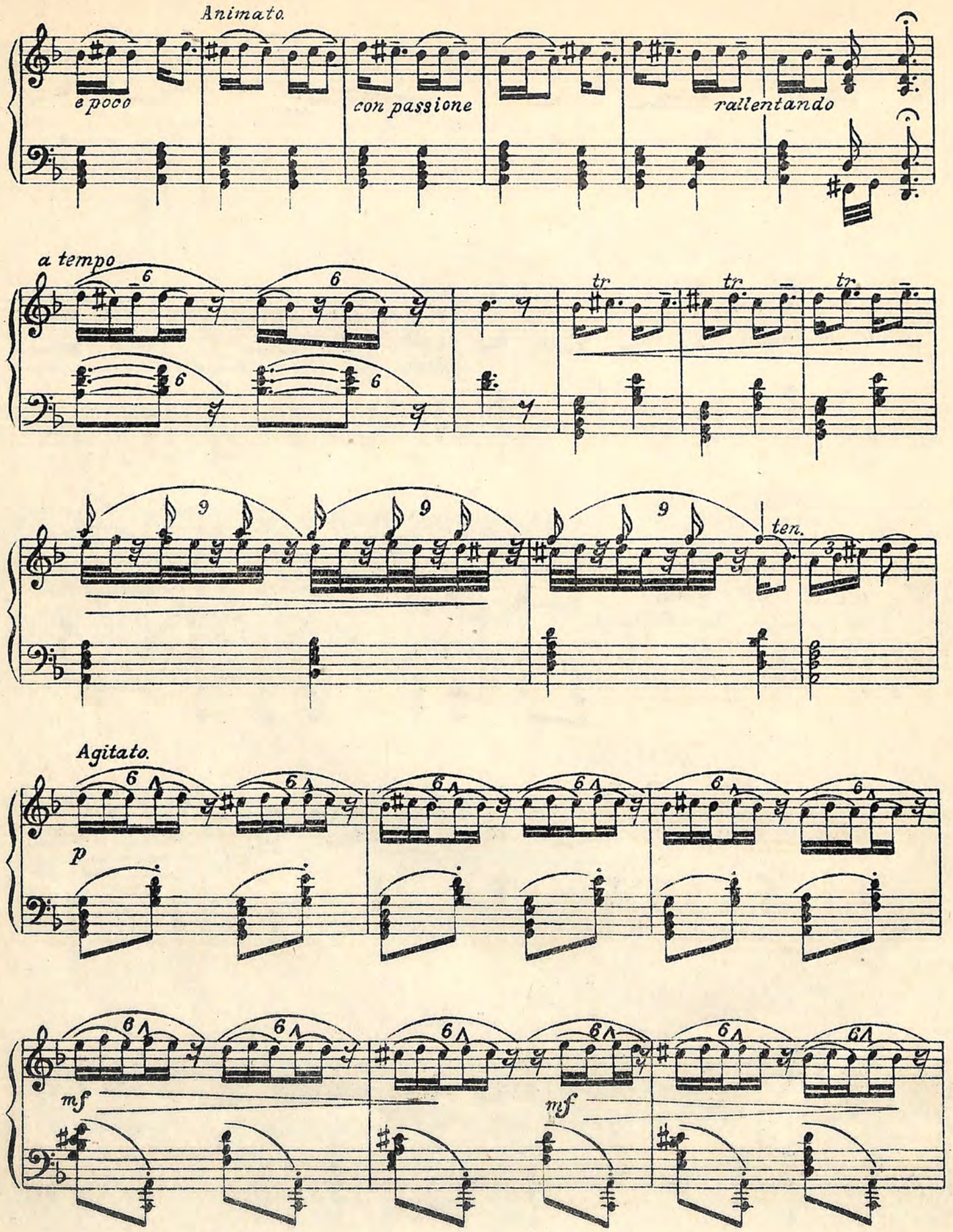
Записано по Агамалу Мелик—Агамаляну

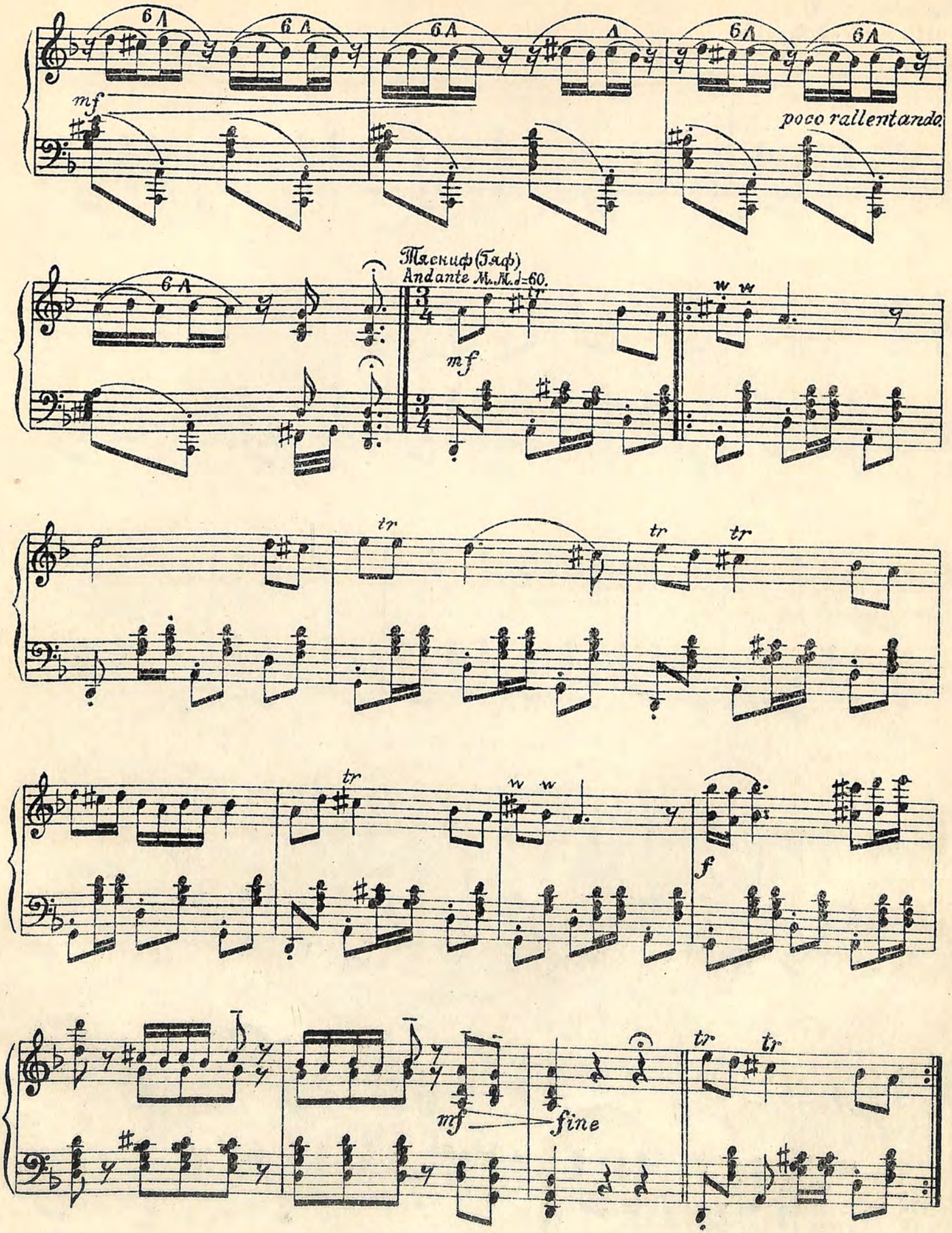
Largo M.M. ♩=54.

Op. 15 (1904 р.)

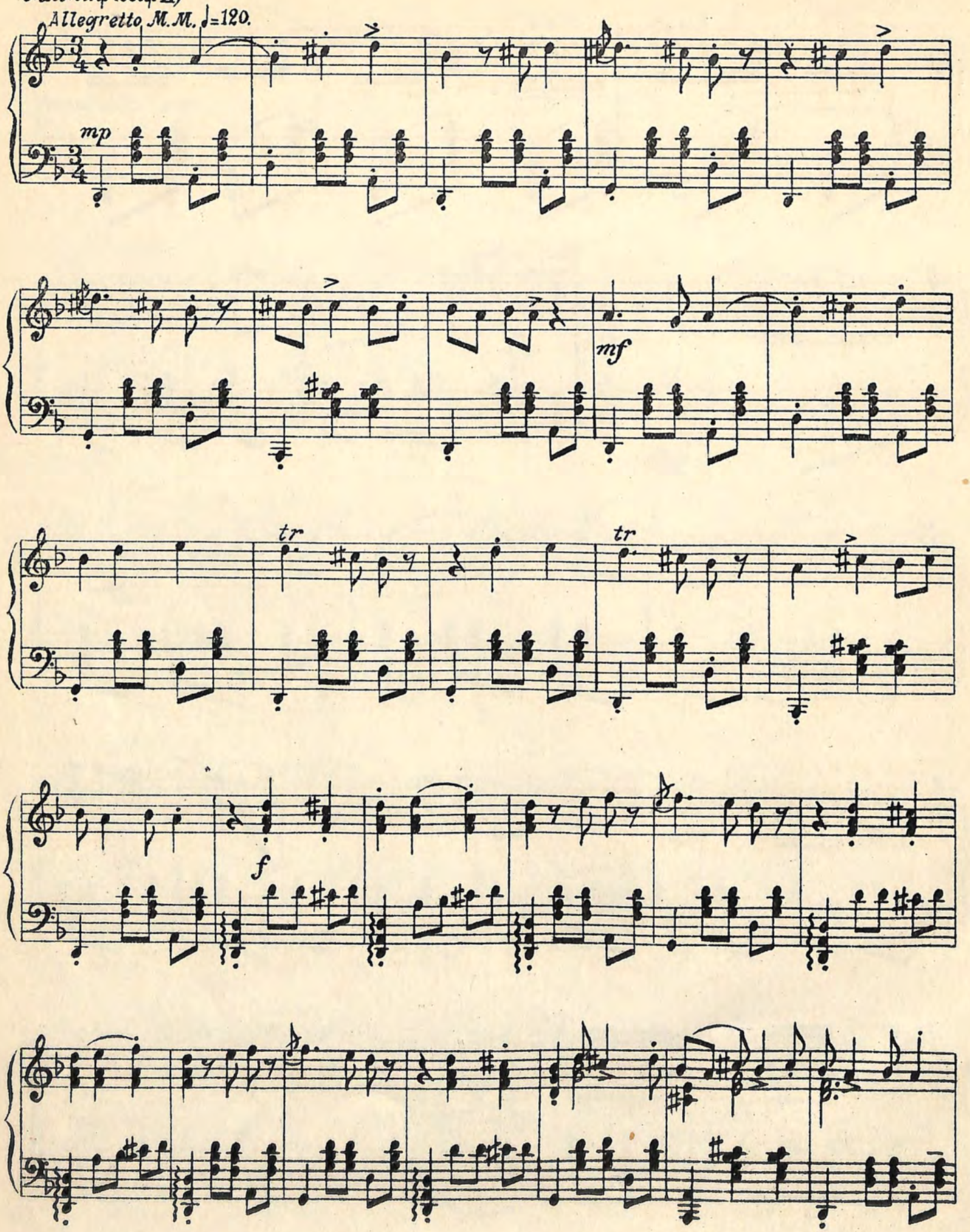

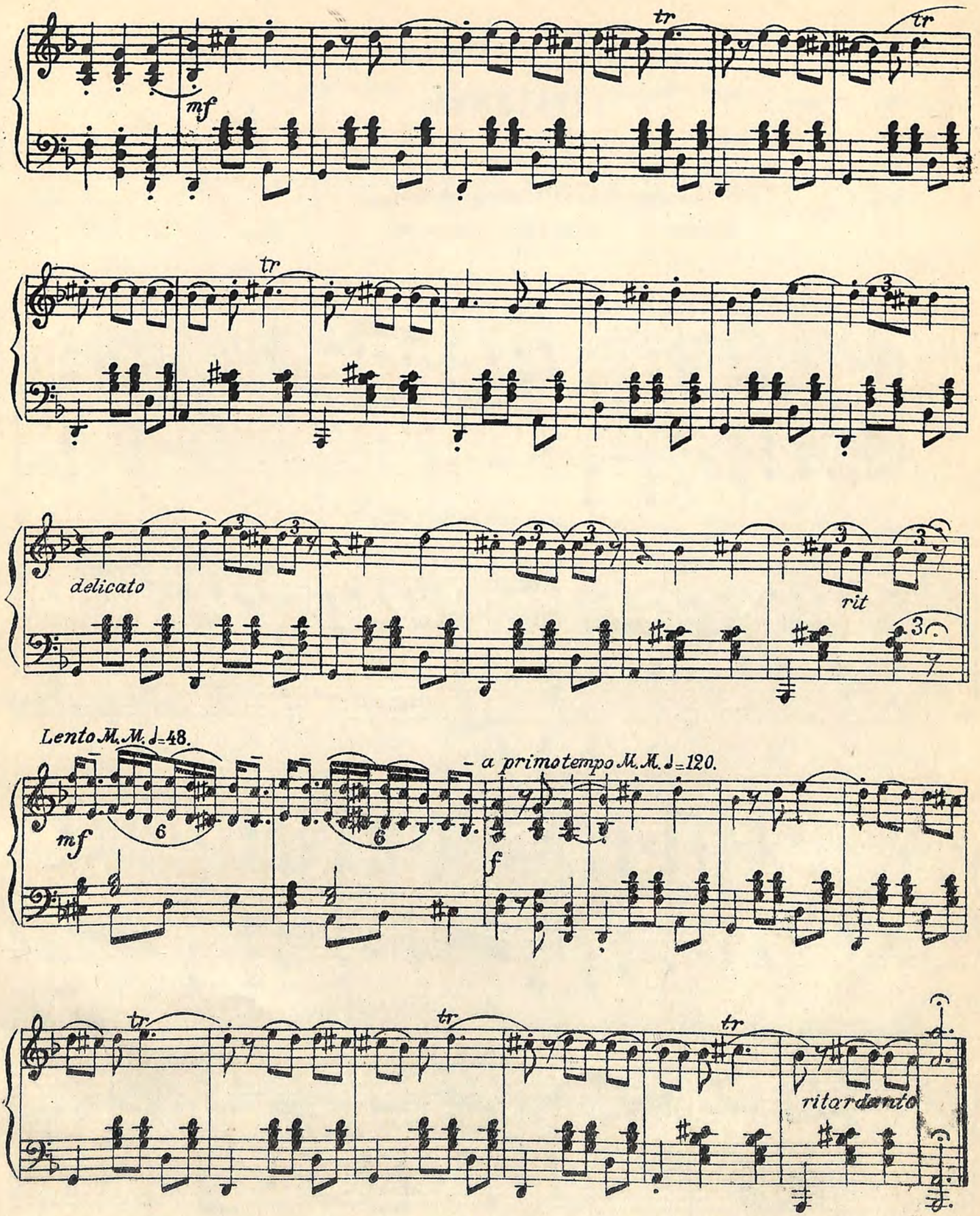

tr
poco a ni
a tempo M. ♩=54.
ma to rallentando
f
espressivo

Animato.
e poco
con passione
rallentando
a tempo
tr.
ten.
Agitato.
p
mf
mf

6Λ
mf
poco rallentando.
Тяскиф (Гяф)
Andante M.M.d=60.
tr
mf
f
fine

Тясниф (Таф II)
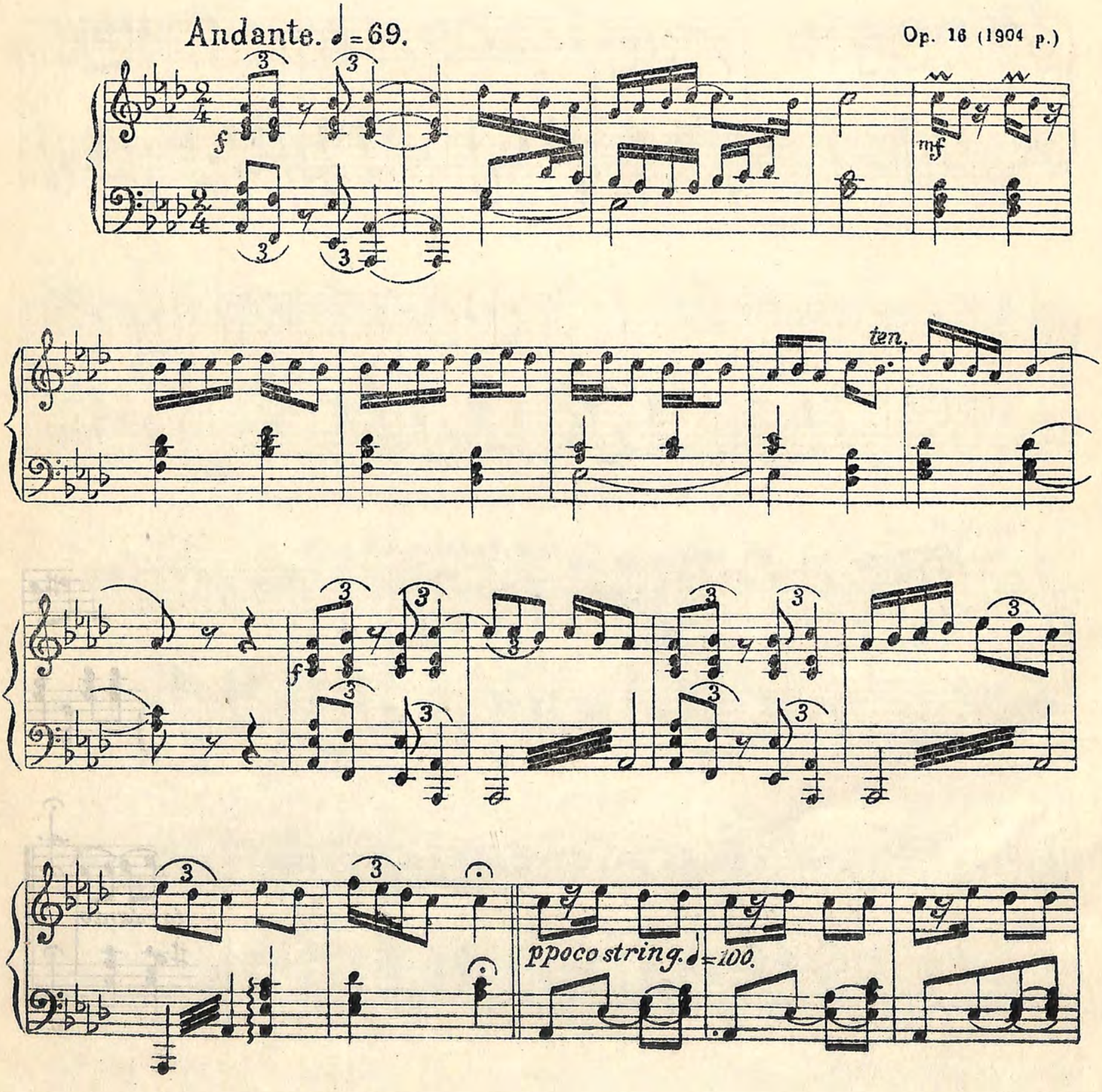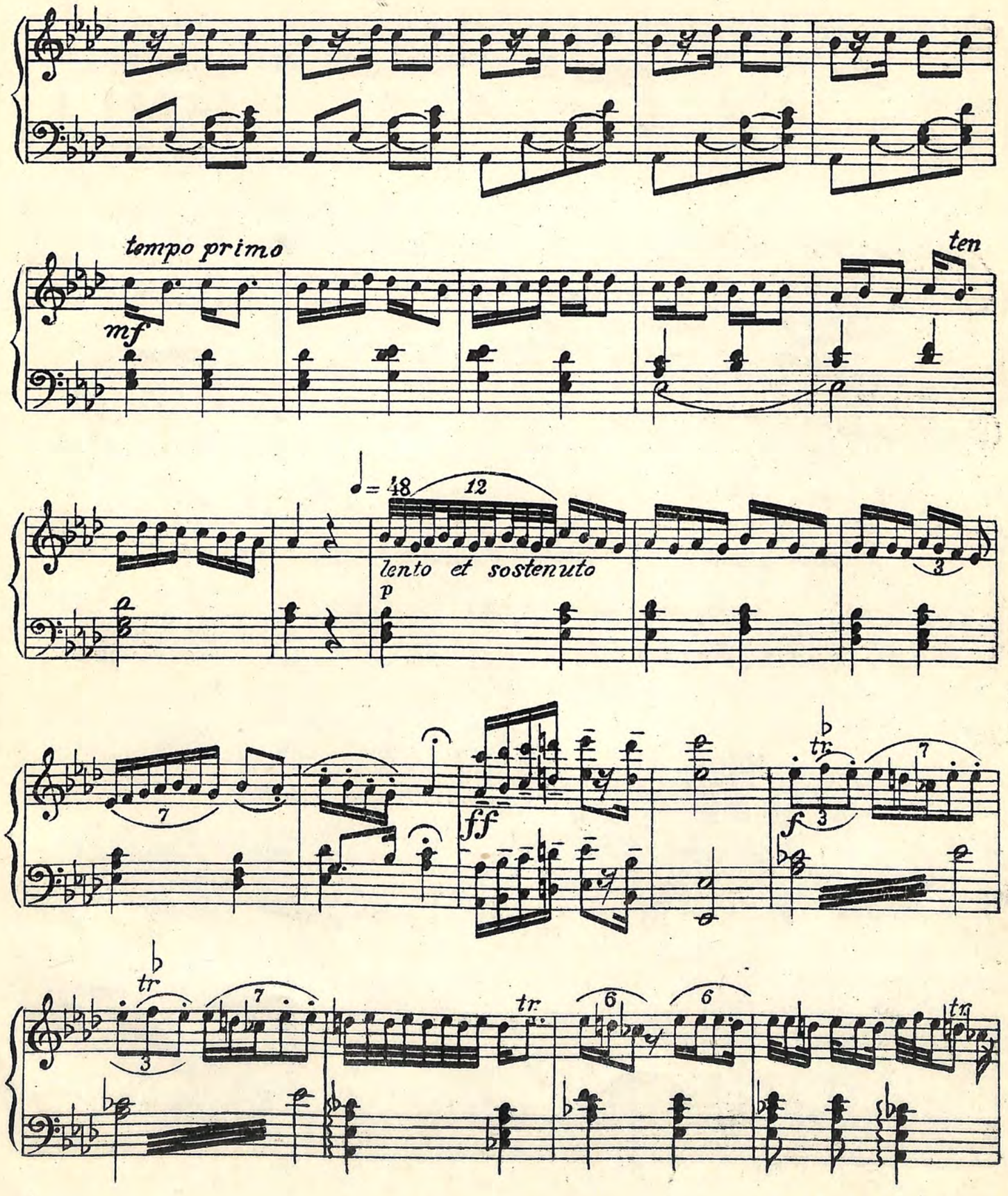

tr
mf
tr
tr
delicato
rit
Lento M.M. ♩=48.
mf
6
6
– a primo tempo M.M. ♩=120.
f
tr
tr
tr
ritardando
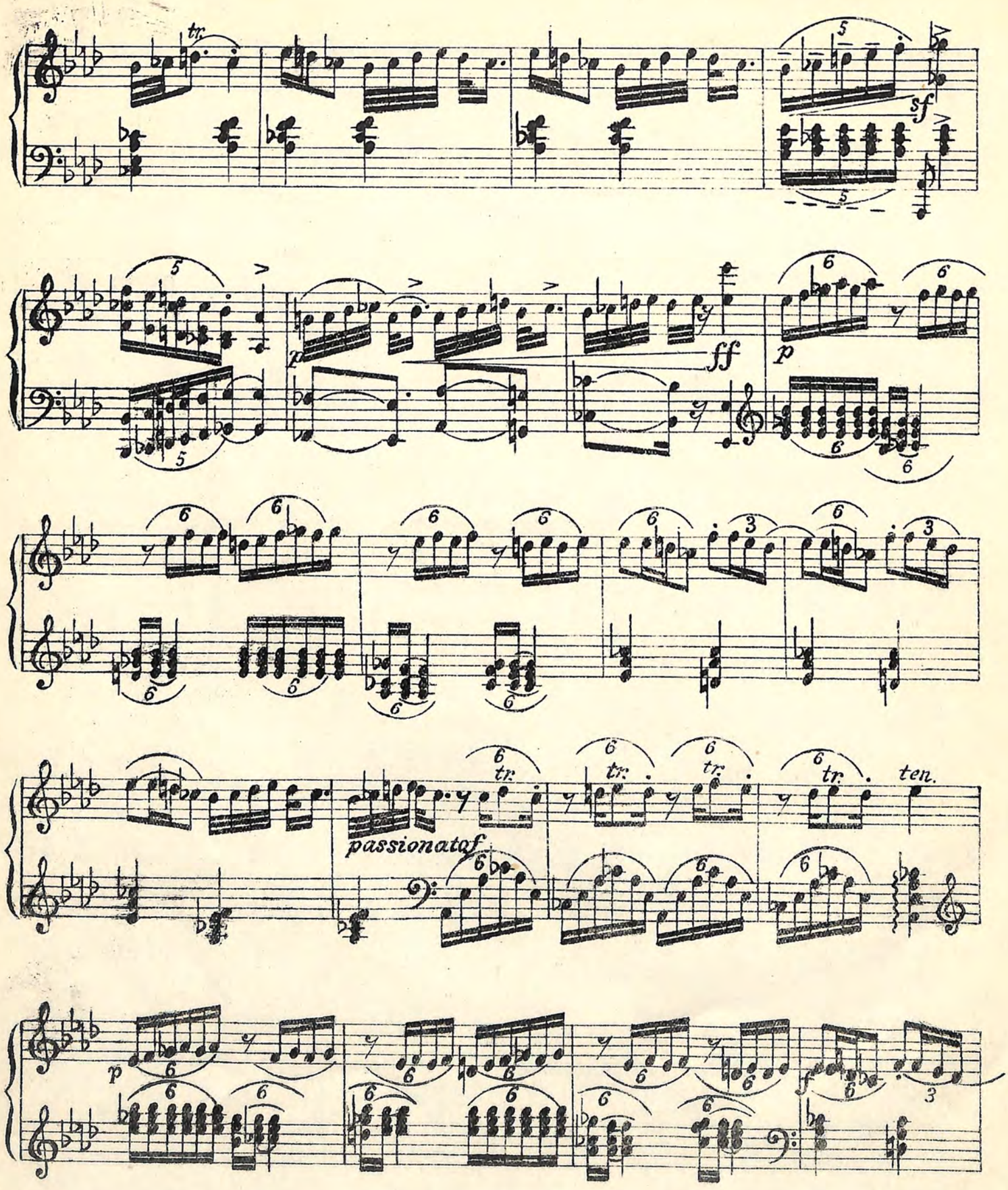
ԱԴՐԲԵՋԱՆ
АДРБЕДЖАН
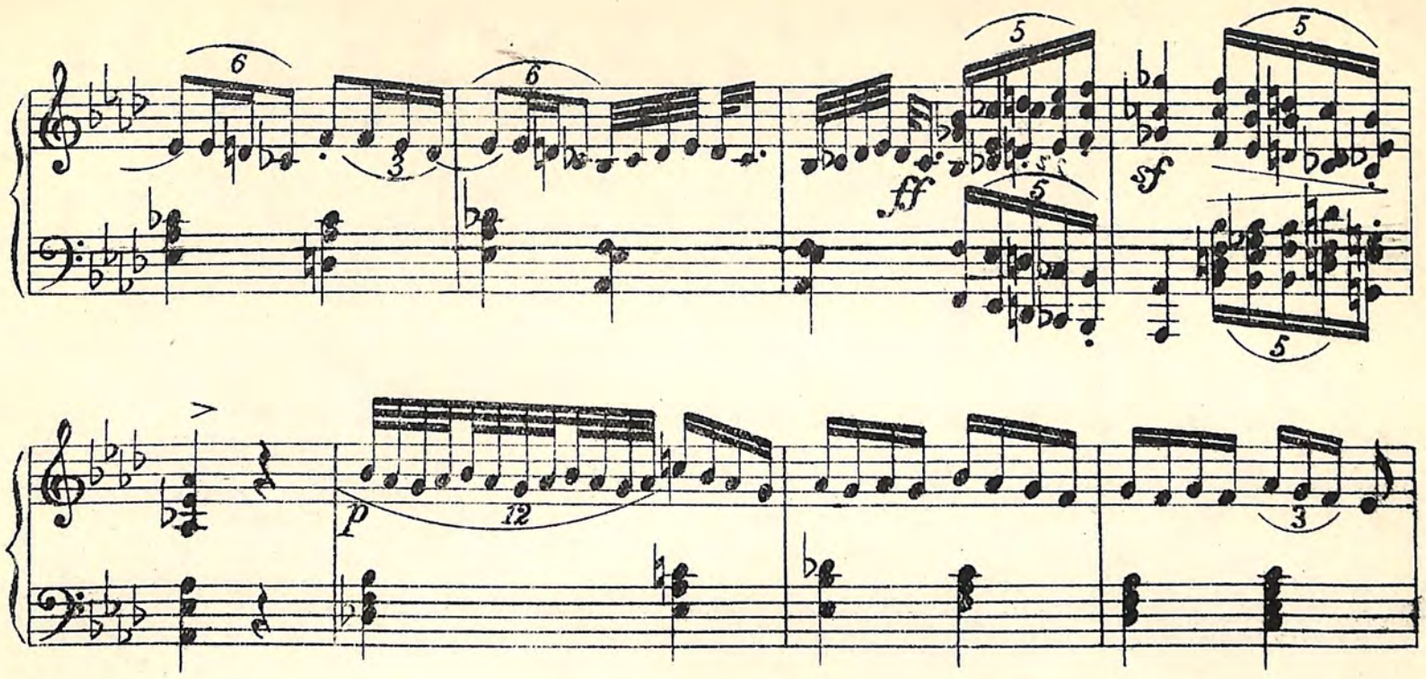
(Գրի է առնված Աղամալ Մելիք—Աղամալյանից)

Записано по Агамалу Мелик—Агамаляну
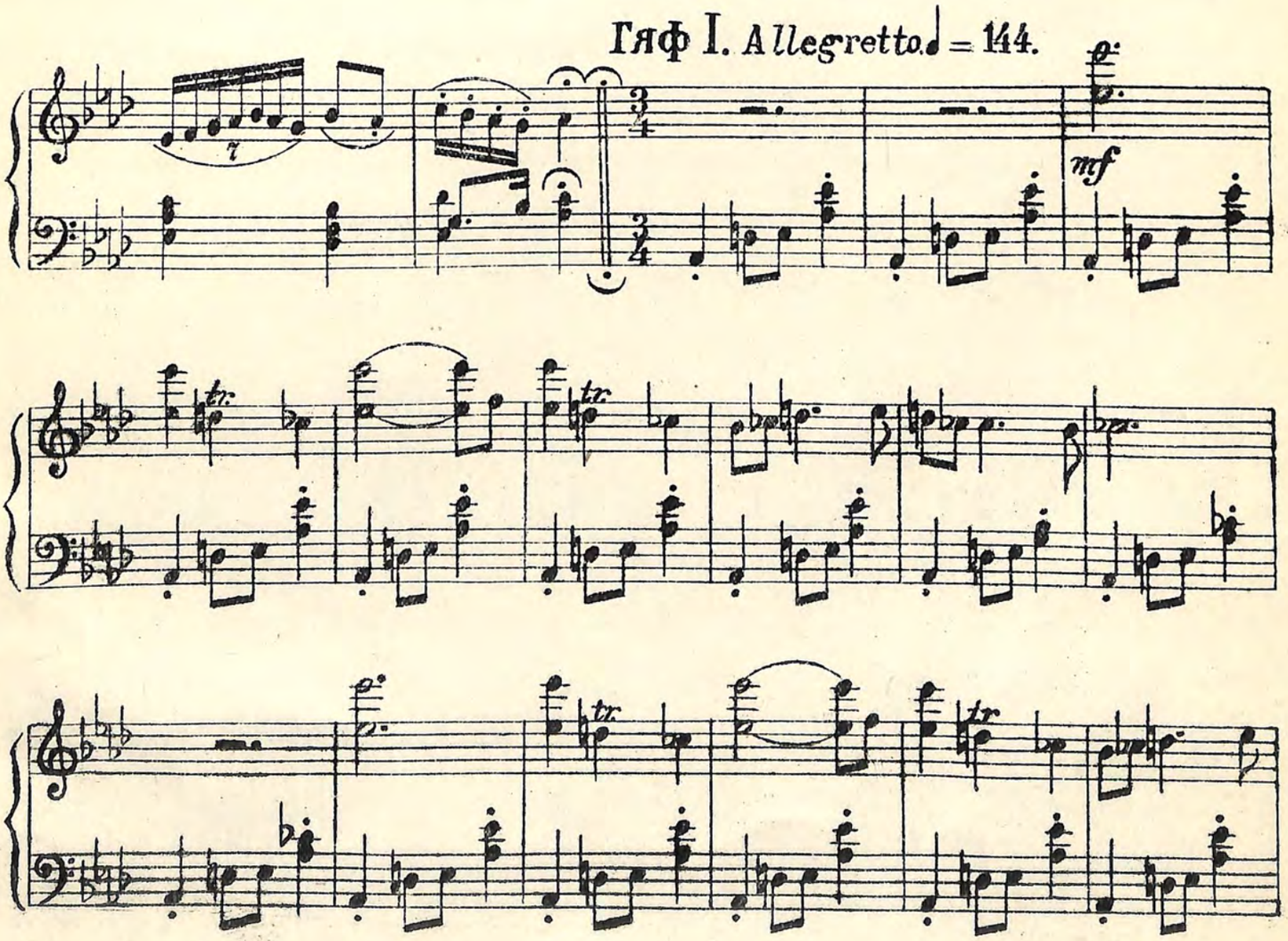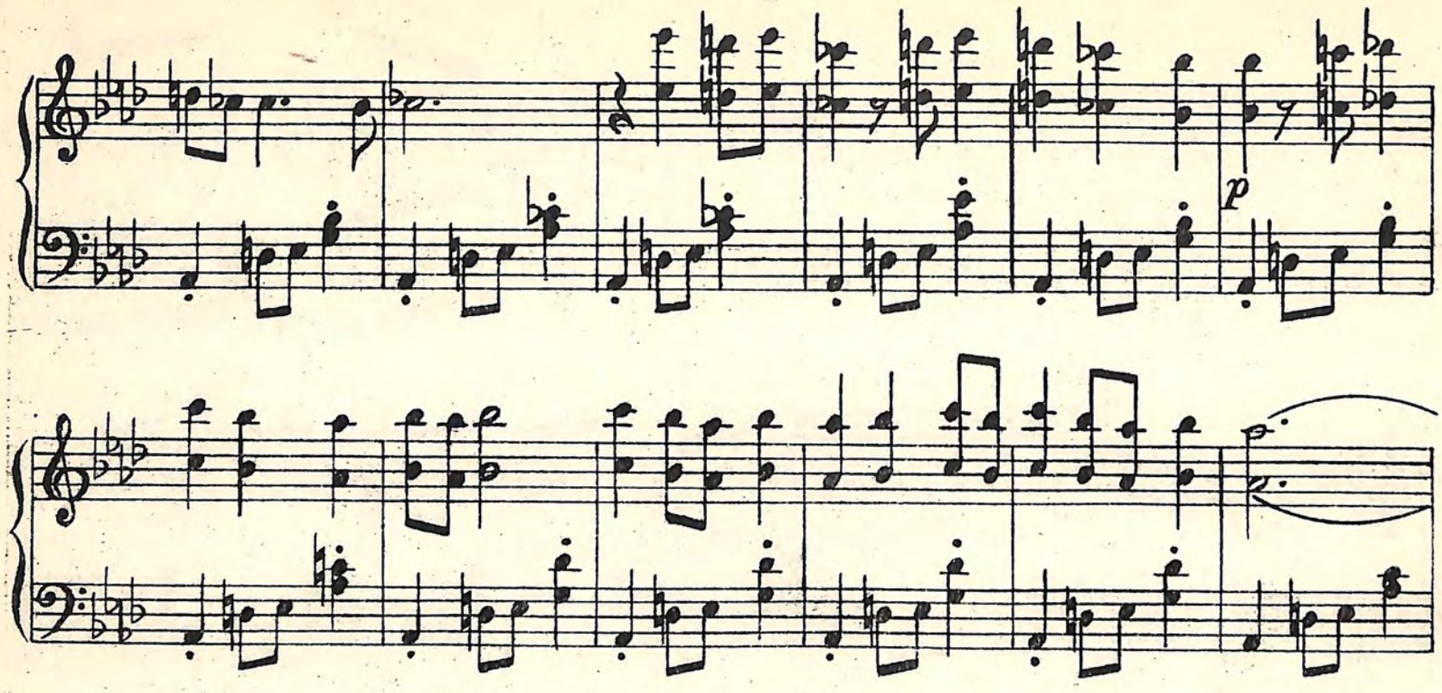

tempo primo
mf
ten
♩= 48
12
lento et sostenuto
p
ff
f
tr
tr
tr
tr

tr.
sf
ff
p
passionatof
tr.
ten.
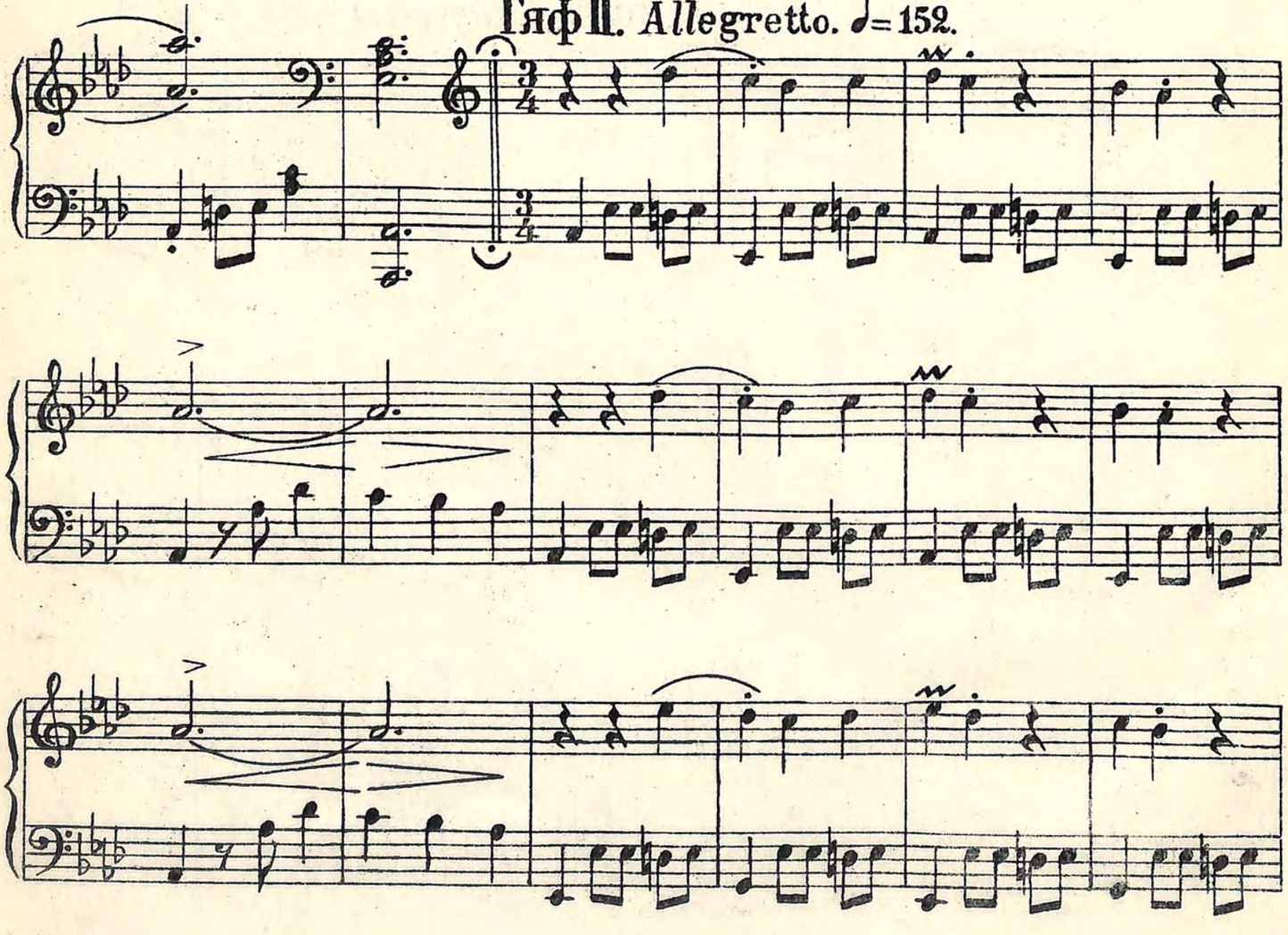

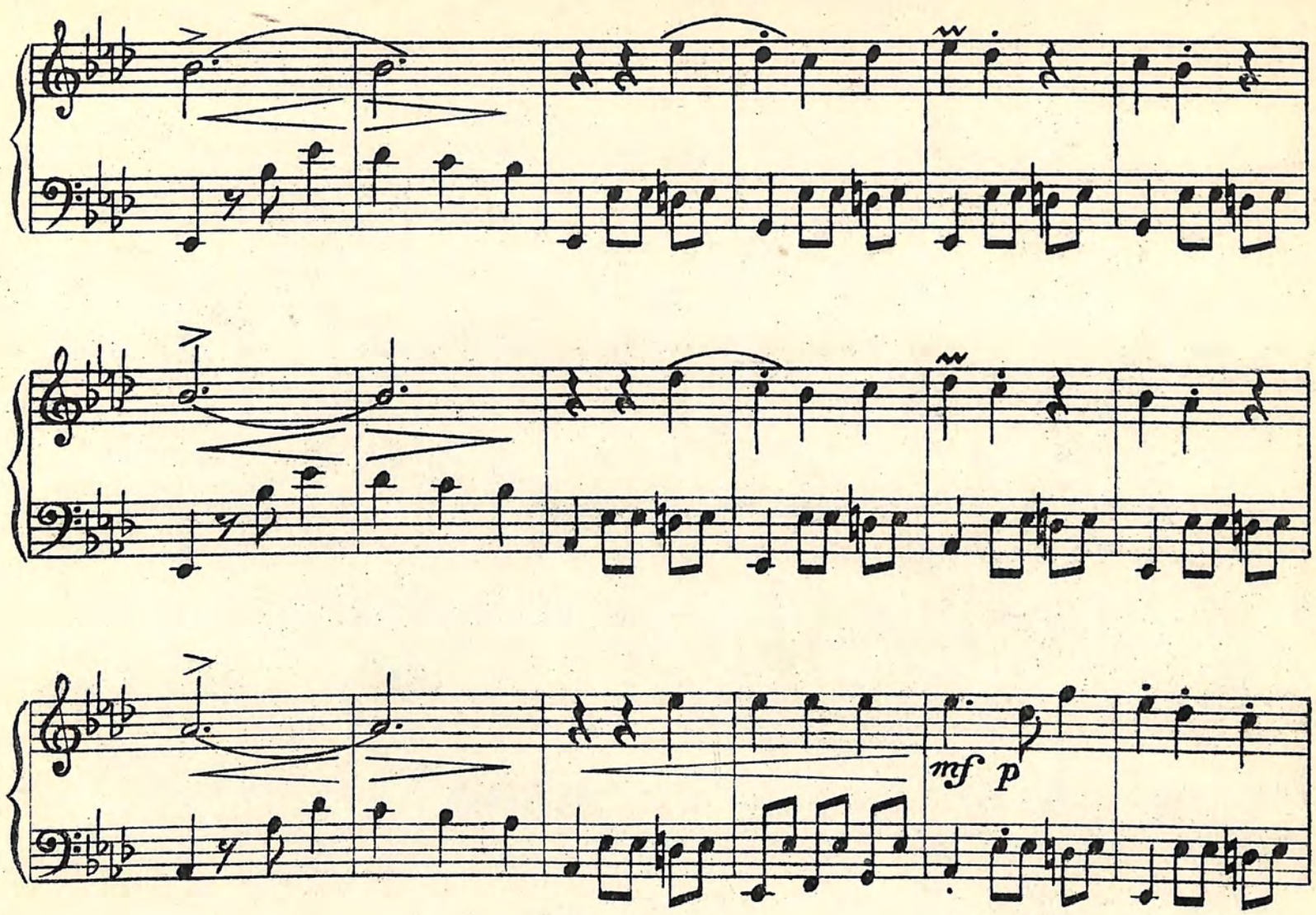
Гяф I. Allegretto ♩ = 144.
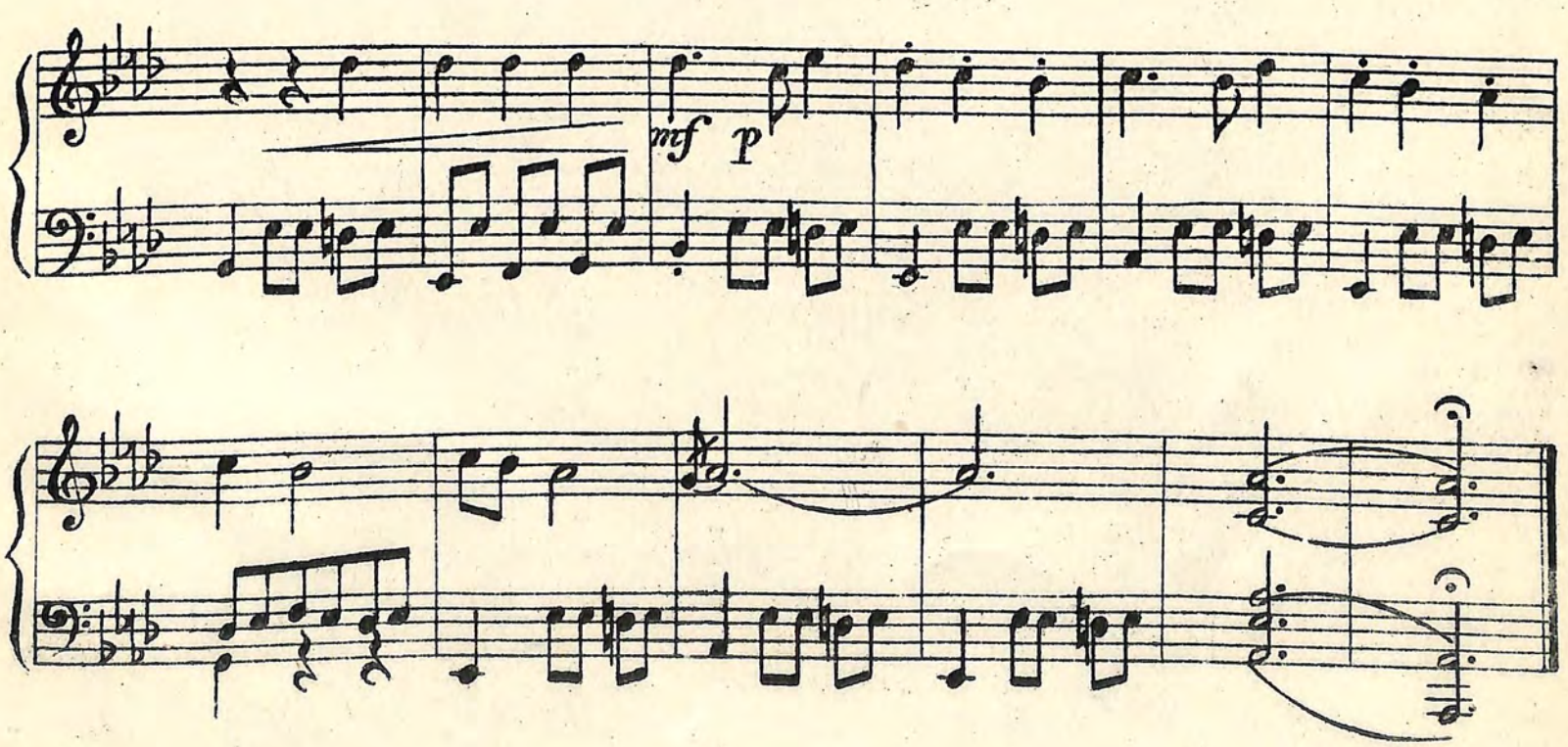

Гяфъ II. Allegretto. ♩= 152.

ՀՍՍՌ ԱՌ գրադարան
Гос. Библиотека
ZUUП-Арм.ССР
Т. им. А. Мясн...на

Պատ. խմբագիր՝ Ռ. Թեքլեմեզյան
Տեխ. խմբագիր՝ Մ. Գասպարյան
Շապիկը նկարիչ՝ Կ. Տիրատուրյան

Բովանդակություն

Էջ

Բայարի Խորդ ..... 1.
Բայարի Ճիրաք ..... 13.
Հնդարի 21
Ճահաճ 27
Ճարճյան 34
Ճոխա 49
Ճոխայի Ավարի 58
Գոքան բայարի ..... 64.
Ճոյդար 68
Ավարայրան ..... 74.

Գլավլիտի լիազոր Ղ—3557 Հրատ. 4088. Պատվեր 657. Տիրաժ 1000.

Պետհրատի տպարան, Ցերևան, Լենինի 65

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0518988

001

ԳԻՆԸ 23 ՈՍԿ.

2р

751
24

Н ТИГРАНЯН
ИРАНСКИЕ МУГАМЫ
гиз. Арм. ССр ереван

IV Bal
Т-395

698
renonce